

WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY
W BYDGOSZCZY

I N F O R M A C J A O D Z I A Ł A L N O Ś C I
Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Bydgoszczy w roku 2007

do użytku wewnętrznego

Bydgoszcz, styczeń 2008 rok

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	4
ROZDZIAŁ I ZAGADNIENIA OGÓLNE	5
1. Obsada osobowa	5
2. Wpływ spraw i wyniki postępowania	6
ROZDZIAŁ II WYBRANE PROBLEMY ORZECZNICTWA	11
1. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych	11
1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych	11
1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych	22
1.3. Podatek od towarów i usług	26
1.4. Podatek od spadków i darowizn	38
1.5. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe spółki	41
2. Postępowanie egzekucyjne	47
2.1. Dopuszczalność egzekucji administracyjnej	47
2.2. Podmiot uprawniony do wniesienia zażalenia na postanowienie w sprawie wierzyciela	52
3. Postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne	54
3.1. Przekazanie sprawy według właściwości	54
3.2. Sprawy związane z nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej	57
3.3. Ocena prawna i wskazania wyrażone w orzeczeniu sądu	62
3.4. Stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej	65
4. Sprawy ogólnoadministracyjne	68
4.1. Kombatanci	68
4.2. Świadczenia rodzinne	71
4.3. Zameldowanie	82
4.4. Zezwolenie na usunięcie drzew	86
4.5. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych	89

ROZDZIAŁ III PYTANIA PRAWNE I SYGNALIZACJE	92
ROZDZIAŁ IV POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE I UPROSZCZONE	99
ROZDZIAŁ V PRAWO POMOCY	100
ROZDZIAŁ VI POZAORZECZNICZA DZIAŁANOŚĆ SĄDU	101
1. Narady	101
2. Konferencje i szkolenia	101
3. Wydział Informacji Sądowej	103
ROZDZIAŁ VII DANE TELEADRESOWE	105
TABELE	111
Nr 1. Ruch spraw	111
Nr 2. Wpływ skarg na akty i czynności według rodzajów spraw	112
Nr 3. Wpływ skarg na bezczynność organów administracji według rodzajów spraw	114
Nr 4. Inne sprawy rozpatrywane na podstawie przepisów Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a w tym między innymi dla wpisywania wniosków o przyznanie prawa pomocy składanych przed wpływieniem skargi	115
Nr 5. Terminowość załatwiania spraw	116
Nr 6. Wpływ skarg kasacyjnych	117
Nr 7. Sprawy zawieszono	117
Nr 8. Obsada osobowa – wydziały orzecznicze	118
Nr 9. Wpływ i sposób załatwienia skarg na akty i czynności poszczególnych organów	119

WPROWADZENIE

Niniejsze zestawienie ma na celu podsumowanie działalności Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy w 2007 roku, przedstawienie jej pod względem realizacji zadań ustawowych oraz ukazanie wybranych problemów orzecznictwa w sprawach rozstrzyganych przez wydziały tut. Sądu.

W rozdziale pierwszym tego opracowania przedstawiono obsadę osobową Sądu i przeprowadzono analizę wpływu spraw i terminowości ich rozpoznawania. Kolejne rozdziały zawierają opis wybranych orzeczeń zawierających istotne zagadnienia prawne, omówienie pytań prawnych kierowanych do Trybunału Konstytucyjnego i sygnalizacji w trybie art. 155 § 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, odnoszą się do ilości spraw załatwionych w trybie mediacji jak i w postępowaniu uproszczonym oraz wskazują na rozpoznawanie wniosków o przyznanie prawa pomocy. Pozaorzecznicza działalność Sądu została przedstawiona w rozdziale szóstym tego opracowania, poprzez ukazanie służących wymianie doświadczeń konferencji i szkoleń oraz narad, tak ogólnych jak i poszczególnych składów sędziowskich, jako przedsięwzięć zmierzających do ujednoczenia orzecznictwa i praktyki sądowej. W rozdziale tym zawarto również opis pracy Wydziału Informacji Sądowej.

ROZDZIAŁ I

ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. Obsada osobowa

W Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Bydgoszczy na koniec okresu sprawozdawczego orzekło 16 sędziów i 3 asesorów.

Struktura Sądu obejmującego swą właściwością teren województwa kujawsko – pomorskiego opierała się niezmiennie na pracy dwóch wydziałów orzeczniczych oraz wydziału informacji sądowej.

W Wydziale I, który zajmował się sprawami zobowiązań podatkowych, ubezpieczeń majątkowych, ceł, cen, spraw kapitałowych i bankowości oraz finansów publicznych orzekali: sędzia NSA Zdzisław Pietrasik – Prezes Sądu i Przewodniczący Wydziału, sędzia WSA Izabela Najda – Ossowska – Zastępca Przewodniczącego Wydziału, sędzia WSA Teresa Liwacz – Przewodnicząca Wydziału Informacji Sądowej, sędzia WSA Halina Adamczewska – Wasilewicz, sędzia WSA Mirella Łent, sędzia WSA Dariusz Dudra, sędzia WSA Leszek Kleczkowski, asesor WSA Ewa Kruppiak – Świetlicka, asesor WSA Urszula Wiśniewska.

W Wydziale II, do którego trafiały pozostałe sprawy z zakresu właściwości Sądu orzekali: sędzia WSA Jerzy Bortkiewicz – Przewodniczący Wydziału, jednocześnie pełniący funkcję Wiceprezesa Sądu, sędzia WSA Anna Klotz, sędzia WSA Grażyna Malinowska – Wasik, sędzia WSA Renata Owczarzak, sędzia WSA Elżbieta Piechowiak, sędzia WSA Małgorzata Włodarska, sędzia NSA Wiesław Czerwiński, sędzia WSA Krzysztof Gruszecki, sędzia WSA Wojciech Jarzembki, asesor WSA Grzegorz Saniewski.

W Sądzie zatrudnionych było dwóch referendarzy, z których każdy w poszczególnym wydziale orzeczniczym orzekał o sprawach z zakresu prawa

pomocy oraz wykonywał inne bieżące czynności zlecone przez Przewodniczących Wydziałów.

I. 2. Wpływ spraw i wyniki postępowania

W 2007 roku odnotowano wpływ 1914 skarg w ramach postępowania sądownoadministracyjnego, z czego 1867 skarg wpisano do repertorium SA, natomiast w 47 skargach przedmiotem była bezczynność. Średni miesięczny wpływ skarg w omawianym okresie wyniósł 159,5 sprawy. W repertorium SO zarejestrowano w tym czasie 25 spraw.

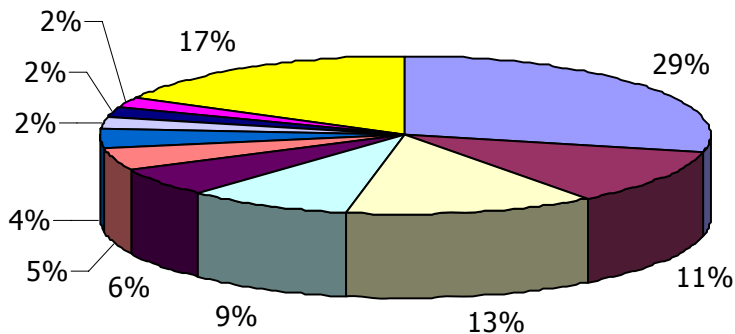
Najwięcej skarg wniosły osoby fizyczne – 1595 tj. 83,33 % ogólnej liczby skarg. Osoby prawne i inne jednostki organizacyjne wniosły 310 skarg, tj. 16,2% ogólnej liczby skarg. W 7 sprawach skarżącymi były organizacje społeczne. Prokurator jako strona skarżąca wystąpił w 2 sprawach, natomiast Rzecznik Praw Obywatelskich nie wniósł w roku ubiegłym żadnej skargi.

Najwięcej skarg na akty i czynności wpłynęło w następujących sprawach:

- podatków i innych świadczeń pieniężnych – 531,
- celnych – 209,
- pomocy społecznej – 248,
- budowlanych – 170,
- środków publicznych – 105,
- zagospodarowania przestrzennego – 92,
- dróg publicznych i ruchu drogowego – 71,
- zatrudnienia i spraw bezrobocia – 44

Udział procentowy skarg na akty i czynności z danego zakresu (symbolu) w ogólnym wpływie skarg rejestrowanych w repertorium SA w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Bydgoszczy w roku 2007 obrazuje poniższy wykres:

Udział spraw z danego zakresu (symbolu) w ogólnym wpływie skarg do WSA w Bydgoszczy w 2007 r.

- 611 - podatki i inne świadczenia pieniężne
- 630 - obróć towarami z zagranicą, należności celne
- 632 - pomoc społeczna
- 601 - budownictwo
- 653 - środki publiczne
- 615 - zagospodarowanie przestrzenne
- 603 - drogi publiczne
- 633 - zatrudnienie i sprawy bezrobocia
- 645 - sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi
- 619 - stosunki pracy
- pozostałe

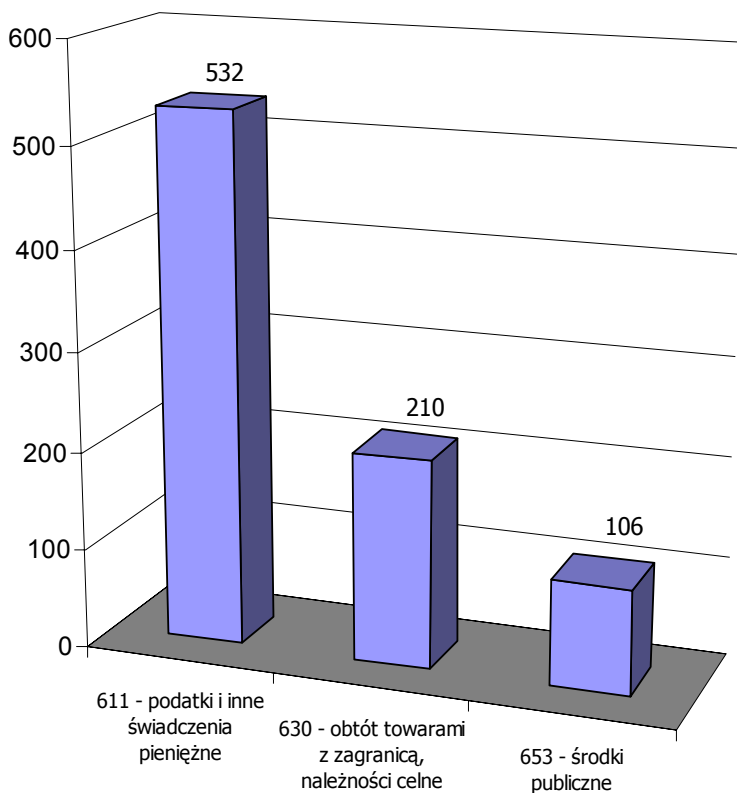
W sprawach skarg na bezczynność odnotowano największy wpływ w następujących dziedzinach:

- spraw nieobjętych symbolami podstawowymi – 9,
- budownictwa – 9,
- spraw z zakresu informacji publicznej i prawa prasowego – 6.

Porównując statystykę wpływu skarg do WSA w Bydgoszczy roku ubiegłego z wartościami odnotowanymi w roku 2006 należy zauważyć, iż nastąpił nieznaczny spadek liczby składanych skarg, bowiem we wspomnianym okresie zarejestrowano 2041 skarg SA (różnica 174 skarg) oraz 78 skarg SAB (różnica 31 skarg). Średni miesięczny wpływ w roku 2006 wynosił 176.

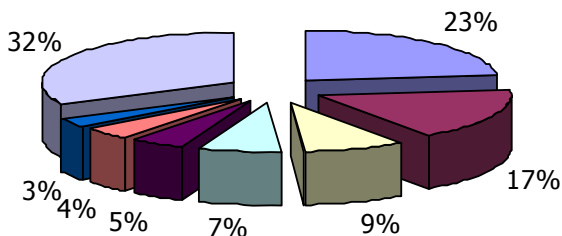
Do Wydziału I w 2006 r. wpłynęło łącznie 848 spraw. Wśród składanych skarg przeważały sprawy z zakresu podatków i świadczeń pieniężnych – 532, celne – 210 oraz z zakresu gospodarowania środkami publicznymi - 106. Stosunek procentowy powyższych danych został ukazany w poniższym wykresie:

Udział spraw z danego zakresu (symbolu) w ogólnym wpływie skarg do Wydziału I w 2007 r.

W II Wydziale tut. Sądu na ogólną liczbę złożonych w 2006 roku 1066 skarg, składały się między innymi sprawy z zakresu pomocy społecznej – 250, budownictwa – 179, zagospodarowania przestrzennego – 93, dróg publicznych – 72, zatrudnienia i spraw bezrobocia – 44 oraz stosunku pracy - 35. Udział poszczególnych spraw w ogólnym wpływie II Wydziału ilustruje poniższy diagram:

Udział spraw z danego zakresu (symbolu) w ogólnym wpływie skarg do Wydziału II w 2007 r.

- 632 - pomoc społeczna
- 601 - budownictwo
- 615 - zagospodarowanie przestrzenne
- 603 - drogi publiczne
- 645 - sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi
- 633 - zatrudnienie i sprawy bezrobocia
- 619 - stosunki pracy
- pozostałe

ROZDZIAŁ II

WYBRANE PROBLEMY ORZECZNICTWA

1. Sprawy z zakresu zobowiązań podatkowych.

1. 1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

W sprawie sygn. akt I SA/Bd 695/06 Sąd uchylając zaskarżoną decyzję wyraził pogląd, że **„organ odwoławczy działając z urzędu jest uprawniony do zmiany lub uchylenia postanowienia w sprawie interpretacji co do zakresu i zastosowania prawa podatkowego wyłącznie w przypadkach enumeratywnie wymienionych w art. 14b § 5 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa i niedopuszczalna jest rozszerzająca interpretacja tego przepisu. Ustalenie, że nie istnieje żadna z przesłanek wymienionych w tym przepisie skutkuje niemożnością zweryfikowania postanowienia organu I instancji, tj. jego uchylenia lub zmiany”**.

Przedmiotem sporu w rozpatrywanej sprawie była interpretacja co do zakresu i sposobu zastosowania prawa podatkowego w zakresie zagadnienia opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych przychodu ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnego źródła energii uzyskiwanego przez spółkę jawną, której skarżący jest współnikiem.

Z akt sprawy wynikało, że w postanowieniu Naczelnika Urzędu Skarbowego wyrażono pogląd, że przychody z tytułu sprzedaży praw majątkowych, jakimi są świadectwa pochodzenia energii stanowią przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy. Postanowienie nie zostało przez podatnika zaskarżone i w związku

z tym stało się ostateczne. Następnie postanowienie to zostało z urzędu zmienione przez organ II instancji.

Zdaniem Dyrektora Izby Skarbowej przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii są przychodem z kapitałów pieniężnych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, natomiast skarżący prezentował pogląd (na etapie skargi), iż należy je zaliczyć do przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej, a zatem do źródła przychodów wymienionego w art. 10 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Decyzja zmieniająca ww. postanowienie organu podatkowego I instancji została wydana na podstawie art. 14b § 5 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa. Zgodnie z tym przepisem organ odwoławczy z urzędu w drodze decyzji zmienia albo uchyla postanowienie, o którym mowa w art. 14a § 4, jeżeli postanowienie rażąco narusza prawo, orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego lub Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, w tym także jeżeli niezgodność z prawem jest wynikiem zmiany przepisów.

W ocenie organu odwoławczego ww. postanowienie Naczelnika rażąco naruszało obowiązujące przepisy prawa.

Uzasadniając przedmiotowe orzeczenie Sąd wskazał, iż pojęciu „rażącego naruszenia prawa” poświęcone jest bogate orzecznictwo sądowe. Przeważa w nim pogląd o formalnym rozumieniu pojęcia rażącego naruszenia prawa. Sprowadza się ono do stwierdzenia, że rażące naruszenie prawa zachodzi wówczas, gdy istnieje oczywista sprzeczność pomiędzy treścią przepisu a rozstrzygnięciem objętym decyzją (por. wyrok NSA z dnia 28 listopada 1997r., III SA 134/96, wyrok NSA z dnia 16 grudnia 2002r., III SA 293/02). Taka linia orzecznictwa wiąże się niewątpliwie z gramatyczną, językową wykładnią pojęcia rażącego naruszenia prawa.

Według Słownika Języka Polskiego (pod red. M.Szymczaka, t. III, Warszawa 1981, s.24) „rażący” to dający się łatwo stwierdzić, wyraźny, oczywisty, niewątpliwy, bezsporny, bardzo duży. W rezultacie jako rażącego naruszenia

prawa nie należy traktować błędów wykładni prawa, ale przekroczenie prawa w sposób jasny i niedwuznaczny (por. wyrok NSA z dnia 27 października 1998r., II SA 1202/98). Chodzi tu zwłaszcza o sytuacje, w których przepis prawa nie dopuszcza możliwości rozbieżnej jego interpretacji. W judykaturze podkreśla się, że wybór jednej z nich nie może być oceniony jako rażące naruszenie prawa, nawet gdy zostanie ona uznana za nieprawidłową (por. wyrok NSA z dnia 18 czerwca 1997r., III SA 422/96, wyrok NSA z dnia 9 marca 2000r., I SA/Ka 1582/98). O oczywistym naruszeniu prawa można mówić tylko w odniesieniu do przepisu, którego treść nie budzi wątpliwości, a interpretacja w zasadzie nie wymaga sięgania po inne metody wykładni poza językową. Tak więc rażące naruszenie prawa nie zachodzi wówczas, gdy nie istnieje oczywista sprzeczność między treścią przepisu a rozstrzygnięciem (v. wyrok NSA z dnia 23 czerwca 2005r., sygn. akt FSK 2475/04, LEX nr 173255). W sytuacji możliwej różnej interpretacji przepisów prawnych brak jest podstaw, aby mówić o rażącym, tj. bezspornym naruszeniu prawa. Tego rodzaju naruszenie jest jego kwalifikowaną postacią, która ma miejsce w przypadku naruszenia przepisu prawnego, którego treść bez żadnych wątpliwości interpretacyjnych może być ustalona w bezpośrednim rozumieniu (wyrok NSA z dnia 11 stycznia 2007r., sygn. akt I GSK 361/06).

W ocenie Sądu taka sytuacja prawna w przedmiotowej sprawie nie występowała. Wskazał, iż w zakresie zakwalifikowania przychodów uzyskanych z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii do poszczególnych źródeł przychodów prezentowane są różne poglądy prawne ze względu na niejednoznaczność przepisów prawa podatkowego w tym zakresie.

W wyroku z dnia 30 stycznia 2007r. sygn. akt I SA/Bd 567/06 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy wyraził pogląd, zgodnie z którym przychód ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii podlega opodatkowaniu jako przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej. Sąd wskazał, że obok źródła przychodów z kapitałów pieniężnych ustawodawca

w art. z art. 10 ust. 1 pkt 3 tej ustawy wymienia pozarolniczą działalność gospodarczą. W sytuacji gdy ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych wymienia dwa źródła przychodu: z kapitałów pieniężnych i pozarolniczą działalność gospodarczą, to jeżeli podatnik został zarejestrowany jako podmiot gospodarczy (przedsiębiorca), który faktycznie wykonuje działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej i następnie sprzedaje świadectwa pochodzenia w celach zarobkowych, zawodowo we własnym imieniu i na własny rachunek, a ponadto działalność ta ma charakter zorganizowany i ciągły, to przychody osiągnięte z tego rodzaju działalności powinny być uznawane za przychody ze źródła przychodów jakim jest działalność gospodarcza, a nie z kapitałów pieniężnych. Do przychodów z kapitałów pieniężnych nie odnoszą się wymogi jakie musi spełniać działalność gospodarcza, zwłaszcza wymóg ciągłości (powtarzalności i stałości) oraz określonego stopnia zorganizowania (por. A. Bartosiewicz, R.Kubacki, *Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych. Komentarz*, Wwa 2006, s. 67; *Komentarz do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych*, pod red. Witolda Modzelewskiego, Wwa 2005, s. 70-71).

Ponadto Sąd podniósł, iż zagadnienie zakwalifikowania przychodów uzyskiwanych z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii nie jest jednakowo interpretowane przez organy podatkowe. Przykładowo wskazał, iż w decyzji z dnia 10 kwietnia 2006r. Dyrektor Izby Skarbowej zaprezentował odmienne stanowisko (przychód ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii zaliczył do przychodów z działalności gospodarczej) od poglądu zajętego przez Dyrektora Izby Skarbowej w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu wskazano również, iż na fakt istniejących wątpliwości i wydawania różnych interpretacji przez organy podatkowe w zakresie opodatkowania podatkiem dochodowym dochodów osiągniętych ze zbycia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii, zwrócił także uwagę Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów

w piśmie z dnia 23 maja 2006r. Dla ujednolicenia stanowiska w tym zakresie na podstawie art. 14 § 1 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa wyjaśnił, że prawa majątkowe wynikające ze świadectw pochodzenia energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii należy uznać za instrumenty finansowe nie będące papierami wartościowymi, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. e) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. Nr 183, poz. 1538). W konsekwencji przychody uzyskane ze zbycia świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytwarzanej z odnawialnych źródeł energii zaliczył do przychodów z kapitałów pieniężnych, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 10 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Powyższe stanowisko zostało przywołane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

W tej sytuacji zdaniem Sądu uprawniony jest pogląd, że powołane przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych są tak sformułowane, iż powstają wątpliwości w zakresie ich stosowania na tle tego samego stanu faktycznego, a w konsekwencji możliwe są różne ich interpretacje. W związku z tym, Sąd za nieuzasadnione uznał stanowisko organu odwoławczego, że postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego rażąco, czyli w sposób oczywisty, niebudzący wątpliwości naruszyło prawo.

Wybranie jednej z możliwych interpretacji w zakresie kwalifikowania przychodów otrzymywanych z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii nie przesądza o wystąpieniu przesłanki rażącego naruszenia prawa, koniecznej do zmiany postanowienia organu I instancji.

W konsekwencji Sąd wyraził przywołany na wstępie pogląd, że organ odwoławczy działając z urzędu jest uprawniony do zmiany lub uchylecia postanowienia w sprawie interpretacji co do zakresu i zastosowania prawa podatkowego wyłącznie w przypadkach enumeratywnie wymienionych w art. 14b § 5 pkt 2 ustawy Ordynacja podatkowa i niedopuszczalna jest rozszerzająca interpretacja tego przepisu (por. R. Mastalski „Kontrowersje wokół wiążącej interpretacji prawa podatkowego”, Przegląd Podatkowy z 2005r.,

nr 2, s. 3-8). Ustalenie, że nie istnieje żadna z przesłanek wymienionych w tym przepisie skutkuje niemożnością zweryfikowania postanowienia organu I instancji, tj. jego uchylecia lub zmiany.

Orzeczenie jest prawomocne.

• Oddalając skargę w sprawie I SA/Bd 705/06 Sąd stwierdził, że **„mając na względzie zarówno zasady wykładni gramatycznej jak i reguły wykładni systemowej należy stwierdzić, iż będą podlegały opodatkowaniu podatkiem dochodowym wszystkie te odszkodowania których źródło (*causa*) będzie tkwiło w umowie i to niezależnie od tego czy konkretyzacja tego wynikającego z umowy świadczenia nastąpi w wyroku sądowym czy ugodzie sądowej”**.

Przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie była ocena poprawności tak pod względem formalnym, jak i materialnym interpretacji prawa podatkowego dokonanej przez organy podatkowe.

Wydana pisemna interpretacja prawa podatkowego dotyczyła kwestii czy w stanie prawnym obowiązującym w 2006r. otrzymana przez skarżącego na podstawie ugody sądowej zawartej przed Sądem Okręgowym kwota tytułem kary umownej za przedterminowe rozwiązanie kontraktu będzie korzystała ze zwolnienia od opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3b ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych – tj. Dz. U. nr 14 z 2000r. poz. 176 z późn. zm. (w skrócie p.d.f.)

Z akt sprawy wynikało, że skarżący na podstawie umowy o pracę z dnia 1 czerwca 1996r. zawartej na czas nieokreślony był zatrudniony w Spółce na stanowisku dyrektora generalnego.

Następnie na podstawie Uchwały Rady Nadzorczej Spółki skarżący został powołany na Prezesa Zarządu Spółki i swoją działalność na tym stanowisku wykonywał na podstawie umowy o świadczeniu usług na stanowisku Prezesa

Zarządu Spółki z upoważnionym do tej czynności Uchwałą Rady Nadzorczej Przewodniczącym Rady Nadzorczej.

Przedmiotowa umowa w art. 8 pkt 3 zawierała postanowienia, że w wypadku odwołania skarżącego z funkcji Prezesa Zarządu przed upływem kadencji Spółka będzie zobowiązana między innymi do zapłaty kary umownej w wysokości 24-miesięcznego wynagrodzenia.

W związku z odwołaniem skarżącego z funkcji Prezesa Zarządu przed upływem kadencji wystąpił on z pozwem do Sądu Okręgowego o zapłatę należności wynikających z art. 8 pkt 3 umowy o świadczeniu usług na stanowisku Prezesa Zarządu Spółki.

W toku procesu strony zawarły ugodę sądową na podstawie której Spółka zobowiązała się wypłacić skarżącemu tytułem kary umownej za przedterminowe rozwiązanie kontraktu określonej kwoty.

Spór między stronami sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy otrzymana kara umowna podlegała opodatkowaniu podatkiem dochodowym na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 lit. g ustawy p.d.f. jak stwierdziły to w zaskarżonej interpretacji organy podatkowe czy też otrzymana kwota będzie zwolniona z opodatkowania podatkiem dochodowym na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 b jak to wywodził skarżący.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd wskazał, że w zakresie opodatkowania podatkiem dochodowym od osób fizycznych obowiązuje generalna zasada tzw. powszechności opodatkowania. Ustawowe wyjątki od tej zasady obejmujące zwolnienia o charakterze przedmiotowym zostały uregulowane w art. 21 ust 1 ustawy p.d.f.

Z gramatycznego brzmienia art. 21 ust. 1 pkt 3 wynika, że wolne od podatku dochodowego są odszkodowania wynikające wprost z ustaw lub przepisów wykonawczych za wyjątkiem określonych rodzajów odszkodowań enumeratywnie wyliczonych w art. 21 ust. 1 pkt 3 lit a-g.

Z przepisu art. 21 ust. 1 pkt. 3 lit. g wynika w sposób jednoznaczny, iż nie korzystają ze zwolnienia podatkowego odszkodowania wynikające z zawartych umów lub ugód. Z kolei z przepisu art. 21 ust. 1 pkt 3 b wynika, że wolne od opodatkowania podatkiem dochodowym są inne odszkodowania otrzymane na podstawie wyroku i ugody sądowej.

Mając na względzie zarówno zasady wykładni gramatycznej jak i reguły wykładni systemowej Sąd stwierdził, iż będą podlegały opodatkowaniu podatkiem dochodowym wszystkie te odszkodowania których źródło (*causa*) będzie tkwiło w umowie i to niezależnie od tego czy konkretyzacja tego wynikającego z umowy świadczenia nastąpi w wyroku sądowym czy ugodzie sądowej.

Przepis art. 21 ust. 1 pkt 3 b będzie miał zatem zastosowanie do odszkodowań:

- a) nie wyliczonych w art. 21 ust. 1 pkt 3 lit. a-g,
- b) odszkodowań otrzymanych na podstawie wyroku sądowego lub ugody sądowej,
- c) odszkodowań nie wymienionych w art. 21 ust. 1 pkt 3 b lit. a-b.

Te trzy przesłanki muszą wystąpić łącznie a zatem brak którejkolwiek będzie powodował, że przepis art. 21 ust. 1 pkt 3 b nie będzie mógł mieć zastosowania.

Dalej Sąd wskazał, iż z okoliczności sprawy w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że kara umowna swoje źródło miała w postanowieniach art. 8 ust. 3 umowy z dnia 8 listopada 2000 r. Skoro zatem *causa* otrzymanego przez skarżącego świadczenia tkwiła w postanowieniach zawartej umowy to takiego charakteru tego świadczenia (umowne) nie mógł zmienić fakt, że konkretyzacja wysokości tego świadczenia (odszkodowania) nastąpiła w ugodzie sądowej.

Konkludując Sąd stwierdził, iż zasadnie i bez naruszenia prawa organy podatkowe w przyjętej interpretacji uznały, że na podstawie art. 21 ust. 1 pkt 3 lit.g otrzymana przez skarżącego w 2006r. na podstawie zawartej w dniu 11 kwietnia

2006r. ugody sądowej – kara umowna będzie podlegała opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych.

Orzeczenie jest prawomocne.

- Rozpoznając sprawę o sygn. akt I SA/Bd 746/06 Sąd stanął na stanowisku, iż „**art. 14 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) odnosi się do sytuacji w której wierzytelność w ogóle wygasa, a nie do kwestii zmiany osoby zobowiązanej, w konsekwencji brak jest podstaw do rozpoznania przychodu z tytułu przejęcia zobowiązań jako elementu transakcji sprzedaży przedsiębiorstwa**”.

Z akt sprawy wynikało, iż aktem notarialnym wspólnicy spółki cywilnej dokonali sprzedaży przedsiębiorstwa na rzecz spółki z o.o. W treści umowy zapisano, iż w skład sprzedawanego przedsiębiorstwa wchodzi również zobowiązania spółki cywilnej istniejące wg stanu na dzień 10 grudnia 2001r. (art. 1 ust. 2 pkt 9 umowy). Ponadto z umowy wynikało, iż nabywca solidarnie odpowiada za zobowiązania sprzedawców i że znane są mu zobowiązania sprzedawców związane z prowadzeniem przez nich przedmiotowego przedsiębiorstwa (art. 4 ust. 1 lit. a umowy). Nie było również sporne, iż nabywca uścił zobowiązania wobec kontrahentów.

Spór między stronami sprowadzał się do przesądzenia czy w sytuacji zbycia przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55¹ kodeksu cywilnego (w brzmieniu obowiązującym do 24 września 2003r.) a więc wraz z zobowiązaniami i obciążeniami związanymi z prowadzeniem przedsiębiorstwa, po stronie zbywcy powstanie przychód z tytułu (i w wielkości) wartości zobowiązań przejętych przez nabywcę.

W ocenie Dyrektora Izby Skarbowej zbycie przedsiębiorstwa i przejęcie zobowiązań (długów) przez nabywcę skutkowało wygaśnięciem zobowiązań wspólników spółki cywilnej. Organ przyznał, iż nie zawarto umów prawnych zwanych „zwolnieniem z długu” nie mniej dyspozycje umowy notarialnej spełniają

kryteria zawarte w art. 508 kodeksu cywilnego. W konsekwencji najpóźniej z dniem 12 grudnia 2001r. nastąpiło umorzenie zobowiązań ciążących na wspólnikach spółki cywilnej. Stan ten stosownie do art. 14 ust. 2 pkt 6 spowodował powstanie przychodu z działalności gospodarczej z tytułu wartości umorzonych zobowiązań.

Skarżący stał zaś na stanowisku zgodnie z którym skoro w niniejszej sprawie nie zawarto umowy o której mowa w art. 508 kodeksu cywilnego to brak jest podstaw do twierdzenia, iż nastąpiło zwolnienie z długu a w konsekwencji umorzenie zobowiązań.

W ocenie Sądu nie do przyjęcia było stanowisko Dyrektora Izby Skarbowej, które sprowadza się do twierdzenia, iż przejęcie zobowiązań przez nabywcę przedsiębiorstwa jest równoznaczne z ich umorzeniem, co z kolei prowadzi do uznania, iż wartość tych zobowiązań stosownie do art. 14 ust. 2 pkt 6 jest przychodem zbywcy wpływającym na wysokość dochodu do opodatkowania podatkiem dochodowym.

Argumentacji tej nie da się obronić zarówno w świetle przepisów kodeksu cywilnego jak i na gruncie prawa podatkowego. Z cywilnoprawnego punktu widzenia sprzedaż przedsiębiorstwa pociąga za sobą odmienne skutki od umorzenia zobowiązania. Stosownie do art. 498-508 k.c. umorzenie długu może nastąpić przez potrącenie, odnowienie lub zwolnienie z długu przez wierzyciela. Natomiast przejęcie długu oznacza wstąpienie osoby trzeciej na miejsce dłużnika, który zostaje z długu zwolniony. Jak wynika z powyższego pomiędzy instytucją wygaśnięcia zobowiązania a instytucją przejęcia długu istnieje zasadnicza różnica polegająca na tym, że w pierwszym przypadku zobowiązanie przestaje istnieć podczas gdy w drugim przypadku dochodzi wyłącznie do zmiany osoby dłużnika. Co więcej w świetle przeważającej interpretacji art. 526 kodeksu cywilnego sprzedaż przedsiębiorstwa skutkuje wyłącznie przejęciem zobowiązań w stosunkach wewnętrznych (por. P.Drapała, *Zwalniające przejecie długów związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa*, MoP. 10/2002). Oznacza

to w praktyce, że mimo sprzedaży przedsiębiorstwa wierzyciel może nadal skutecznie dochodzić zaspokojenia od zbywcy a skoro jest to odpowiedzialność solidarna z nabywcą, wyłącznie od woli wierzyciela zależy, do której ze stron transakcji uda się on w celu wyegzekwowania należności.

Dalej Sąd wskazał, że zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 6 cyt. ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych przychodem z działalności gospodarczej są również wartości umorzonych lub przedawnionych zobowiązań, z zastrzeżeniem ust. 3 pkt 6, w tym z tytułu zaciągniętych kredytów (pożyczek), z wyjątkiem nie mającym znaczenia dla niniejszej sprawy. Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych nie definiuje pojęcia „umorzony lub przedawnione zobowiązania”. Instytucje te zdefiniowane są w przepisach prawa cywilnego, skoro więc powołany przepis dotyczy niewątpliwie zobowiązań wynikających ze stosunków cywilnoprawnych zasadne zdaniem Sądy było zastosowanie wykładni systemowej zewnętrznej. Zasadniczo po upływie 10 lat (a dla świadczeń okresowych lub związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą po upływie 3 lat) na podstawie art. 118 k.c. roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Stosownie zaś do art. 508 k.c. zobowiązanie wygasa, gdy wierzyciel zwalnia dłużnika z długu a dłużnik zwolnienie przyjmuje. Zarówno przedawnienie jak i umorzenie zobowiązań (zwolnienie z długu) prowadzi do wygaszenia samego zobowiązania. A zatem powołany art. 14 ust. 2 pkt 6 cyt. ustawy odnosi się od sytuacji w której wierzytelność w ogóle wygasa a nie jedynie następuje zmiana osoby zobowiązanej. Przy sprzedaży przedsiębiorstwa zobowiązania nie przestają istnieć czyli wskazany przepis ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie może mieć zastosowania.

Odnosząc powyższe rozważania do okoliczności stanu faktycznego niniejszej sprawy Sąd wskazał, iż brak jest jakichkolwiek podstaw do twierdzenia, iż wskutek sprzedaży przedsiębiorstwa doszło do umorzenia zobowiązań zbywcy. Podkreślił, iż umowa notarialna skutkowałą jedynie przejęciem zobowiązań

przez nabywcę, przy czym mając na uwadze treść art. 519 k.c. (zwalniające przejęcie długów) należałoby przyjąć, iż było ono skuteczne wyłącznie w stosunkach wewnętrznych między stronami transakcji (brak zgody wierzycieli na przejęcie długów). Natomiast brak jest umów przejęcia długu (art. 508 k.c.), które skutkowałyby umorzeniem zobowiązań spółki cywilnej.

Reasumując powyższe rozważania Sąd stwierdził, że uzasadniony jest wniosek, iż art. 14 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2000r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) odnosi się do sytuacji w której wiarygodność w ogóle wygasa, a nie do kwestii zmiany osoby zobowiązanej, w konsekwencji brak jest podstaw do rozpoznania przychodu z tytułu przejęcia zobowiązań jako elementu transakcji sprzedaży przedsiębiorstwa.

Orzeczenie jest prawomocne.

1. 2. Podatek dochodowy od osób prawnych

Uchylając zaskarżoną decyzję w sprawie I SA/Bd 617/06 Sąd uznał, że **„tylko przysporzenie majątkowe o charakterze trwałym, bezzwrotnym i definitywnym, innymi słowy przysporzenie majątkowe pewne, nie podlegające żadnym zmianom, bez roszczenia zwrotnego i ostateczne, skutkuje przychodem w rozumieniu art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.d.o.p., podlegającym daninie publicznoprawnej w postaci podatku dochodowego od osób prawnych”**.

W trakcie postępowania organy podatkowe ustaliły, że skarżąca Spółka uzyskała przychód w postaci otrzymanych pieniędzy, podlegający opodatkowaniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, zwanej dalej p.d.o.p. Zgodnie z tym przepisem przychodami, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 oraz art. 13 i 14, są w szczególności otrzymane pieniądze.

Zdaniem Sądu, dokonując takiej oceny zaistniałego w Spółce stanu faktycznego naruszono zasadę prawdy obiektywnej, wyrażoną w art. 122 Ordynacji podatkowej oraz zasadę swobodnej oceny dowodów, wynikającą z art. 191 Ordynacji podatkowej.

Aby można było powiedzieć, że podatnik uzyskał przychód w postaci otrzymanych pieniędzy, który podlega opodatkowaniu na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o p.d.o.p., wystąpić musi przysporzenie majątkowe trwałe, bezzwrotne i definitywne (por. wyrok NSA z dnia 13 maja 2003 r., sygn. akt SA/Bk 370/02, LEX nr 187853; orzeczenie NSA z dnia 23 sierpnia 2000 r., sygn. akt III SA 1501/99, LEX nr 45411 oraz wyrok z dnia 13 maja 2003 r., sygn. akt SA/Bk 1349/02, LEX nr 187835, a także „Prawo podatkowe. Komentarz do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych” pod redakcją W. Modzelewskiego, Warszawa 1999, str. 200, J. Marciniak: Komentarz do wymienionej ustawy, wyd. z 2002 r., str. 178).

Wyłącznie przychód charakteryzujący się takimi cechami może podlegać opodatkowaniu w wielkości uzyskanych przez podatnika pieniędzy. Dalej Sąd wskazał, że wychodząc z takich założeń Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 września 2001 r., sygn. I SA/Gd 483/01 (niepubl.) wyraził pogląd, iż, aby otrzymane przez podatnika pieniądze uznać za przychód musi być zidentyfikowany tytuł prawny i przyczyna ich otrzymania" oraz że „nie można uznać za przychód kwoty nienależnego świadczenia na rzecz podatnika". Ponadto Sąd podniósł, że skoro przychodem z działalności gospodarczej są przychody należne, a więc takie, których wydania podatnik może żądać - to musi istnieć też prawna podstawa do takiego żądania. W takiej sytuacji brak jest podstawy do przyjmowania, iż każda wpływająca do podatnika kwota pieniężna, bez względu na istnienie i rodzaj podstawy do jej wpłaty, zawsze stanowi przychód w rozumieniu art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy podatkowej.

Wobec powyższego Sąd uznał, iż tylko przysporzenie majątkowe o charakterze trwałym, bezzwrotnym i definitywnym, innymi słowy przysporzenie

majątkowe pewne, nie podlegające żadnym zmianom, bez roszczenia zwrotnego i ostateczne, skutkuje przychodem w rozumieniu art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.d.o.p., podlegającym daninie publicznoprawnej w postaci podatku dochodowego od osób prawnych.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie dokonana wpłata pieniędzy na konto Spółki skarżącej w dniu 8 października 2003r., tytułem zapłaty za nabytą nieruchomość, stanowiącą zabezpieczenie kredytu zaciągniętego przez skarżącą, nie stanowiła przychodu w wielkości dokonanej wpłaty. Organ podatkowy dokonując ustaleń treści czynności cywilnoprawnej, uwzględnia zgodny zamiar stron i cel czynności, nie poprzestaje tylko na dosłownym brzmieniu oświadczeń woli złożonych przez strony czynności cywilnoprawnych.

Dalej Sąd wskazał, iż w 2003r. podjęto decyzje o podwyższeniu kapitału zakładowego Spółki skarżącej, z zaznaczeniem, iż Spółka w tym zakresie – mając na uwadze zaistniały stan faktyczny sprawy – wyrażała konsekwentne stanowisko. Zdaniem Sądu istotne w sprawie było to, że nowe udziały miały być objęte przez inną Spółkę za pieniądze uzyskane ze sprzedaży nieruchomości położonej, zabezpieczającej kredyt zaciągnięty przez Spółkę skarżącą. Ważne było także to, że przekazanie przez nabywcę ceny z tytułu nabycia przedmiotowej nieruchomości - nie zbywcy a skarżącej, determinowane było zapisem umowy o kredyt obrotowy krótkoterminowy, zawartej z Bankiem przez skarżącą, zmienionej w związku z planowanym zbyciem tej nieruchomości aneksem. Z § 29 ust. 9 umowy z Bankiem wynikało, że „W przypadku sprzedaży nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie przedmiotowego kredytu zwolnienie hipotek, o których mowa w § 13 c nastąpi pod warunkiem przeznaczenia środków uzyskanych ze sprzedaży tych nieruchomości na spłatę zadłużenia w Banku. W dniu 2 października 2003r. doszło do zmiany uchwały nr 52 w związku z wynegocjowaniem wyższej ceny za nieruchomość.

W ocenie Sądu nie miał znaczenia fakt, iż w uchwałach tych mowa jest o wniesieniu udziałów do Spółki skarżącej, a nie o pokryciu gotówką,

czy też wiarytelnością podwyższonego kapitału. Istotny w kontekście niniejszej sprawy był bowiem zamiar i cel dokonanych czynności, z nich zaś jednoznacznie wynikało, że chodziło o podwyższenie kapitału zakładowego Spółki skarżącej, ze środków pochodzących ze zbycia nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie kredytu. W zamian inna Spółka miała uzyskać ekwiwalent w postaci udziałów skarżącej. Nie miało także znaczenia to, czy Spółce zależnej chodziło faktycznie o podwyższenie kapitału poprzez wniesienie udziałów, czy też był to niezręczny zapis, wynikający z braku wiedzy prawniczej, gdyż decydujący w sprawie jest właśnie równoważnik tego świadczenia w postaci udziałów.

Konsekwentne działania Spółek potwierdzają także późniejsze zdarzenia: oświadczenie z dnia 27 października 2003r. prezesa Spółki skarżącej, że Spółka zależna wpłaciła kwotę tytułem objęcia udziałów, protokół z Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki z dnia 27 października 2003r., z zamieszczoną w nim uchwałą nr 1 o podwyższeniu kapitału zakładowego, akt notarialny z dnia 30 października 2003r. zawierający oświadczenie o objęciu udziałów w Spółce skarżącej.

Zdaniem Sądu powyższe oznaczało, iż od samego początku, czyli od maja 2003r. przekazane pieniądze w dniu 8 października 2003r. miały na celu podwyższenie kapitału co się wiąże z ich ekwiwalentnym charakterem, nie można tym samym postawić tezy, iż otrzymane pieniądze stanowią przysporzenie majątkowe trwale, bezzwrotne i definitywne, które na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.d.o.p. stanowi przychód podlegający opodatkowaniu.

Stwierdził dalej, iż w momencie, w którym podwyższenie kapitału zakładowego okazało się ze względów prawnych niemożliwe, bez względu na to, jaką przyjmie się do oceny tego faktu datę, czy rok 2003 (pytanie Sądu pierwszej instancji o spółkę zależną), czy rok 2004 (odrzućcie apelacji z uwagi na uchybienie terminu), to i tak nie można powiedzieć, że doszło w tym czasie do zmiany charakteru otrzymanych pieniędzy z równowartościowego na nieekwiwalentny. Brak jest ku temu jakichkolwiek dowodów. Nie można

też uznać, aby działania Spółek związane z podwyższeniem kapitału miały na celu inny, jakiś ukryty cel, niż wskazany w zgromadzonych dokumentach.

Następnie Sąd wskazał, że oceniając zdarzenia gospodarcze nie można ograniczać się wyłącznie do tego co miało miejsce w roku podatkowym. Oceniać zdarzenie należy poprzez pryzmat okoliczności z nim związanych w okresach wcześniejszych, jak i późniejszych. Inaczej może dojść do błędów w ustaleniach rzeczywistego charakteru łączących strony stosunków gospodarczych i mylnych wniosków w zakresie ich podatkowych skutków (por. wyrok z dnia 10 marca 2004r., sygn. akt III SA 2004/02, LEX nr 162400).

Po odrzuceniu apelacji, w związku z powstaniem roszczenia oraz brakiem możliwości finansowych oddania przez skarżącą środków przekazanych na podwyższenie kapitału, Spółki (pożyczkodawca i pożyczkobiorca) zawarły w dniu 4 maja 2004 r. umowę pożyczki, przedmiotem której była owa kwota pieniędzy, z ekwiwalentnym świadczeniem za korzystanie z nich w postaci odsetek. Fakt ten świadczy w sposób przekonywujący o tym, iż otrzymana przez skarżącą kwota nie stanowiła przysporzenia majątkowego o charakterze trwałym, bezzwrotnym i definitywnym.

Istotnym zdaniem Sądu w niniejszej sprawie było również to, że wszystkie te udokumentowane zdarzenia gospodarcze związane z podwyższeniem kapitału i zaciągniętą pożyczką miały miejsce przed rozpoczęciem postępowania kontrolnego. Nie można było zatem postawić zarzutu, iż pod potrzeby postępowania kształtowano stan faktyczny.

Orzeczenie jest prawomocne.

1. 3. Podatek od towarów i usług

W sprawie sygn. akt I SA/Bd 111/07 Sąd uchylając decyzje organu I i II instancji sformułował tezę, że **„biegły sądowy wydający opinie na zlecenie sądu, na podstawie właściwych przepisów, nie prowadzi w tym zakresie**

samodzielnie wykonywanej działalności gospodarczej i nie jest z tego tytułu podatnikiem podatku od towarów i usług w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług”.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy biegły sądowy wydający opinie na zlecenie sądu jest podatnikiem podatku od towarów i usług oraz czy biegły korzysta ze zwolnienia podmiotowego od tego podatku.

W rozpatrywanej sprawie zdaniem organów podatkowych sam fakt wykonywania pewnych czynności z nakazu władzy, np. sądu nie jest kryterium do uznania, że świadczenie nie jest wykonywane w sposób samodzielny. W przypadku biegłych sądowych nie można uznać, że sąd bierze na siebie odpowiedzialność za wykonane przez nich czynności, polegające na wykonywaniu badań i sporządzaniu opinii w trakcie postępowania sądowego. Jedną zatem z przesłanek zastosowania art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług nie jest spełniona. Biegły jest więc podatnikiem VAT, świadczącym usługę w rozumieniu przepisów tej ustawy.

Sąd odnosząc się do przytoczonych kwestii wskazał, iż z przepisów art. 5 ust. 1 i art. 8 ust.1 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług wynika, że w sytuacji gdy istnieje bezpośredni związek pomiędzy czynnością wykonaną przez dany podmiot a otrzymanym z tego tytułu wynagrodzeniem, niezależnie od faktu, czy czynność dokonana została dobrowolnie, czy też w związku z nakazem władzy publicznej, czynność ta jest traktowana jako usługa w rozumieniu ustawy o podatku od towarów i usług. Dalej podniósł, iż powyższe przepisy nie mogą być odczytywane w oderwaniu od regulacji zawartej w art. 15 ustawy o podatku od towarów i usług., który stanowi, że podatnikami są osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą bez względu na cel lub rezultat takiej działalności. Działalność gospodarcza obejmuje wszelką działalność producentów, handlowców lub usługodawców,

w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody, również wówczas, gdy czynność została wykonana jednorazowo w okolicznościach wskazujących na zamiar wykonywania czynności w sposób częstotliwy. Działalność gospodarza obejmuje również czynności polegające na wykorzystywaniu towarów lub wartości niematerialnych i prawnych w sposób ciągły dla celów zarobkowych. Z kolei zgodnie z art. 15 ust. 3 pkt 3 za wykonywaną samodzielnie działalność gospodarczą nie uznaje się czynności, z tytułu których przychody zostały wymienione w art. 13 pkt 2-9 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, jeżeli z tytułu wykonania tych czynności osoby te są związane ze zlecającym wykonanie tych czynności prawnymi więzami tworzącymi stosunek prawny pomiędzy zlecającym wykonanie czynności i wykonującym zlecane czynności co do warunków wykonywania tych czynności, wynagrodzenia i odpowiedzialności zlecającego wykonanie tych czynności wobec osób trzecich.

Sąd wskazał, że art. 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych obejmuje przychody osób, którym organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zlecił wykonanie określonych czynności, a zwłaszcza przychody biegłych w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym oraz płatników i inkasentów należności publicznoprawnych, a także przychody z tytułu udziału w komisjach powoływanych przez organy władzy lub administracji państwowej albo samorządowej. Zaliczenie jednak uzyskanych przychodów do wskazanych w art. 13 pkt 2-9 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych nie jest wystarczające. Ustawa wymaga bowiem, aby dana osoba była związana ze zlecającym wykonanie czynności prawnymi więzami tworzącymi stosunek prawny pomiędzy zlecającym wykonanie czynności i wykonującym zlecane czynności co do: 1) warunków wykonywania

tych czynności, 2) wynagrodzenia, 3) odpowiedzialności zlecającego wykonanie tych czynności wobec osób trzecich.

Dalej Sąd wskazał, że art. 15 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług stanowi implementację art. 4 ust. 4 Szóstej Dyrektywy Rady z dnia 17 maja 1977r. w sprawie harmonizacji ustawodawstwa Państw Członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednoliconą podstawą opodatkowania. W przepisie tym postanowiono, że użycie słowa „samodzielnie” w ust. 1 art. 4 Dyrektywy wyklucza opodatkowanie pracowników i innych osób, o ile są one związane z pracodawcą przez umowę o pracę lub inny stosunek prawny tworzący więzy między pracodawcą a pracownikiem co do warunków pracy, wynagrodzenia i odpowiedzialności pracodawcy.

W świetle tej regulacji za podatników nie uważa się pracowników oraz osoby pozostające w stosunku prawnym o charakterze zbliżonym do stosunku pracy, w zakresie warunków pracy, wynagrodzenia czy odpowiedzialności pracodawcy.

Samodzielność działalności jest zatem wykluczona, gdy stosunek prawny posiada cechy charakterystyczne dla stosunku pracy, tj.: podporządkowanie pracownika pracodawcy, wymóg osobistego świadczenia pracy oraz obciążenie podmiotu zatrudniającego ryzykiem prowadzenia zakładu pracy, czyli odpowiedzialnością pracodawcy za szkody wyrządzone osobom trzecim przez pracownika w trakcie pracy. Jeżeli stosunek prawny nie nosi takich cech, wykonywane w oparciu o niego czynności posiadają przymiot samodzielności.

Europejski Trybunał Sprawiedliwości wyznaczył pewne kryteria interpretacji pojęcia samodzielnego prowadzenia działalności gospodarczej. Analiza orzecznictwa ETS (np. w sprawie 235/85, C-202/90) wskazuje, że za podatnika uważana powinna być osoba, która wykonuje swoją działalność jako przedsiębiorca działający w warunkach niepewności, np. co do popytu, konkurencji, a także ostatecznego rezultatu finansowego podjętej działalności.

Innymi słowy, czynnikiem wyróżniającym działalność gospodarczą prowadzoną w sposób samodzielny jest element ryzyka ekonomicznego podjętej działalności.

Ponieważ sformułowania Szóstej Dyrektywy w powyższym zakresie mają charakter ogólny i wyznaczają pewne ramy dla kwalifikacji działalności jako samodzielnej, wiele zależy od regulacji krajowych i interpretacji przepisów krajowych, w tym wypadku art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy o podatku od towarów usług. Jeżeli przepis dopuszcza różną interpretację, to należy wybrać takie jego znaczenie, które zapewni zgodność normy krajowej z normą wspólnotową.

Dalej Sąd podniósł, że stosunek łączący organ procesowy i biegłego jest stosunkiem publicznoprawnym (procesowym), a nie stosunkiem cywilnoprawnym. Sąd nie jest partnerem dla biegłego, lecz ma pozycję władczą. Nie jest on żadnym samodzielnym bytem procesowym, lecz tylko narzędziem, którego używa organ procesowy dla poznania materiału dowodowego. Biegłym kieruje organ procesowy. Nawet w doborze metod i badań specjalistycznych biegły podlega kontroli organu procesowego (postanowienie SN z dnia 25 czerwca 2003r., IV KK 8/03). Działa nie na własne ryzyko, a w imieniu i na rachunek organów wymiaru sprawiedliwości. W piśmiennictwie podkreśla się (T. Widła, *Odpowiedzialność biegłych – nowe problemy*, Palestra 2005, nr 7-8, s. 129), że organ procesowy odpowiada za wszystkie czynności, jakie podjął biegły w celu wykonania postanowienia oraz za skutki wykorzystania opinii (art. 417 w zw. z art. 430 k.c.). Dotyczy to działań badawczych, właściwych metod oraz samego zaopiniowania. Jeżeli opinia biegłego – a następnie decyzja procesowa – okazała się błędna, obciążą to organ procesowy.

Biegły realizując nakazane mu postanowieniem czynności badawcze, działa na rzecz organu procesowego, z jego umocowania, pod jego kierownictwem i według jego wskazówek. Organ procesowy ponosi więc odpowiedzialność (instancyjną i wobec osób trzecich) za tak podejmowane i realizowane czynności badawcze oraz za użytek, jaki czyni z opinii. Biegły nie działa w warunkach konkurencji i nie ponosi ryzyka ekonomicznego swych działań. Stosunek prawny

łączący biegłego z organem procesowym posiada cechy zbliżone do stosunku pracy. W postanowieniu z dnia 12 stycznia 1971 r., I CZ 139/71 Sąd Najwyższy uznał, że w efekcie wezwania do pełnienia funkcji biegłego dochodzi do swego rodzaju zatrudnienia.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd postawił tezę, że biegły sądowy wydający opinie na zlecenie sądu, na podstawie właściwych przepisów, nie prowadzi w tym zakresie samodzielnie wykonywanej działalności gospodarczej i nie jest z tego tytułu podatnikiem podatku od towarów i usług w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

Dalej podniósł, iż za taką interpretacją przemawiają także wnioski płynące z wykładni językowej art. 15 ust.3 pkt 3 ustawy o VAT. Jeżeliby przyjąć – tak jak to wywodzi organ podatkowy - że biegły z powodu braku odpowiedzialności sądu za wykonane przez siebie czynności miałby być uznany za podmiot działający samodzielnie, to niezrozumiałe jest w jakim celu ustawodawca dokonał odesłania do art. 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, sugerującego zupełnie coś przeciwnego. Stosunek prawny łączący biegłego z organem procesowym jest stosunkiem publicznoprawnym i strony nie mają możliwości ukształtowania go odmiennie. Ze względu na powyższą przesłankę - braku odpowiedzialności sądu - wyłączenie dotyczyłoby zatem wszystkich biegłych, i odsyłanie do art. 13 pkt 6 byłoby zbędne.

Orzeczenie jest prawomocne.

- W sprawie I SA/Bd 824/06 uwzględniając skargę , Sąd uznał „**że biegły sądowy wydający opinie na zlecenie Sądu, na podstawie właściwych przepisów nie prowadzi w tym zakresie samodzielnie wykonywanej działalności gospodarczej i nie jest z tego tytułu podatnikiem podatku od towarów i usług w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług**”.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia czy biegły sądowy wydający opinie na zlecenie Sądu jest podatnikiem podatku

od towarów i usług w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 z późn. zm.).

Skarżący stał na stanowisku, iż z przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz.535 ze zm.), oraz ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz.U. z 2000r. Nr 14, poz. 176 ze zm.) jednoznacznie wynika, że wynagrodzenie biegłego sądowego wykonującego prace na zlecenie Sądu, Prokuratury i Policji nie podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług. Ponadto podkreślił, że biegły sądowy nie był podatnikiem podatku VAT w momencie wejścia w życie ustawy z dnia 11 marca 2004r. Wskazał również na różnicę między usługą wykonywaną przez biegłego czy rzeczoznawcę a biegłego sądowego, dla którego ustalona jest stała stawka godzinowa nie zawierająca podatku VAT, a ponadto zlecający tj. Sądy, Prokuratura i Policja nie mają podstaw prawnych do rozliczania faktur VAT. Skarżący stoi na stanowisku, że przychody uzyskane przez biegłego sądowego objęte są zwolnieniem wynikającym z art. 15 pkt 3 ust. 3 ustawy o VAT.

Zdaniem Dyrektora Izby Skarbowej za niezasadne należało uznać twierdzenie, iż sąd bierze na siebie odpowiedzialność za czynności zlecone biegłemu, w związku z czym w jego ocenie czynności wykonywane przez biegłego sądowego nie korzystają z wyłączenia z zakresu ustawy z dnia z dnia 11 marca 2004r. o podatku od towarów i usług i są usługami w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt 3, a świadczący te usługi jest podatnikiem wykonującym samodzielnie działalność gospodarczą, o której mowa w art. 15 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd wskazał, iż przepisy ustawy o podatku od towarów i usług w pewnym zakresie zawężają szeroką definicję działalności gospodarczej zawartą w art. 15 ust. 2 cyt. ustawy. Zgodnie bowiem z treścią art. 15 ust. 3., w brzmieniu obowiązującym od 01 czerwca 2005r. za wykonywaną samodzielnie działalność gospodarczą nie uznaje się m. in. czynności wymienionych w art. 13 pkt 2-9 ustawy z dnia 26 lipca 1991r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej zwana u.p.d.o.f.) jeżeli z tytułu wykonania

tych czynności osoby te są związane ze zlecającym wykonanie tych czynności prawnymi więzami tworzącymi stosunek prawny pomiędzy zlecającym wykonanie czynności i wykonującym zlecane czynności co do: warunków wykonywania tych czynności, wynagrodzenia, odpowiedzialności zlecającego wykonanie tych czynności wobec osób trzecich.

Dalej wskazał, iż zgodnie z art. 13 pkt 6 u.p.d.o.f do działalności wykonywanej osobiście zalicza się m. in. przychody osób, którym organ władzy lub administracji państwowej albo samorządowej, sąd lub prokurator, na podstawie właściwych przepisów, zlecił wykonanie określonych czynności, a zwłaszcza przychody biegłych w postępowaniu sądowym, dochodzeniowym i administracyjnym.

Dokonując analizy normy zawartej w art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy z 11 marca 2004r. Sąd stanął na stanowisku, że poprzez użycie pojęcia „prawne więzy tworzące stosunek prawny” pomiędzy zlecającym wykonanie czynności i wykonującym zlecane czynności, ustawodawca wychodzi poza krąg stosunków prawnych poddanych rygorom prawa cywilnego. W tym szerokim pojęciu mieszczą się również stosunki prawne mające swoje źródło w prawie publicznym, gdyż określony porządek prawny może również kreować „prawne więzy tworzące stosunek prawny”. Niewątpliwie „prawne więzy tworzące stosunek prawny” pomiędzy osobami wykonującymi czynności biegłych sądowych a organami zlecającymi wykonanie tych czynności należą do tej kategorii stosunków. Stosunek łączący organ procesowy i biegłego jest bowiem publicznoprawnym stosunkiem procesowym, nie stosunkiem cywilnoprawnym, a opinia jest materiałem urzędowym.

Stosunek ten cechuje się tym, że wynikające z niego warunki wykonania tych czynności określa organ procesowy oznaczając przedmiot, zakres opinii oraz termin jej sporządzenia. Biegły realizując nałożony nań samodzielny obowiązek, podlega kierownictwu organu procesowego i ma obowiązek stosować się do jego wskazówek. Za spełnienie nałożonych nań obowiązków biegły

ma prawo żądać wynagrodzenia, jednakże o wysokości wynagrodzenia, jakie w danej sprawie zostanie przyznane biegłemu przesądza organ procesowy na podstawie przepisów oraz taryfikatorów, zasad i kalkulacji określonych przez Ministra Sprawiedliwości.

W kwestii odpowiedzialności zlecającego wykonanie czynności biegłego wobec osób trzecich skład orzekający nie podzielił stanowiska Dyrektora Izby Skarbowej, że Sąd bądź inny organ procesowy nie odpowiada za wydawane przez biegłego sądowego opinie. Organ procesowy odpowiada za wszystkie czynności, jakie biegły podjął w celu wykonania postanowienia oraz za skutki wykorzystania opinii. Nie występuje tu odpowiedzialność kontraktowa gdyż stosunek łączący organ procesowy i biegłego sądowego nie jest stosunkiem cywilnoprawnym. Natomiast można mówić o odpowiedzialności organów zlecających wykonanie określonych czynności biegłemu jakie ponosi ten organ w związku z pełnieniem funkcji publicznej. Ponosi więc odpowiedzialność instancyjną oraz wobec osób trzecich za podejmowane i realizowane czynności biegłego, jako że biegły działa w imieniu i na rachunek organów wymiaru sprawiedliwości.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

- W sprawie I SA/Bd 702/06 uchylając zaskarżone postanowienie Dyrektora Izby Skarbowej oraz poprzedzające je postanowienie Naczelnika Urzędu Skarbowego w przedmiocie pozostawienia wniosku bez rozpoznania Sąd stanął na stanowisku, że **„art. 5 ust. 4 pkt 9 u.z.w.m., który stanowi, że wniosek o zwrot (poniesionych wydatków) powinien zawierać podpis osoby ubiegającej się o zwrot wydatków, a w przypadku, gdy osoba ta pozostaje w związku małżeńskim, obojga małżonków dotyczy tylko takiego stanu faktycznego, gdy obydwoje małżonkowie ponieśli wydatki i przysługuje im w związku z tym ich zwrot. W przypadku wspólności majątkowej można powiedzieć, że małżonkowie ponoszą wspólny wydatek, nawet, gdy faktura wystawiona jest na jednego z nich i tylko on domaga się zwrotu. Natomiast w sytuacji**

rozdzielności majątkowej, a z takim przypadkiem mamy do czynienia, wydatek ponoszony jest przez jednego małżonka. W takim zaś przypadku zbędny jest podpis drugiego z małżonków”.

Z akt sprawy wynikało, iż podatniczka wystąpiła do Naczelnika Urzędu Skarbowego z wnioskiem VZM-1 w sprawie zwrotu niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym. We wniosku wskazała, iż pozostaje w związku małżeńskim, zaś inwestycją związaną ze zwrotem wydatków jest budowa budynku mieszkalnego.

Następnie stosownym pismem Naczelnik Urzędu Skarbowego zwrócił się do skarżącej o uzupełnienie braków formalnych wniosku, tj. o dane małżonka oraz jego podpis, wskazując jednocześnie, iż w przypadku nieuzupełnienia braków, podanie pozostawi bez rozpatrzenia.

W odpowiedzi na pismo, skarżąca wyjaśniła, iż z małżonkiem nie pozostaje w ustroju małżeńskim wspólnym, zaś żądanie zwrotu dotyczy jej majątku odrębnego, a także, że przepisy ustawy o zwrocie niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym przewidują możliwość złożenia odrębnego wniosku.

Następnie Naczelnik Urzędu Skarbowego postanowieniem, które zostało utrzymane w mocy przez organ odwoławczy, pozostawił wniosek skarżącej bez rozpatrzenia wskazując, że wymagane przepisami braki formalne nie zostały uzupełnione w wyznaczonym terminie.

W skardze skierowanej do Sądu podatniczka podniosła, że powoływanie się przez organ podatkowy na wymóg formalny, jakim jest złożenie podpisu przez męża na wniosku - nie jest prawidłowy, albowiem podpis taki w opisanej sytuacji - rozdzielności majątkowej nie ma żadnego znaczenia prawnego. Jednocześnie zarzuciła, że nie może być tak, aby od podpisu, który nie ma żadnego znaczenia prawnego dla majątku odrębnego skarżącej zależało jej uprawnienie do zwrotu określonych wydatków przysługujących z mocy ustawy.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd wskazał, iż rozstrzygnięcie sporu uzależnione jest od interpretacji przepisów normujących wymogi, jakim winien odpowiadać wniosek o zwrot części wydatków poniesionych na zakup materiałów budowlanych, złożony w oparciu o ustawę z dnia 29 sierpnia 2005r. o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, zwaną dalej u.z.w.m. (Dz. U. z dnia 15 września 2005r.).

Zdaniem Sądu, braki wniosku (dane małżonka i jego podpis), o uzupełnienie których organ pierwszej instancji wezwał skarżącą, nie były niezbędne do jego merytorycznego rozpatrzenia.

Zgodnie z art. 5 ust. 4 pkt 1 u.z.w.m. wniosek o zwrot niektórych wydatków mieszkaniowych powinien zawierać co najmniej imię i nazwisko, numer identyfikacji podatkowej, adres miejsca zamieszkania osoby fizycznej, a w przypadku małżeństwa - obojga małżonków.

Dalej podniesiono, że zgodnie z art. 1 ust. 1 u.z.w.m. ustawa reguluje zasady zwrotu osobom fizycznym części wydatków poniesionych na zakup materiałów budowlanych przez te osoby w związku z budową i remontem budynku mieszkalnego lub jego części. Natomiast z art. 3 ust. 1 u.z.w.m. wynika, iż osoba fizyczna ma prawo do zwrotu części wydatków poniesionych na zakup materiałów budowlanych. Przywołane przepisy stanowią jednoznacznie, że ustawa odnosi się i zwrot przysługuje wyłącznie osobom fizycznym, które poniosły wydatki na określone ustawą cele. Uznać wobec powyższego należy, iż przepis art. 5 ust. 4 pkt 1 u.z.w.m. dotyczy danych wnioskodawcy lub wnioskodawców, jeżeli małżonkowie występują o zwrot poniesionych wydatków. Jeżeli wniosek składany jest przez osobę fizyczną, wtedy winien on zawierać dane wnioskodawcy, jeśli zaś wniosek składany jest przez małżonków, to jego treść powinna obejmować dane wnioskodawców. Następnie Sąd skonstatował, iż omawiany przepis nie dotyczy przypadku, gdy wniosek składany jest przez osobę fizyczną pozostającą w związku małżeńskim, lecz składającą samodzielny wniosek o zwrot. We wniosku winny znaleźć się dane małżonka jedynie w sytuacji, gdy występuje

on w roli wnioskodawcy. Dlatego też, brak było podstaw do wezwania skarżącej do uzupełnienia braku w tym zakresie.

Zdaniem Sądu, art. 5 ust. 4 pkt 9 u.z.w.m., który stanowi, że wniosek o zwrot (poniesionych wydatków) powinien zawierać podpis osoby ubiegającej się o zwrot wydatków, a w przypadku, gdy osoba ta pozostaje w związku małżeńskim, obojga małżonków dotyczy tylko takiego stanu faktycznego, gdy oboydwoje małżonkowie ponieśli wydatki i przysługuje im w związku z tym ich zwrot. W przypadku wspólności majątkowej można powiedzieć, że małżonkowie ponoszą wspólny wydatek, nawet gdy faktura wystawiona jest na jednego z nich i tylko on domaga się zwrotu. Natomiast w sytuacji rozdzielności majątkowej, a z takim przypadkiem mamy do czynienia, wydatek ponoszony jest przez jednego małżonka. W takim zaś przypadku zbędny jest podpis drugiego z małżonków.

Potwierdzeniem dokonanej interpretacji, iż podpis, o którym mowa w art. 5 ust. 4 pkt 9 u.z.w.m. dotyczy wyłącznie małżonków, którzy ponieśli wydatki, potwierdza wzór wniosku o zwrot niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym poniesionych w okresie od dnia 1 maja 2004r. do dnia 31 grudnia 2007r. o symbolu VZM – 1, z którego wynika, że podpisy obojga małżonków winny być złożone wyłącznie w sytuacji, gdy małżonkowie składają wspólny wniosek (poz. 64 i 65). Wzór ten nie zawiera rubryki dla podpisu małżonka, który nie poniósł wydatków i wniosku o zwrot nie składa.

Dalej Sąd wskazał, iż ważną wskazówkę interpretacyjną zawiera ustawa nowelizacyjna u.z.w.m., uchwalona przez sejm w dniu 7 grudnia 2006r., o zmianie ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym wraz z jej uzasadnieniem, przesłana obecnie przez Marszałka sejmu do senatu, w której dokonano nowelizacji art. 5 ust. 4 pkt 9 u.z.w.m. z mocą wsteczną od dnia wejścia u.z.w.m. w życie, tj. od dnia 1 stycznia 2006r. Znowelizowany przepis stanowi, że wniosek o zwrot wydatków powinien zawierać podpis osoby fizycznej ubiegającej się o zwrot wydatków, a w przypadku

małżonków – podpisy obojga małżonków bez względu na sposób złożenia wniosku: wspólnie z małżonkiem, albo odrębnie przez każdego z małżonków. Z przepisu tego jednoznacznie wynika, że norma w nim zawarta nie zobowiązuje do złożenia podpisu małżonka, który nie ubiega się o zwrot wydatków, nawet gdyby je poniósł. Z całą pewnością stwierdzić dalej można, że przepis ten nie dotyczy osoby fizycznej – małżonka, który ma rozdzielność majątkową, nie poniósł wydatków i nie złożył wniosku. Podkreślono również, że znowelizowany przepis ma obowiązywać z mocą wsteczną od dnia wejścia w życie u.z.w.m. Jako unormowanie korzystne dla obywatela nie będzie ono sprzeczne z zasadą demokratycznego państwa prawnego, wyrażoną w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Uzupełnić powyższe jeszcze należy o informację zawartą w uzasadnieniu do nowelizacji u.z.w.m., gdzie stwierdzono, że proponowana zmiana art. 5 ust. 4 pkt 9 u.z.w.m. ma na celu uściślenie przepisu i wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych.

Reasumując, Sąd stwierdził, że braki formalne, uzupełnienia których domagały się organy podatkowe od skarżącej, nie miały oparcia w obowiązujących przepisach prawa, dlatego też wyeliminowano z obrotu prawnego wydane w niniejszej sprawie postanowienia.

Orzeczenie jest prawomocne.

1. 4. Podatek od spadków i darowizn

Uwzględniając skargę w sprawie I SA/Bd 658/07 Sąd stwierdził między innymi, że **„przepis art.4 ust.4 ustawy o podatku od spadków i darowizn w nowym brzmieniu dotyczy nie tylko obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i EFTA, ale także osób, które w chwili nabycia spadku posiadały obywatelstwo polskie. Jeżeli zatem skarżący spełniał warunki przewidziane w art.4a ustawy, to mógł skorzystać ze zwolnienia podatkowego wskazanego w tym przepisie”**.

W rozpatrywanej sprawie wnioskodawca podnosił, że nabył spadek po ojcu zmarłym w dniu 25 sierpnia 2006r. (data nabycia spadku). Powołując się na art. 3 ust.2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych, art. 4 ust. 4 i art. 4a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 28 lipca 1983r. o podatku od spadków i darowizn skarżący uważał, że spełnił wszystkie warunki dla skorzystania ze zwolnienia podatkowego przewidzianego w tym ostatnim przepisie.

Zdaniem natomiast organu odwoławczego przepis art. 4 ust. 4 wymieniony w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. rozszerza jedynie z mocą wsteczną krąg podmiotów uprawnionych do korzystania ze zwolnień w takim zakresie, w jakim obowiązywały one do dnia 31 grudnia 2006r. Przepis ten nie wprowadza, ani nie ustala przedmiotu samych zwolnień. Art. 4a znowelizowanej ustawy o podatku od spadku i darowizn wszedł w życie z dniem 1 stycznia 2007r. i nie może mieć zastosowania do zdarzeń, które nastąpiły przed dniem jego wejścia w życie. Gdyby było inaczej, to ustawodawca zapisałby to wprost w przepisach przejściowych.

Sąd nie podzielił stanowiska organu odwoławczego. Wskazał, że do dnia wejścia w życie znowelizowanych przepisów, na podstawie poprzedniego brzmienia art. 4 ust. 4 i art.16 ust.2 pkt 1 ustawy o podatku od spadku i darowizn osobami uprawnionymi do skorzystania z ulg podatkowych, o których mowa w art. 4 ust. 1 i art. 16 ust. 1 ustawy, byli wyłącznie nabywcy posiadający obywatelstwo polskie lub miejsce stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W okresie od dnia 13 maja 2006r. do dnia 31 grudnia 2006r. na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2006r. w sprawie zaniechania poboru podatku od spadków i darowizn od niektórych podatników (Dz.U. Nr 73, poz. 506) zapewniono równe traktowanie obywateli państw członkowskich UE, przez zaniechanie poboru podatku od spadków i darowizn od podatników posiadających obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii

Europejskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub mających miejsce zamieszkania na terytorium takiego państwa, jeżeli z tytułu nabycia przez nich rzeczy lub praw majątkowych spełniali warunki określone w art. 4 ust. 1 oraz art. 16 ust. 1 ustawy o podatku od spadku i darowizn.

Zdaniem Sądu w świetle postanowień rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 kwietnia 2006r. nie można było podzielić poglądu organu odwoławczego, że na podstawie przepisów przejściowych z mocą wsteczną rozszerzono krąg podmiotów uprawnionych do korzystania ze zwolnień w takim zakresie, w jakim obowiązywały one do dnia 31 grudnia 2006 r. Nie było potrzeby w drodze nowelizacji wprowadzać z mocą wsteczną (w okresie od dnia 13 maja 2006r. do dnia 31 grudnia 2006r.) „starą” regulację w zakresie ulg i zwolnień podatkowych i obejmować nią podmioty wskazane w art. 4 ust. 4 ustawy o podatku od spadków i darowizn w „nowym” brzmieniu, skoro w tym okresie obowiązywało powyższe rozporządzenie, a w stosunku do osób posiadających obywatelstwo polskie lub miejsce stałego pobytu na terytorium RP obowiązywały przepisy ustawy o podatku od spadków i darowizn (art. 4 ust. 1 i art. 16 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 4 i art. 16 ust. 2 pkt 1 w „starym” brzmieniu). Wprawdzie powyższe rozporządzenie dotyczy zaniechania poboru podatku od spadków i darowizn, a nie zwolnienia od podatku, lecz skutek wywołany działaniem tych przepisów jest taki sam – brak obowiązku zapłaty podatku.

Z treści art. 4 ust. 4 ustawy o podatku od spadków i darowizn w „nowym” brzmieniu, do której odsyła art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o zmianie ustawy o podatku od spadków i darowizn wynika, że wsteczne obowiązywanie nie dotyczy „starych”, lecz „nowych” przepisów dotyczących zwolnień podatkowych. Art. 4 ust. 4 wprost odsyła do ust. 1 art. 4 oraz art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn. W ten sposób na okres po dniu 12 maja 2006r. nastąpiło rozciągnięcie stosowania przepisów dotyczących „nowych” zwolnień w stosunku do podmiotów wymienionych w art. 4 ust. 4 ustawy.

Choć zgodnie z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. do nabycia własności rzeczy lub praw majątkowych, które nastąpiło przed dniem wejścia w życie tej ustawy, stosuje się przepisy ustawy z dnia 28 lipca 1983r. o podatku od spadków i darowizn, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2007r., to jednak stosowanie następuje z zastrzeżeniem ust. 2. Ten ostatni przepis ustanawia odstępstwo od reguły wynikającej w art. 3 ust. 1.

Przepis art. 4 ust. 4 ustawy o podatku od spadków i darowizn w nowym brzmieniu dotyczy nie tylko obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i EFTA, ale także osób, które w chwili nabycia spadku posiadały obywatelstwo polskie. Jeżeli zatem skarżący spełniał warunki przewidziane w art. 4a ustawy, to mógł skorzystać ze zwolnienia podatkowego wskazanego w tym przepisie.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

1. 5. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe spółki

W sprawie I SA/Bd 234/07 uwzględniając skargę, Sąd uznał za słuszne postawienie następującej tezy: **„były wspólnik spółki cywilnej na podstawie art. 115 § 2 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2003 r. ponosił odpowiedzialność jedynie za zaległości podatkowe spółki, które powstały do dnia 31 grudnia 2002 r., w czasie gdy był on wspólnikiem. Od dnia 1 stycznia 2003 r. na podstawie znowelizowanego przepisu ponosi także odpowiedzialność z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w okresie, gdy był on wspólnikiem, jak i zobowiązań podatkowych powstałych, na podstawie odrębnych przepisów, po rozwiązaniu spółki”**.

W przedmiotowej sprawie organ odwoławczy nie podzielił argumentacji strony, dotyczącej konieczności obciążenia byłej wspólniczki połową kwoty wynikającą ze złożonej deklaracji V AT-7 za grudzień 2001r. gdyż jak stanowi art. 115 ustawy Ordynacja podatkowa, byli wspólnicy spółki cywilnej odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami

za zaległości spółki i wspólników, wynikające z działalności spółki.

Wyjaśnił również, że zobowiązanie solidarne polega na tym, iż kilku dłużników może być zobowiązanych w ten sposób, że wierzyciel może żądać całości lub części świadczenia od wszystkich dłużników łącznie, od kilku z nich lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych. Do momentu zupełnego zaspokojenia wierzyciela wszyscy dłużnicy solidarni pozostają zobowiązani.

Organ podkreślił jednocześnie, iż w przypadku całkowitego zaspokojenia wierzyciela z majątku jednego ze zobowiązanych, zobowiązany ten będzie miał możliwość dochodzenia na drodze cywilnej roszczeń z tego tytułu od pozostałych zobowiązanych.

Uchylając zaskarżoną decyzję Sąd podniósł, że w świetle art. 21 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002r. Nr 169, poz. 1387), obowiązującej od dnia 1 stycznia 2003 r., do odpowiedzialności podatkowej osób trzecich z tytułu zaległości podatkowych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Artykuł 115 § 1 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2003 r. stanowi, że wspólnik spółki cywilnej, jawnej, a także komandytowej, nie będący komandytariuszem, odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki lub wspólników, wynikające z działalności spółki. Z jego § 2 wynika zaś, że przepis § 1 stosuje się również do byłego wspólnika, jeżeli wynikające z działalności spółki zaległości podatkowe spółki oraz innych wspólników powstały w okresie, gdy był on wspólnikiem.

W niniejszej sprawie zobowiązanie spółki z tytułu podatku od towarów i usług powstało za grudzień 2001 roku. Zaległością podatkową w myśl art. 51 § 1 Ordynacji podatkowej jest podatek nie zapłacony w terminie płatności. Zgodnie

z art. 26 ust 1 ustawy z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. z 1993 r. Nr 11, poz. 50 ze zm.) podatnicy są obowiązani bez wezwania naczelnika urzędu skarbowego do obliczania i wpłacania podatku za okresy miesięczne w terminie do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy, na rachunek właściwego urzędu skarbowego, z zastrzeżeniem art. 11. Tak więc zaległość w podatku od towarów i usług za grudzień 2001 r. powstała po upływie terminu płatności podatku, tj. 26 stycznia 2002 r. Oznacza powyższe, że zaległość, którą obciążono w trybie art. 115 Ordynacji podatkowej skarżącego, powstała w czasie, gdy nie był on już współnikiem spółki cywilnej. Spółka została bowiem rozwiązana w dniu 31 grudnia 2001r.

Dalej podniósł, że ustawodawca w ówczesnie obowiązujących przepisach o odpowiedzialności współników spółek osobowych postanowił odpowiedzialność byłych współników ograniczyć do odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki powstałe w okresie, gdy byli oni współnikami. W stanie faktycznym sprawy skarżący nie był współnikiem spółki w czasie powstania zaległości podatkowej (styczeń 2002 r.). Nie może więc ponosić odpowiedzialności na podstawie art. 115 Ordynacji podatkowej za zaległość podatkową, która powstała w czasie, gdy nie był on już współnikiem spółki. Tym samym doszło do naruszenia art. 115 Ordynacji podatkowej, na mocy którego były współnik ponosił odpowiedzialność jedynie za zaległości podatkowe.

Ponadto wskazał, że ustawodawca od dnia 1 stycznia 2003r. rozszerzył zakres odpowiedzialności byłych współników spółek osobowych na zobowiązania podatkowe spółki, które powstały w okresie, gdy były współnik posiadał status współnika spółki, a także na zobowiązania podatkowe spółki powstałe po rozwiązaniu spółki. Zgodnie bowiem z art. 115 § 2 Ordynacji podatkowej, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2003 r., przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego współnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań powstałych w okresie, gdy był on współnikiem.

Za zobowiązania podatkowe powstałe, na podstawie odrębnych przepisów, po rozwiązaniu spółki odpowiadają osoby będące współnikami w momencie rozwiązania spółki.

Reasumując Sąd, skonstatował, iż były współnik spółki cywilnej na podstawie art. 115 § 2 Ordynacji podatkowej w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 stycznia 2003 r. ponosił odpowiedzialność jedynie za zaległości podatkowe spółki, które powstały do dnia 31 grudnia 2002 r., w czasie gdy był on współnikiem. Od dnia 1 stycznia 2003 r. na podstawie znowelizowanego przepisu ponosi także odpowiedzialność z tytułu zobowiązań podatkowych powstałych w okresie, gdy był on współnikiem, jak i zobowiązań podatkowych powstałych, na podstawie odrębnych przepisów, po rozwiązaniu spółki.

Orzeczenie jest prawomocne.

- W sprawie I SA/Bd 341/06 Sąd oddalając skargę stwierdził między innymi, że **„w okolicznościach sprawy brak w osnowie decyzji o odpowiedzialności współnika za zobowiązania podatkowe spółki cywilnej stwierdzenia, że jest to odpowiedzialność solidarna w sytuacji, gdy z innych elementów tej decyzji w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że orzeczono o odpowiedzialności solidarnej w żadnym przypadku nie może być uznany za rażące naruszenie prawa albowiem z treści przepisu art. 115 § 1 Op. wynika, że jest to odpowiedzialność solidarna i o takiej właśnie odpowiedzialności, aczkolwiek z pewnymi uchybieniami formalnymi, orzeczono w przedmiotowej decyzji.”**

Istota zaistniałego między stronami sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy organy podatkowe zasadnie i bez naruszenia prawa uznały w zaskarżonej decyzji, że uprzednio wydana decyzja Dyrektora Izby Skarbowej z dnia 14 czerwca 2005r. utrzymująca w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Skarbowego z dnia 9 marca 2005r. w sprawie odpowiedzialności skarżącego jako współnika s.c. za zaległości podatkowe tej spółki w podatku

od towarów i usług, odsetki od tej zaległości i koszty egzekucyjne, została wydana bez rażącego naruszenia prawa, a więc czy została, czy nie została spełniona przesłanka, o której mowa w art. 247 § 1 pkt 3 Op.

Z materiałów sprawy wynikało, że spółka cywilna za miesiące od czerwca 2001 r. do maja 2002 r., czyli do momentu rozwiązania, nie regulowała zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług w kwotach wynikających ze składanych deklaracji podatkowych. Po bezskutecznym zakończeniu postępowania egzekucyjnego skierowanego do majątku spółki organ podatkowy I instancji wszczął postępowanie w stosunku do obydwu wspólników rozwiązanej spółki cywilnej.

W wydanych w dniu 26 sierpnia 2004r. dwu oddzielnych decyzjach skierowanych do wspólników spółki cywilnej Naczelnik Urzędu Skarbowego podając jako podstawę prawną art. 107 § 1 i § 2 pkt 2 i 4, art. 108 § 1 i art. 115 § 1,2 i 4 Op. orzekł o odpowiedzialności poszczególnych wspólników za zaległości podatkowe s.c. w podatku od towarów i usług za miesiące od czerwca 2001r. do maja 2002r., odsetki od tej zaległości oraz koszty egzekucyjne. Jeden wspólnik nie odwołał się od przedmiotowej decyzji i decyzja ta stała się decyzją ostateczną. W odniesieniu do skarżącego, który odwołał się od decyzji z dnia 26 sierpnia 2004r. prawomocne orzeczenie za zaległości podatkowe s.c. w podatku od towarów i usług za miesiące od czerwca 2001r. do maja 2002r., wobec uchylecia tejże decyzji z dnia 26 sierpnia 2004r. i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, nastąpiło w decyzji z dnia 9 marca 2005r., która została utrzymana w mocy decyzją organu drugiej instancji z dnia 14 czerwca 2005r.

Zaistniała zatem sytuacja, że o odpowiedzialności za zaległości podatkowe s.c. z tytułu podatku od towarów i usług, odsetki od tej zaległości i koszty egzekucyjne w stosunku do obu wspólników rozwiązanej spółki orzeczono w dwóch osobnych decyzjach tj. w odniesieniu do jednego wspólnika w decyzji

z dnia 26 sierpnia 2004r. zaś w odniesieniu do skarżącego w decyzji z dnia 9 marca 2005r.

Analizując obie decyzje pod kątem spełnienia wszystkich wymagań formalnych Sąd doszedł do wniosku, iż co do zasady obie decyzje o odpowiedzialności wspólników spółki cywilnej zawierają elementy określone w art. 210 § 1 Op.

Niezależnie jednakże od tego, że obie decyzje spełniały warunki formalne określone w art. 210 § 1 Op Sąd zgodził się z zarzutami skarżącego, że obie decyzje w osnowie rozstrzygnięcia nie zawierają stwierdzenia, że odpowiedzialność za zobowiązania spółki cywilnej jest odpowiedzialnością solidarną. Brak w treści decyzji o odpowiedzialności skarżącego za zobowiązania spółki cywilnej jednoznacznego stwierdzenia, że jest to odpowiedzialność solidarna niewątpliwie stanowi naruszenie przepisu art. 115 § 1 Op.

Oceniając przedmiotową decyzję jako całość, a więc również z uzasadnieniem nie może budzić najmniejszych wątpliwości fakt, że orzeczona w niej odpowiedzialność skarżącego za zobowiązania spółki cywilnej ma charakter odpowiedzialności solidarnej, gdyż wynika to wprost z powołanej w tej decyzji podstawy prawnej tj. art. 115 § 1 Op jak również z treści uzasadnienia.

Skoro zatem z przedmiotowej decyzji wynika jednoznacznie, że odpowiedzialność skarżącego ma charakter solidarny z drugim wspólnikiem to, zdaniem Sądu, organy podatkowe miały w pełni uzasadnione podstawy do przyjęcia, iż przedmiotowa decyzja nie została wydana z rażącym naruszeniem prawa.

Skoro zatem z okoliczności sprawy w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że nie została spełniona przesłanka z art. 247 § 1 pkt 3 Op to, zdaniem Sądu, organy podatkowe trafnie odmówiły stwierdzenia nieważności decyzji o odpowiedzialności skarżącego za zobowiązania spółki cywilnej, co w konsekwencji oznaczało, że zaskarżonej decyzji nie można było uznać za sprzeczną z prawem.

Na marginesie odnosząc się do szczegółowych zarzutów skargi uzupełnionych pismem procesowym pełnomocnika skarżącego Sąd stwierdził, że orzecznictwo NSA nie wypracowało uniwersalnego poglądu w kwestii „rażącego naruszenia prawa”, o którym mowa w art. 247 § 1 pkt 3 Op. W tej kwestii Sąd wypowiadał się zawsze na tle konkretnych okoliczności stanu faktycznego, stąd w odmiennych okolicznościach faktycznych niniejszej sprawy przywołane tezy orzeczeń nie mogły mieć istotnego wpływu na ocenę czy w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania doszło do wydania decyzji o odpowiedzialności za zobowiązania podatkowe spółki cywilnej z rażącym naruszeniem prawa.

W kwestii definicji „rażącego naruszenia prawa” w doktrynie przyjmuje się, iż rażące naruszenie prawa zachodzi wtedy, gdy istnieje oczywista sprzeczność między treścią przepisu a rozstrzygnięciem objętym decyzją.

W okolicznościach sprawy brak w osnowie decyzji o odpowiedzialności współnika za zobowiązania podatkowe spółki cywilnej stwierdzenia, że jest to odpowiedzialność solidarna, w sytuacji, gdy z innych elementów tej decyzji w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że orzeczono o odpowiedzialności solidarnej w żadnym przypadku nie może być uznany za rażące naruszenie prawa, albowiem z treści przepisu art. 115 §1 Op wynika, że jest to odpowiedzialność solidarna i o takiej właśnie odpowiedzialności, aczkolwiek z pewnymi uchybieniami formalnymi, orzeczono w przedmiotowej decyzji.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

2. Postępowanie egzekucyjne

2.1. Dopuszczalność egzekucji administracyjnej

W sprawie sygn. akt I SA/Bd 280/06 Sąd oddalając skargę stwierdził,

że „nie do pogodzenia z zasadą państwa prawa jest stan, w którym egzekucja mogłaby być prowadzona w stosunku do odbiorców energii z tytułu nielegalnego jej poboru na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przez Energa Spółka Akcyjna bez uzyskania orzeczenia właściwego sądu powszechnego. Nie można zaakceptować sytuacji, w której tak dotkliwe instrumenty prawa egzekucyjnego byłyby stosowane wobec odbiorców praktycznie w oparciu o jednostronne i arbitralne oświadczenie dostawcy energii”.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy zasadnie organ II instancji uchylił zaskarżone postanowienie odmawiające zawieszenia postępowania egzekucyjnego i umorzył postępowanie pierwszej instancji.

Organ II instancji stwierdził, że obowiązek, na który wystawiono tytuł wykonawczy nie wynikał z orzeczeń właściwych organów a także nie stanowi obowiązków z zakresu administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego, wynikających bezpośrednio z przepisów prawa wobec tego nie powinien podlegać ściągnięciu w trybie egzekucji administracyjnej. Jeżeli zaś egzekucja administracyjna jest niedopuszczalna to postępowanie egzekucyjne winno zostać umorzone.

Na powyższe rozstrzygnięcie skarżąca Spółka złożyła skargę do Sądu żądając jego uchylenia.

Powołała się na art. 57 ust. 1 Prawa energetycznego, w myśl którego w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii z sieci przedsiębiorstwo pobiera opłaty za nielegalnie pobrane paliwo lub energię w wysokości określonej w taryfach lub dochodzi odszkodowania na zasadach ogólnych jako podstawę do zastosowania egzekucji administracyjnej. Dalej strona skarżąca podkreśliła, że stawka opłaty, na którą wystawiono tytuł wykonawczy została określona w decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 12 czerwca 2003r. zatwierdzającej taryfę dla energii elektrycznej obowiązującej odbiorców energii

elektrycznej, co wbrew stanowisku Dyrektora Izby Skarbowej wypełnia dyspozycję art. 3 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Rozpatrując przedmiotową sprawę Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 2 § 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005r. Nr 229, poz. 1954 ze zm.) egzekucji podlegają należności pieniężne przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie innych ustaw. Niewątpliwie takim przepisem jest art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2003r. Nr 153, poz. 1504 ze zm.). Zgodnie z art. 57 ust. 1 przedmiotowej ustawy w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii z sieci przedsiębiorstwo energetyczne pobiera opłaty za nielegalnie pobrane paliwo lub energię w wysokości określonej w taryfach lub dochodzi odszkodowania na zasadach ogólnych. Na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy opłaty, o których mowa w ust. 1, podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Z art. 3 i 3a ustawy z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wynika do jakich obowiązków stosuje się egzekucję administracyjną. Zdaniem Sądu analiza powyższych przepisów wskazuje, iż opłat z tytułu nielegalnego poboru energii elektrycznej, których skarżąca Spółka dochodzi w trybie egzekucji nie można zaliczyć do żadnego z wyliczonych tam przypadków. Dalej podniósł, iż nie do pogodzenia z zasadą państwa prawa jest stan, w którym egzekucja mogłaby być prowadzona w stosunku do odbiorców energii z tytułu nielegalnego jej poboru na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przez Energa Spółka Akcyjna bez uzyskania orzeczenia właściwego sądu powszechnego. Nie można zaakceptować sytuacji, w której tak dotkliwe instrumenty prawa egzekucyjnego byłyby stosowane wobec odbiorców praktycznie w oparciu o jednostronne i arbitralne oświadczenie dostawcy energii. Konkludując Sąd stwierdził, iż nie jest wystarczające do faktycznego wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej to, że dany obowiązek podlega windykacji w tym trybie mocą danego przepisu prawa. W sprawie będącej

przedmiotem skargi konieczne jest, aby obowiązek uiszczenia opłaty za nielegalny pobór energii był stwierdzony orzeczeniem właściwego sądu. Egzekucja należności za nielegalny pobór energii może być prowadzona w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji po uprzednim uzyskaniu wyroku sądu powszechnego stwierdzającego obowiązek poniesienia tych opłat. Dopiero po wydaniu wyroku przez sąd powszechny wierzycielowi będzie przysługiwało prawo do wystawienia tytułu wykonawczego i dochodzenia należności na drodze postępowania egzekucyjnego w administracji.

Orzeczenie jest prawomocne.

- Oddalając skargę w sprawie I SA/Bd 488/06, Sąd podzielił pogląd organu odwoławczego, że **„prawomocne ukończenie postępowania upadłościowego nie stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania egzekucyjnego w celu wyegzekwowania wierzytelności, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym”**.

Z akt sprawy wynikało, iż postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2002r. Sąd Rejonowy ogłosił upadłość skarżącej. Następnie stosownym pismem Zakład Ubezpieczeń Społecznych zgłosił sędziemu komisarzowi pełną listę wierzytelności. W związku z dokonaniem korekty deklaracji rozliczeniowych przez płatnika zakład dokonał aktualizacji zgłoszonej listy wierzytelności. Dalej postanowieniem sędziego komisarz wciągnął na listę wierzytelności przysługujące Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych należności. Następnie postanowieniem Sąd stwierdził ukończenie postępowania upadłościowego w stosunku do skarżącej. W dniu 02 grudnia 2005r. zobowiązanej skutecznie doręczono tytuły wykonawcze obejmujące należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres od sierpnia 2000r. do stycznia 2002r. wraz z zawiadomieniami o zajęciu prawa majątkowego.

Istota zaistniałego między stronami sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia czy po prawomocnym zakończeniu postępowania

upadłościowego możliwe jest prowadzenie egzekucji administracyjnej obejmującej wierzytelności, które były objęte postępowaniem upadłościowym tzn. były wciągnięte na listę wierzytelności zatwierdzoną przez sędziego komisarza, ale nie zostały w całości zapłacone.

Skarżąca podnosiła, iż w związku z ukończeniem postępowania upadłościowego nastąpiła całkowita likwidacja masy upadłości, stąd po stronie upadłego brak legitymacji do występowania w jakimkolwiek postępowaniu wobec czego obowiązek zobowiązanej wygaś.

Organy stały na stanowisku, iż w przepisach rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934r. – Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991r. Nr 118 poz. 512 ze zm.) , które na mocy art. 536 ustawy z dnia 28 lutego 2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. Nr 60, poz. 535) miało w niniejszej sprawie zastosowanie brak zakazu prowadzenia postępowania egzekucyjnego po prawomocnym ukończeniu postępowania upadłościowego. W tym zakresie powołano się na art. 170 cyt. rozporządzenia zgodnie z którym po ukończeniu lub umorzeniu postępowania upadłościowego wyciąg z ustalonej listy wierzytelności zawierający oznaczenie wierzytelności oraz sumy na jej poczet przez wierzyciela otrzymanej , jest tytułem egzekucyjnym przeciwko upadłemu.

W ocenie Sądu zasadne było stanowisko organu egzekucyjnego, iż prawomocne ukończenie postępowania upadłościowego nie stoi na przeszkodzie prowadzeniu postępowania egzekucyjnego w celu wyegzekwowania wierzytelności, które nie zostały zaspokojone w postępowaniu upadłościowym. Zdaniem Sądu rgany trafnie powołały się na art. 170 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, który stanowi podstawę do dochodzenia takiej wierzytelności. W komentarzu do ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze (Z. Świeboda, Lexis Nexis, Warszawa 2004 s. 326) na tle art. 264 ust. 1 który w swej treści stanowi odpowiednik cyt. wyżej art. 170 stwierdzono, iż zajęcie całego majątku upadłego i podział uzyskanych funduszy pomiędzy wierzycieli nie zwalnia upadłego od obowiązku całkowitej zapłaty wierzytelności upadłościowych, jeżeli

w postępowaniu upadłościowym nie zostały one całkowicie zaspokojone.

Odnosząc się natomiast do argumentów podniesionych w skardze Sąd wskazał, że art. 63 § 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej zgodnie, z którym postępowanie egzekucyjne, wszczęte przed ogłoszeniem upadłości przeciwko upadłemu w poszukiwaniu jego długu osobistego, będzie zawieszona z ogłoszeniem upadłości; będzie ono umorzone z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o ogłoszeniu upadłości, dotyczy wyłącznie postępowań egzekucyjnych wszczętych przed ogłoszeniem upadłości. Nie mogło mieć zatem w niniejszej sprawie zastosowania.

Natomiast art. 221 § 1 cyt. rozporządzenia stanowi, iż z dniem prawomocnego umorzenia postępowania upadły odzyskuje swobodne rozporządzanie swym majątkiem. Stosownie zaś do art. 222 prawa upadłościowego po umorzeniu postępowania nie ukończone procesy wszczęte przez syndyka o uznanie za bezskuteczną czynności zdziałanej przez upadłego ze szkodą wierzycieli, będą umorzone (...), w innych procesach upadły wchodzi na miejsce masy upadłości. Z mocy art. 223 przywołane powyżej przepisy stosuje się odpowiednio w przypadkach gdy postępowanie upadłościowe zostało prawomocnie ukończone. Analiza wskazanych przepisów w ocenie Sądu w żaden sposób nie prowadzi do wniosków, które zostały zawarte w skardze. Wręcz przeciwnie pozwala na stwierdzenie, iż z dniem ukończenia postępowania upadłościowego upadły odzyskuje swobodę w rozporządzaniu majątkiem i wchodzi na miejsce masy upadłości w nieukończonych procesach.

Orzeczenie nie jest prawomocne.

2.2. Podmiot uprawniony do wniesienia zażalenia na postanowienie w sprawie wierzyciela

Rozpoznając sprawę o sygnaturze akt I SA/Bd 91/06, Sąd stwierdził, że **„skoro zarzuty w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego**

przysługują zobowiązanemu, to zażalenie na postanowienie wierzyciela w sprawie zgłoszonych zarzutów może złożyć również tylko zobowiązany”.

Kwestią sporną w przedmiotowej sprawie było rozstrzygnięcie, czy Naczelnik Urzędu Skarbowego działający jako organ egzekucyjny w sprawie egzekucji należności pieniężnej związanej z nieuiszczeniem przez zobowiązanego opłaty za pobyt w Izbie Wyrzeźwiń, był uprawniony do wniesienia środka zaskarżenia na wydane przez wierzyciela – Izbę Wyrzeźwiń – postanowienie w sprawie uznania zarzutu za nieuzasadniony.

Sąd oddalając skargę wskazał, że zarzuty w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego należą do administracyjnych środków zaskarżenia. Podkreślił, że ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji ogranicza krąg podmiotów legitymowanych do wniesienia zarzutów wyłącznie do zobowiązanego (art.27 §1 pkt 9).

Zgodnie z art.34 § 1 zarzuty zgłoszone na podstawie art. 33 pkt 1-7, 9 i 10a przy egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym – także na podstawie art.33 pkt 8, organ egzekucyjny rozpatruje po uzyskaniu stanowiska wierzyciela w zakresie zgłoszonych zarzutów, z tym że w zakresie zarzutów, o których mowa w art.33 pkt 1-5, wypowiedź wierzyciela jest dla organu egzekucyjnego wiążąca. W § 2 wskazano, iż na postanowienie w sprawie stanowiska wierzyciela przysługuje zażalenie.

W ocenie Sądu, skoro zarzuty w sprawie prowadzenia postępowania egzekucyjnego przysługują zobowiązanemu, to zażalenie na postanowienie wierzyciela w sprawie zgłoszonych zarzutów może złożyć również tylko zobowiązany. Gdyby ustawodawca chciał rozszerzyć krąg podmiotów uprawnionych do wniesienia zażalenia poprzez objęcie nim także organu egzekucyjnego, to musiałby to wyraźnie stwierdzić. Jeżeli tego nie uczynił, to brak jest podstaw do takiej interpretacji art.34 §2 wskazanej ustawy, która dawałaby organowi egzekucyjnemu prawo do wniesienia powyższego środka zaskarżenia.

Rola tego organu polega na prowadzeniu egzekucji, w wyniku której powinno zostać zaspokojone roszczenie wierzyciela.

Konkludując Sąd stwierdził, że Samorządowe Kolegium Odwoławcze zasadnie uznało wniesione przez Naczelnika Urzędu Skarbowego zażalenie za niedopuszczalne. Art.134 kpa (stosowany w związku z art. 144 kpa i w związku z art. 18 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji), stanowi, że organ odwoławczy stwierdza w drodze postanowienia niedopuszczalność zażalenia. Zażalenie jest niedopuszczalne także wtedy, gdy wnosi je podmiot nieuprawniony (por. Z. Janowicz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Warszaw-Poznań 1987, s.293).

Orzeczenie jest prawomocne.

3. Postępowanie administracyjne i sądowniczoadministracyjne

3.1. Przekazanie sprawy według właściwości

Uchylając zaskarżone postanowienie w sprawie II SA/Bd 879/06 Sąd wskazał, że „w niektórych przypadkach negatywna zmiana stosunków wodnych na gruncie może być efektem zabiegów przeprowadzanych na więcej niż jednej nieruchomości. Dlatego też przed ustaleniem, jaki organ administracji jest właściwy do rozpatrzenia konkretnej sprawy organ, do którego wpłynął wniosek złożony na podstawie art. 29 Prawa wodnego o przywrócenie stosunków wodnych na gruncie powinien dokonać ustaleń faktycznych, związanych ze sposobem przemieszczania się wód na danym terenie. Ustalenia te determinują bowiem właściwość miejscową organu administracji do załatwienia sprawy. Jeżeli z przeprowadzonego postępowania będzie wynikało, że nieruchomość oddziałująca położona jest na terenie jego właściwości miejscowej, to powinien przystąpić do merytorycznego rozpatrzenia sprawy. Natomiast jeżeli z dokonanych

ustaleń będzie wynikał, iż położona jest ona w granicach administracyjnych innej gminy to powinien w oparciu o art. 65 § 1 k.p.a. przekazać sprawę według właściwości innemu organowi”.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, jaki organ był właściwy miejscowo do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Z akt sprawy wynikało, iż skarżąca wystąpiła z wnioskiem do Wójta Gminy o wszczęcie postępowania administracyjnego mającego na celu przywrócenie stosunków wodnych na gruncie w trybie art. 29 ust. 3 Prawa wodnego. Wnioskodawczyni wskazała, że jej nieruchomość jest zalewana z powodu niedrożności rowu położonego na działce sąsiedniej. Ponadto podniosła, iż rów sąsiaduje z drogą gminną pozostającą w zarządzie Gminy i jest w granicach tej gminy.

Następnie postanowieniem z dnia 15 maja 2006 r. utrzymanym w mocy przez organ odwoławczy Wójt Gminy przekazał powyższy wniosek Prezydentowi Miasta jako organowi miejscowo właściwemu do jego rozpatrzenia. Organ wskazał, że z wypisu z rejestru gruntów i wyrysu mapy działek gruntu stanowiącego własność skarżącej oraz działki sąsiadującej wynika, iż są one położone na terenie Miasta.

Rozpoznając powyższą sprawę Sąd wskazał, że dla oceny prawidłowości postępowania organów administracji decydującego znaczenia nabierają postanowienia art. 65 § 1 k.p.a. stanowiącego, iż „Jeżeli organ administracji publicznej, do którego podanie wniesiono, jest niewłaściwy w sprawie, niezwłocznie przekazuje je do organu właściwego”. Z postanowień tego przepisu wynika, że przekazanie sprawy na podstawie tego przepisu może mieć miejsce tylko wówczas gdy podanie wniesiono do organu niewłaściwego. Rozwiązanie to może oczywiście znajdować zastosowanie zarówno wówczas gdy organ, do którego wniesiono podanie jest niewłaściwy rzeczowo jak i miejscowo. W przedmiotowej sprawie nie może budzić wątpliwości, iż zgodnie

z postanowieniem art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19 lipca 2001 r. prawo wodne (Dz. U. Nr 115, poz. 1229 z późn. zm.) organem właściwym rzeczowo jest organ wykonawczy gminy.

Reguły ustalania właściwości miejscowej organów administracji zostały zawarte w art. 21 k.p.a., w myśl którego właściwość miejscowa uzależniona jest od tego czy konkretna sprawa odnosi się do nieruchomości, zakładu pracy czy jest to też inna sprawa. Stosunki wodne na gruncie niewątpliwie związane są z konkretnymi nieruchomościami. Dlatego też należy przyjąć, iż w tej kategorii spraw o właściwości miejscowej organu administracji będzie przesądzało administracyjne położenie nieruchomości, na której stosunki wodne uległy zmianie, w wyniku czego ma miejsce negatywnie oddziaływanie na inną nieruchomość, gdyż te względy stanowią podstawę do wydania merytorycznego rozstrzygnięcia kończącego postępowanie. Za takim stanowiskiem przemawia również to, że ustalenia faktyczne potwierdzające ewentualną zmianę stosunków wodnych na gruncie najłatwiej jest poczynić organowi, na terenie właściwości miejscowej, którego położona jest nieruchomość, na której zdaniem wnioskodawcy zaistniała zmiana stosunków wodnych na gruncie.

W niektórych przypadkach negatywna zmiana stosunków wodnych na gruncie może być efektem zabiegów przeprowadzanych na więcej niż jednej nieruchomości. Dlatego też zdaniem Sądu przed ustaleniem jaki organ administracji jest właściwy do rozpatrzenia konkretnej sprawy, organ do którego wpłynął wniosek złożony na podstawie art. 29 Prawa wodnego o przywrócenie stosunków wodnych na gruncie powinien dokonać ustaleń faktycznych, związanych ze sposobem przemieszczania się wód na danym terenie. Ustalenia te determinują bowiem właściwość miejscową organu administracji do załatwienia sprawy. Jeżeli z przeprowadzonego postępowania będzie wynikało, że nieruchomość oddziaływująca położona jest na terenie jego właściwości miejscowej, to powinien przystąpić do merytorycznego rozpatrzenia sprawy. Natomiast jeżeli z dokonanych ustaleń będzie wynikał, iż położona jest ona

w granicach administracyjnych innej gminy to powinien w oparciu o art. 65 § 1 k.p.a. przekazać sprawę według właściwości innemu organowi.

W praktyce może mieć miejsce również sytuacja, w której negatywne oddziaływanie na nieruchomość wnioskodawcy może być skutkiem zmian w stosunkach wodnych, jakie zaistniały na więcej niż jednej nieruchomości. W takim przypadku zdaniem Sądu swoje dalsze postępowanie organ administracji powinien uzależnić od tego, czy oddziaływania mają miejsce w sposób niezależny od siebie i każda ze zmian stosunków wodnych wywołuje negatywne skutki, czy też ujemne oddziaływania są efektem kumulacji zmian, jakie zaszły na co najmniej dwóch różnych nieruchomościach, z których każda z osobna nie wywoływałaby negatywnych zmian ale po ich zsumowaniu takie zmiany występują.

Dalej Sąd wskazał, że w przypadku wystąpienia pierwszego z przedstawionych wariantów organ administracji powinien prowadzić postępowanie w różnych sprawach administracyjnych, a jeżeli uznałby się za właściwy tylko w niektórych z nich to pozostałe powinien przekazać zgodnie z art. 65 § 1 k.p.a. według właściwości innym organom. Natomiast jeżeli zmiana stosunków wodnych jest łącznym efektem zabiegów hydrologicznych przeprowadzonych na różnych nieruchomościach, to w takiej sytuacji występuje jedna sprawa administracyjna, którą powinien załatwić organ na terenie właściwości miejscowej, którego zgodnie z regułami wynikającymi z art. 21 pkt 1 k.p.a. znajduje się większa część nieruchomości, na którym ma miejsce zmiana stosunków wodnych.

Zdaniem Sądu w rozpatrywanej sprawie okoliczność ta nie została w sposób nie budzący wątpliwości wyjaśniona przez co organy administracji naruszyły postanowienia art. 7 i 77 k.p.a. obligujących je do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności stanu faktycznego.

Orzeczenie jest prawomocne.

3.2. Sprawy związane z nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej

W sprawie I SA/Bd 282/06 Sąd oddalając skargę stwierdził m. in. **„że z żadnego przepisu ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej nie wynika, aby rada miasta mogła pokrywać stratę bilansową odrębnego podmiotu, jakim jest w tym przypadku Miejskie Centrum Kultury. Strata taka powinna być pokryta przez tę instytucję z jej przychodów”.**

Spór w przedmiotowej sprawie sprawdzał się do rozstrzygnięcia czy Rada Miejska mogła podjąć uchwałę o pokryciu straty bilansowej poniesionej przez Miejskie Centrum Kultury.

Zaskarżoną do Sądu uchwałą Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej stwierdziło, że uchwała Rady Miejskiej została podjęta z naruszeniem art. 14 ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001r., Nr 13, poz. 123 ze zm.) i orzekło o nieważności tej uchwały w całości. Organ wskazał, iż z przepisu tego wynika, że organizator nie odpowiada za zobowiązania instytucji kultury, chyba że znajduje się ona w likwidacji. Podniósł, iż Miejskie Centrum Kultury nie jest w trakcie likwidacji, a jako osoba prawna jest odrębnym w stosunku do gminy podmiotem prawa, z własnym majątkiem, środkami trwałymi, przychodami oraz kosztami, samodzielnie gospodarującym w ramach posiadanych środków. Podstawą gospodarki finansowej instytucji kultury jest plan działalności instytucji, zatwierdzony przez dyrektora z zachowaniem wysokości dotacji otrzymanej od organizatora na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. O wysokości dotacji decyduje rozmiar prowadzonej działalności instytucji kultury oraz możliwości finansowe gminy, czyli organizatora. Powstałe w wyniku działalności straty bilansowe zgodnie art. 29 ust. 4 pkt 1 cyt. ustawy zmniejszają fundusz instytucji kultury.

W skardze skierowanej do Sądu strona wskazała, że stosownie do postanowień art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. h ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej kompetencji rady gminy należy tworzenie, likwidacja i reorganizacja przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażanie ich w majątek. Zdaniem strony użyte w ustawie sformułowanie „wyposażania ich w majątek” nie odnosi się wyłącznie do chwili powstawania jednostek organizacyjnych. Gdyby taki był zamiysł ustawodawcy, to z pewnością w cytowanym przepisie znalazłby się zapis doprecyzowujący i ograniczający możliwość wyposażenia wyłącznie do chwili powstania jednostki. Również wykładnia logiczna cytowanego przepisu prowadzi zdaniem strony do wniosku, że skoro organ założycielski w chwili powstawania wyposaża w majątek, to nie ma przeszkód, aby tak uczyniono w trakcie realizacji zadań statutowych przez powołany podmiot.

W ocenie skarżącej w cytowanej uchwale błędnie zinterpretowano także brzmienie art. 14 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Przepis ten wskazuje jedynie, iż organizator w danym przypadku gmina, nie odpowiada za zobowiązania instytucji kultury, chyba że znajduje się w likwidacji. Przepis ten nie reguluje jednakże kwestii pokrywania straty, jak w niniejszej sprawie. Zdaniem strony, przy rozstrzyganiu sprawy w trybie nadzorczym organ pominął znaczenie art. 53 ust. 4 ustawy o rachunkowości. Przepis ten wskazuje wprost na rolę, jaką pełni organ założycielski - organizator.

Sąd oddalając skargę nie stwierdził w przedmiotowej sprawie naruszenia przepisów prawa materialnego jak i procesowego w stopniu, który skutkowałby uchynieniem zaskarżonej uchwały.

Odnosząc się do zarzutów zawartych w skardze Sąd wskazał, że z przepisów wskazanej ustawy regulujących zasady gospodarki finansowej, w szczególności z art. 27, art.28 i art. 29, wynika, że instytucja kultury gospodaruje samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia oraz prowadzi samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności

ich wykorzystania. Koszty bieżącej działalności i zobowiązania pokrywa z uzyskiwanych przychodów. Przychodami są wpływy z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego, z wyjątkiem zabytków, oraz wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych, dotacje z budżetu, środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych oraz z innych źródeł. Wysokość rocznej dotacji na działalność ustala organizator. Wartość majątku instytucji kultury odzwierciedla fundusz, który odpowiada wartości wydzielonego instytucji i nabytego mienia. Fundusz ten zmniejsza się m.in. o straty bilansowe.

Z powyższych regulacji, w szczególności z art. 14 ust.1 i ust.2, art. 27 ust. 1, art. 28 ust. 1, wynika, że instytucja kultury jest odrębną od gminy jednostką organizacyjną i finansową, wyposażoną w osobowość prawną i prowadzącą samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków.

Z żadnego przepisu wskazanej ustawy nie wynika, aby rada miasta mogła pokrywać stratę bilansową odrębnego podmiotu, jakim jest w tym przypadku Miejskie Centrum Kultury. Strata taka powinna być pokryta przez tę instytucję z jej przychodów. Przychodami instytucji kultury są także dotacje udzielone przez organizatora. Zamiast więc podejmować uchwałę o pokryciu straty bilansowej, Rada Miejska mogła przyznać MCK większą dotację, która pokryłaby stratę. W ocenie Sądu podjęta przez Radę Miejską uchwała narusza nie tylko wskazany w rozstrzygnięciu uchwały Regionalnej Izby Obrachunkowej art.14 ust.2, lecz również art. 27 ust.1 i art.28 ust.1 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Na treść tych ostatnich przepisów powołano się w uzasadnieniu rozstrzygnięcia nadzorczego. Kwestia czy powstała strata wiąże się z zobowiązaniami MCK, czy też nie – nie ma, zdaniem Sądu, przesądzającego znaczenia. Istotna jest bowiem sytuacja prawna tej instytucji, a wskazane przepisy statuują jej niezależność finansową i organizacyjną. Sytuacja ta nie ulega zmianie w zależności od tego czy uchwała Rady Miejskiej dotyczyłaby przekazania środków na pokrycie zobowiązań Miejskiego Centrum Kultury

czy też – jak utrzymuje uczestnik postępowania – dotyczy pokrycia głównie odpisów amortyzacyjnych.

Za nietrafny Sąd uznał również zarzut naruszenia art.18 ust.2 pkt 9 lit h ustawy o samorządzie gminnym, według którego do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych gminy, przekraczających zakres zwykłego zarządu, dotyczących tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych gminnych jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek. Z użytego w tym kompetencyjnym przepisie zwrotu „wyposażania ich w majątek” w żaden sposób nie można wyciągnąć wniosku, że gmina może pokrywać stratę gminnej instytucji kultury. Taki wniosek nie wynika również art.53 ust.4 ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości. Przepis ten stanowi, że podział lub pokrycie wyniku finansowego netto jednostek nie zobowiązanych do poddania badaniu rocznego sprawozdania finansowego może nastąpić po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego przez organ zatwierdzający. Z przepisu tego wynika jedynie, że podział zysku lub pokrycie straty nie może nastąpić przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego.

Sąd nie podzielił także stanowiska skarżącej co do naruszenia art. 10, art. 77 i art. 78 kpa.

Rozpatrując te zarzuty wskazał, że z ustanowionej w art. 91 ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym zasady odpowiedniego stosowania przepisów kodeksu postępowania administracyjnego, nie wynika, że rozstrzygnięcie nadzorcze jest decyzją administracyjną. Przedmiotem rozstrzygnięcia nie jest werdykt w sprawie indywidualnej z zakresu administracji, lecz orzeczenie o zgodności lub sprzeczności z prawem uchwał organów gminy. Zatem odpowiednie stosowanie przepisów kpa należy rozumieć jako unormowanie pomocnicze wszędzie tam, gdzie ustawa o samorządzie terytorialnym nie normuje cech rozstrzygnięcia nadzorczego oraz zasad i trybu postępowania nadzorczego (por. wyrok NSA z dnia 28 lutego 1995 r., SA/Ld 2363/94).

Zgodnie z art. 18 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych w posiedzeniu kolegium izby ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu, którego sprawa jest rozpatrywana.

Pismem z dnia 20 stycznia 2006r. Przewodniczący Rady Miejskiej został zawiadomiony o terminie posiedzenia Kolegium RIO. W piśmie tym zaznaczono, że na tym posiedzeniu będzie rozpatrywana wskazana uchwała Rady Miejskiej w sprawie pokrycia straty bilansowej. Z uwagi na niemożliwość udziału przedstawiciela Rady w wyznaczonym terminie, pismem z dnia 30 stycznia 2006r. wskazano nowy termin rozpatrzenia kwestionowanej uchwały. W posiedzeniu Kolegium RIO w dniu 3 lutego 2006r. brał udział przewodniczący Rady Miejskiej wraz z radcą prawnym. Z wyciągu z protokołu posiedzenia wynika, że zabierali oni głos i mieli możliwość przedstawienia swoich racji. Wskazywali, że uchwała została podjęta zgodnie z prawem, tj. art. 18 ust. 2 pkt 9 lit h ustawy o samorządzie gminnym i art.53 ustawy o rachunkowości. Jednocześnie radca prawny Izby wyjaśnił, że wskazane przepisy nie mogą być uznane jako podstawa prawna pokrycia ujemnego wyniku finansowego instytucji kultury przez organizatora. W rezultacie przedstawicielowi rady zapewniono czynny udział w postępowaniu. Organ nadzorczy wyjaśnił wszystkie istotne dla sprawy okoliczności faktyczne.

Zgodnie z art. 91 ust. 3 rozstrzygnięcie nadzorcze powinno zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o dopuszczalności wniesienia skargi do sądu administracyjnego. Sąd stwierdził, że w uzasadnieniu uchwały Kolegium RIO nie w pełni odniesiono się do wszystkich zarzutów skarżącej, jednakże w ocenie Sądu uchybienie przepisom proceduralnym skutkowało uchyleniem aktu nadzoru, gdyby naruszenie to było istotne, tj. gdyby w wyniku naruszenia tych przepisów mogłyby zapaść uchwała o innej treści. W ocenie Sądu wydane rozstrzygnięcie nadzorcze nie uchybiały przepisom proceduralnym w stopniu uzasadniającym jego uchylenie. Zasadnie orzeczono o nieważności uchwały Rady Miejskiej, wskazując na zasadnicze motywy podjętego rozstrzygnięcia.

Orzeczenie jest prawomocne.

3.3. Ocena prawna i wskazania wyrażone w orzeczeniu sądu

Sąd badając zasadność decyzji Dyrektora Izby Celnej, utrzymującej w mocy decyzję Naczelnika Urzędu Celnego stwierdzającą powstanie długu celnego w przywozie samochodu osobowego, w uzasadnieniu wyroku uchylającego zaskarżoną decyzję w sprawie I SA/Bd 305/06, wskazał między innymi, iż **„zgodnie z jednoznacznym literalnym brzmieniem art. 153 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r., Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U nr 153 poz 1270 z póź zm.) ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu Sądu wiąże w sprawie ten sąd oraz organ. Powyższa regulacja oznacza, iż: a) organ może kwestionować ustalenia sądu tak co do dalszego toku postępowania jak i oceny prawnej jedynie w drodze instancyjnej tj. poprzez wywiedzenie stosownej skargi kasacyjnej od wyroku Sądu administracyjnego pierwszej instancji. b) organy w toku ponownie prowadzonego postępowania administracyjnego nie mogą skutecznie kwestionować zarówno oceny prawnej jak i zaleceń co do danego postępowania, którymi są bezwarunkowo związane w tej konkretnej sprawie”.**

W uzasadnieniu wyroku Sąd podniósł, że rozpatrując uprzednio sprawę Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy prawomocnym wyrokiem z dnia 16 marca 2004r., sygn. SA/Bd 2400/03 uchylając zaskarżoną decyzję Dyrektora Izby Celnej wyraził zalecenia co do dalszego toku postępowania jak również pogląd prawny. Mianowicie Sąd zalecił aby organy celne przeprowadziły stosowne postępowanie w kwestii zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 9 § 2 kodeksu celnego. Jednocześnie Sąd wyraził pogląd, iż organy celne winny poczynić rozważania czy nie zostały wyczerpane przesłanki określone w art. 211 § 1 i art. 275 § 5 pkt 2 kodeksu celnego.

W następstwie tegoż wyroku Dyrektor Izby Celnej uchylił decyzję organu pierwszej instancji i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania uznając, iż zachodzi konieczność przeprowadzenia postępowania dowodowego w znacznym zakresie. Wspomniana decyzja kasatoryjna na skutek skargi skarżącego była poddana kontroli Sądu, który prawomocnym wyrokiem z dnia 12.01.2005r., sygn. I S.A./Bd 489/04 oddalając skargę potwierdził zasadność poglądu organu celnego drugiej instancji co do konieczności przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego w znacznym zakresie. Pomimo zaistnienia powyższych okoliczności organy celne obu instancji rozpoznając ponownie sprawę w zasadzie nie przeprowadziły żadnego uzupełniającego postępowania dowodowego, tak w zakresie zaistnienia przesłanek z art. 9 § 2 kodeksu celnego jak również nie dokonując żadnych rozważań w zakresie zastosowania art. 211 § 1 i art. 275 § 4 pkt 2 kodeksu celnego.

Zdaniem Sądu, nie podejmując nawet próby przesłuchania skarżącego w charakterze strony organy celne przyjęły za podstawę nielegalnego wprowadzania towarów na polski obszar celny art. 9 § 1 kodeksu celnego.

Zgodnie z jednoznacznym literalnym brzmieniem art. 153 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r., Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U nr 153 poz 1270 z póź zm.) ocena prawna i wskazania co do dalszego postępowania wyrażone w orzeczeniu Sądu wiąże w sprawie ten sąd oraz organ.

Powyzsza regulacja oznacza, iż: a) organ może kwestionować ustalenia sądu tak co do dalszego toku postępowania jak i oceny prawnej jedynie w drodze instancyjnej tj. poprzez wywiedzenie stosownej skargi kasacyjnej od wyroku Sądu administracyjnego pierwszej instancji. b) organy w toku ponownie prowadzonego postępowania administracyjnego nie mogą skutecznie kwestionować zarówno oceny prawnej jak i zaleceń co do danego postępowania, którymi są bezwarunkowo związane w tej konkretnej sprawie.

Regulacja zawarta – cyt. art. 153 ustawy p.p.s.a oznacza również, że poglądem prawnym zawartym w uzasadnieniu wyroku związany jest również

Sąd w przypadku kolejnego rozpoznania sprawy. W niniejszej sprawie organy celne przeprowadziły ponowne postępowanie administracyjne bez uwzględnienia tak zaleceń jak i poglądu prawnego zawartego w uzasadnieniu wyroku z dnia 16 marca 2004r., wydając w konsekwencji zaskarżoną decyzję z oczywistym naruszeniem art. 153 ustawy p.p.s.a, przy czym stopień tego naruszenia był tego rodzaju, że mógł mieć wpływ na wynik sprawy.

Sąd wskazał, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy organy celne winny wypełnić zalecenia zawarte w uzasadnieniu wyroku WSA w Bydgoszczy z dnia 16 marca 2004r., i dopiero stosownie do wyniku tych ustaleń w zakresie ewentualnego przeznaczenia towaru do działalności gospodarczej - rozważyć na podstawie dodatkowo przeprowadzonego postępowania dowodowego czy zachodzą przesłanki określone w art. 210 § 4 pkt 3 kodeksu celnego uzasadniające uznanie skarżącego za dłużnika długu celnego.

Orzeczenie jest prawomocne.

3.4. Stwierdzenie nieważności decyzji administracyjnej

Rozpoznając sprawę o sygnaturze akt I SA/Bd 426/07 Sąd stanął na stanowisku, że **„przepis art. 233 § 1 pkt. 2 lit. a) ordynacji podatkowej w przypadku wydania przez organ odwoławczy decyzji, w której uchyla w części decyzję organu pierwszej instancji i orzeka, co do istoty sprawy w tym zakresie, nie wymaga wypowiedzenia się przez ten organ, także co do pozostałej części decyzji przez stwierdzenie, że utrzymuje ją w mocy”**.

Przedmiotem skargi w przedmiotowej sprawie była ocena legalności decyzji odmawiającej stwierdzenia nieważności decyzji. Jako podstawa prawna wniosku o stwierdzenie nieważności powołany został art. 247 § 1 pkt. 3 i 7 ordynacji podatkowej, zgodnie z którymi organ podatkowy stwierdza nieważność decyzji ostatecznej, która została wydana z rażącym naruszeniem prawa lub zawiera wadę powodującą jej nieważność na mocy wyraźnie wskazanego

przepisu prawa.

Strona stała na stanowisku, że powyższe wady w pełni odnoszą się do decyzji Dyrektora Izby Celnej, w której organ rozstrzygał o odwołaniu strony od decyzji Naczelnika Urzędu Celnego, w której ten ostatni „uznał zgłoszenie celne o objęcie towaru procedurą celną dopuszczenia do obrotu za nieprawidłowe w części podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego i określił prawidłową kwotę podatków należnych z tytułu importu towarów zgodnie z poniższym obliczeniem...”.

Kwestionowana decyzja odwoławcza zawierała w sentencji następujące rozstrzygnięcie: „uchyla decyzję nr [...] z dnia [...] w części dotyczącej podstawy prawnej i orzeka w następujący sposób:

w wierszu 9 decyzji jest: na podstawie art. 207 § 1, art. 245 § 1 pkt 1 oraz art. 21 § 1 pkt. 1, § 3 ustawy, a winno być: na podstawie art. 207 § 1 oraz art. 21 § 1 pkt 1, § 3 ustawy z dnia”.

Kwestią sporną między stronami w sprawie pozostawała ocena czy decyzja organu odwoławczego tej treści mieściła się w zamkniętym katalogu rozstrzygnięć organu odwoławczego. Regulujący tę materię art. 233 § 1 ordynacji podatkowej stanowi, że organ odwoławczy wydaje decyzję, w której

- 1) utrzymuje w mocy decyzję organu pierwszej instancji albo
- 2) uchyla decyzję organu pierwszej instancji:
 - a) w całości lub w części - i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy lub uchylając tę decyzję - umarza postępowanie w sprawie,
 - b) w całości i sprawę przekazuje do rozpatrzenia właściwemu organowi pierwszej instancji, jeżeli decyzja ta została wydana z naruszeniem przepisów o właściwości, albo
- 3) umarza postępowanie odwoławcze.

Na podstawie § 2 organ odwoławczy może uchylić w całości decyzję organu pierwszej instancji i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia przez ten organ, jeżeli rozstrzygnięcie sprawy wymaga uprzedniego przeprowadzenia postępowania

dowodowego w całości lub w znacznej części. Przekazując sprawę, organ odwoławczy wskazuje okoliczności faktyczne, które należy zbadać przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

Nie było sporu pomiędzy stronami, co do tego, że decyzja odwoławcza nie mieszcząca się w zakresie wytyczonym przez powołany wyżej przepis rażąco naruszałaby prawo. Pozostawała ocena czy decyzja Dyrektora Izby Celnej rzeczywiście w swej treści nie odpowiadała żadnej z decyzji wymienionych w art. 233 § 1 Ordynacji podatkowej. Zdaniem skarżącego w kwestionowanej decyzji brakowało rozstrzygnięcia w zakresie, który nie został objęty ponownym orzeczeniem.

Abstrahując od trafności wydania przez organ odwoławczy decyzji „naprawiającej” w taki sposób błędny przepis podstawy prawnej rozstrzygnięcia organu pierwszej instancji, w sytuacji, gdy organ ponownie rozstrzyga w całości sprawę, Sąd stwierdził, że nie było podstaw do uznania, że decyzja Dyrektora Izby Celnej nie odpowiadała wymogom art. 233 § 1 ordynacji podatkowej.

Zdaniem Sądu skarżący bezpodstawnie upatrywał przy zastosowaniu art. 233 § 1 pkt. 2 lit. a ordynacji podatkowej obowiązku orzekania przez organ odwoławczy także o „pozostalej części” decyzji, w sytuacji, gdy jest ona uchylana w części i w tym zakresie (nie budzącym wątpliwości) organ orzeka, co do istoty sprawy. Wykładnia językowa tego przepisu nie pozwala na uznanie, że organ odwoławczy uchylając w części decyzję i orzekając w tym zakresie, co do istoty ma jednocześnie obowiązek orzec o pozostałej części decyzji organu pierwszej instancji, w szczególności przez utrzymanie jej w mocy. Taka interpretacja oznaczałaby, że w przypadku orzeczenia odwoławczego uchylającego w części decyzję organu pierwszej instancji i orzekającego, co do istoty sprawy w tym zakresie, zachodziłby zbieg podstaw prawnych do jego wydania, bo częściowe uchylenie z orzeczeniem w tej części, co do istoty następowałoby na podstawie art. 233 § 1 pkt. 2 lit. a ordynacji podatkowej, natomiast do orzeczenia utrzymującego decyzję w mocy w pozostałej części musiałby

znaleźć zastosowanie art. 233 § 1 pkt. 1 ordynacji podatkowej.

Tymczasem z brzmienia art. 233 § 1 nie można wyprowadzić takich wniosków; wręcz przeciwnie w odniesieniu do pkt 1 i 2 wynika, że zachodzi alternatywa rozłączna, ponieważ oba punkty rozdziela spójnik „albo”, komunikujący iż możliwa jest tylko jedna z dwóch wzajemnie wykluczających się sytuacji. Taka redakcja przepisu nakazuje odczytywać treść art. 233 § 1 w pkt 1 jako uprawnienie organu odwoławczego do wydania decyzji utrzymującej decyzję organu pierwszej instancji wyłącznie wtedy, gdy utrzymuje ją w całości; poza tym przypadkiem organ nie ma podstaw prawnych do orzekania o utrzymaniu orzeczenia w mocy, w szczególności w części, gdy jego rozstrzygnięcie oparte jest na pkt 2 lit. a wskazanego artykułu. Sąd wskazał, że taki pogląd wyraził na tle art. 138 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, który zawiera tożsamą z analizowanym przepisem ordynacji podatkowej, treść A. Wróbel (Komentarz do kodeksu postępowania administracyjnego, wyd. Zakamycze 2005).

W przypadku wydania decyzji kasacyjnej w części, wydane w tym zakresie orzeczenie reformatoryjne zastępuje wadliwą część decyzji organu pierwszej instancji a strona jest związana stanowiskiem określonym w decyzji organu odwoławczego, w takim zakresie, w jakim uchylił on zaskarżoną decyzję i w tym zakresie orzekł co do istoty sprawy oraz decyzją organu pierwszej instancji w części, która nie została uchylona.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Sąd orzekający w niniejszej sprawie stanął na stanowisku, że przepis art. 233 § 1 pkt. 2 lit. a) ordynacji podatkowej w przypadku wydania przez organ odwoławczy decyzji, w której uchyla w części decyzję organu pierwszej instancji i orzeka, co do istoty sprawy w tym zakresie, nie wymaga wypowiedzenia się przez ten organ, także co do pozostałej części decyzji przez stwierdzenie, że utrzymuje ją w mocy. Aczkolwiek bardzo często organy odwoławcze zamieszczają w sentencji decyzji także stwierdzenie o utrzymaniu w mocy decyzji organu pierwszej instancji w pozostałej części (w której nie nastąpiło uchylenie), to jednak ten praktyczny

aspekt nie zmienia treści rozstrzygnięć odwoławczych wymaganych na podstawie analizowanego przepisu ordynacji podatkowej.

Orzeczenie jest prawomocne.

4. Sprawy ogólnoadministracyjne

4.1. Kombatanci

Oddalając skargę w sprawie sygn. akt II SA/Bd 43/07 Sąd stwierdził, że **„przesłanką przyznania świadczenia jest posiadanie przez skarżącą statusu emeryta w myśl przepisów polskiego, a nie innego systemu emerytalnego”**.

Istotą sporu w rozpatrywanej sprawie było ustalenie, czy w art. 20 ust. 3 ustawy o kombatantach ustawodawca wprowadza przesłankę bycia emerytem lub rencistą w świetle przepisów jakiegokolwiek systemu emerytalnego tj. zarówno ustanowionego przez ustawodawcę polskiego jak też inny podmiot, czy też warunkiem otrzymania ww. świadczeń jest bycie emerytem lub rencistą wyłącznie w świetle przepisów prawa polskiego.

W zaskarżonej decyzji organ wskazał, że mąż skarżącej, na mocy decyzji z dnia 28 października 1999r., posiadał uprawnienia kombatankie z tytułu udziału w wojnie obronnej 1939r. oraz pełnienia służby w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w okresie od grudnia 1943r. do maja 1945r.

Wskazując na treść art. 20 ust. 3 ustawy o kombatantach Kierownik stwierdził, że warunkiem koniecznym do uzyskania uprawnień wskazanych w art. 20 ust. 2 ustawy jest pobieranie emerytury lub renty. Pojęcie to należy interpretować zgodnie z art. 4 ust. 1 i 10 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2004r. Nr 39, poz. 353; z późn. zm.), który ma zastosowanie na mocy art. 17 ust. 1 ustawy o kombatantach. W świetle tego przepisu za emeryta lub rencistę uważa się osobę mającą ustalone prawo do odpowiedniego

świadczenia przez polski organ emerytalny. Warunku tego nie spełnia skarżąca, która pobiera świadczenia emerytalne z Urugwaju.

W skardze do sądu administracyjnego strona wniosła o uchylenie decyzji Kierownika Urzędu podnosząc, że ustawa nie wskazuje z jakiego organu emerytalnego powinna być pobierana emerytura. Zwróciła uwagę, że uprawnienia kombatanckie otrzymał jej zmarły mąż, mimo że znajdował się w takiej samej jak ona sytuacji tj. pobierał świadczenie emerytalne z Urugwaju.

Rozpatrując niniejszą sprawę Sąd wskazał, iż zgodnie z art. 20 ust. 2 ustawy o kombatantach – „kombatantom i innym osobom uprawnionym - emerytom, rencistom i inwalidom”, poza wymienioną w art. 20 ust. 1 ustawy 50% ulgą taryfową przy przejazdach środkami komunikacji miejskiej przysługują także: ulga w komunikacji krajowej przy przejazdach środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego, dodatek kompensacyjny w wysokości 15% dodatku kombatanckiego, o którym mowa w art. 15 ustawy, oraz ryczałt energetyczny. Z kolei art. 20 ust. 3 ustawy o kombatantach stwierdza, że uprawnienia, o których mowa w ust. 2, przysługują również wdowom lub wdowcom - emerytom i rencistom (...) pozostałym po kombatantach i innych osobach uprawnionych.

Następnie podkreślił, że nie ulega wątpliwości, że koniecznym warunkiem przyznania powyższych uprawnień jest wymóg, aby osoba ubiegająca się o ich przyznanie była wdowcem lub wdową po kombatancie, a jednocześnie – aby była ona emerytem lub rencistą (por. uzasadnienie uchwały Trybunału Konstytucyjnego z dnia 6 listopada 1991r., sygn. akt W 5/91, opublikowane w „Orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego” z 1991 r. Nr 1, poz. 23 oraz w Systemie Informacji Prawnej LEX pod nr 25360).

Sąd podzielił stanowisko skarżącej, iż w art. 20 ustawodawca nie wskazał wprost, że warunkiem przyznania świadczeń jest posiadanie statusu emeryta w rozumieniu przepisów prawa polskiego dotyczących systemu emerytalnego. W rozumieniu potocznym emerytem jest każda osoba otrzymująca emeryturę – bez względu w jaki sposób tj. na podstawie jakiego prawa (polskiego czy obcego)

zostało nabyte prawo do emerytury. Jednakże zdaniem Sądu Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych słusznie zwrócił uwagę na przepis art. 17 ustawy o kombatantach, nakazujący w sprawach ustalania wysokości świadczeń, o których mowa w art. 15 (tj. w sprawie dodatku kombatanckiego do emerytury lub renty) i art. 16 (przyznania emerytury lub renty w drodze wyjątku) oraz w innych sprawach nieokreślonych w ustawie, zastosowanie odpowiednio przepisów *o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin* – tzn. obecnie przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (art. 192 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych). Wskazuje to na zamiar ustawodawcy odstąpienia od potocznego rozumienia pojęcia „emeryt”.

Przepis art. 17 nie znajduje się ani w rozdziale 1 – „Przepisy ogólne” ustawy o kombatantach, co pozwalałoby bez żadnych wątpliwości uznać, że ma zastosowanie do każdego przypadku ustalania świadczeń ujętych w ustawie, ani też w rozdziale 4 – „Ochrona zdrowia, pomoc socjalna i inne uprawnienia”, gdzie ustawodawca umieścił artykuł 20. Pomimo to zdaniem Sądu należy przyjąć, iż ustawodawca używając w art. 20 pojęcia „emeryt” także odstąpił od potocznego znaczenia tego terminu. Zakładając racjonalność działania ustawodawcy trudno byłoby przyjąć, że w tej samej ustawie, regulując kwestię przyznawania podobnych świadczeń, raz ma on na myśli „emeryta” w znaczeniu potocznym, a innym razem „emeryta” w znaczeniu określonym w art. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych tj. osobę mającą ustalone prawo do emerytury stosownie do przepisów wskazanej ustawy.

W konsekwencji zdaniem Sądu, zgodnie z prawem Kierownik Urzędu uznał, że przesłanką przyznania świadczenia jest posiadanie przez skarżącą statusu emeryta w myśl przepisów polskiego, a nie innego systemu emerytalnego. Nie ma przy tym znaczenia przesądzającego fakt, że zmarłego męża skarżącej uznano za kombatanta. Uprawnienia wdowy po kombatancie, jakkolwiek

poходne od statusu męża, powinny być bowiem oceniane z uwzględnieniem jej osobistej sytuacji prawnej (por. wyrok Sąd Najwyższego z dnia 11 grudnia 2002r., sygn. akt III RN 57/02, opubl. w „Orzecznictwie Sądu Najwyższego Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych” z 2004 r. Nr 2 poz. 24 oraz w LEX pod nr 82421).

Orzeczenie jest prawomocne.

4.2. Świadczenia rodzinne

Uchylając zaskarżoną decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego oraz poprzedzając ją decyzję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w sprawie II SA/Bd 126/07 Sąd nie podzielił poglądów zawartych w orzeczeniu Naczelnego Sądu Administracyjnego 14 lipca 1998r., sygn. akt II SA 565298 i wskazał, że **przy ocenie w jakich przypadkach współwłasność gospodarstwa rolnego powinna być brana pod uwagę w świetle postanowień art. 5 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych przy ustalaniu dochodu rodziny, należy uwzględnić cele jakie przyświecały ustawodawcy przy wprowadzaniu instytucji świadczeń rodzinnych oraz wyłączenia od korzystania z nich osób faktycznie osiągających dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego powyżej określonej powierzchni. Bez wątplenia jednym z podstawowych założeń, które legły u podstaw całego systemu rozwiązań prawnych mających na celu objęcie pomocą określonych rodzin była pomoc tym, którzy osiągają dochody poniżej pewnych poziomów. Dlatego rozwiązania odnoszące się do osiągania dochodów z gospodarstwa rolnego muszą odnosić się do tej grupy osób, która faktycznie może i osiąga dochody z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego”.**

Z akt sprawy wynikało, iż Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy decyzję Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

odmawiającą przyznania skarżącej zaliczki alimentacyjnej z uwagi na niespełnienie kryterium dochodowego.

Organ wskazał, że zgodnie z art. 5 ust. 8a ustawy o świadczeniach rodzinnych ustalając dochód rodziny uzyskany z gospodarstwa rolnego, do powierzchni gospodarstwa stanowiącego podstawę wymiaru podatku rolnego wlicza się również obszary rolne oddane w dzierżawę. Wyjątkowo tylko ustawodawca przewidział trzy przypadki niewliczania dzierżawionej powierzchni do ustalenia dochodu, od którego zależy przyznanie zasiłku rodzinnego, do których należą: oddanie gruntów w dzierżawę na podstawie umowy dzierżawy zawartej stosownie do przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników; wniesienie gospodarstwa rolnego do rolniczych spółdzielni produkcyjnych; oddanie gruntu w dzierżawę w związku z pobieraniem renty „unijnej”. W jego ocenie żaden z tych przypadków nie zachodził gdyż skarżąca sporządziła wprawdzie umowę dzierżawy posiadanego gospodarstwa rolnego w dniu 27 stycznia 2004 r., lecz nie w zamian za rentę rolniczą.

W skardze skierowanej do Sądu strona podnosiła, iż gospodarstwo rolne, z którego dochód doliczono jej do dochodu rodziny zostało wydzierżawione innej osobie oraz, że stanowi ono przedmiot współwłasności. W jej ocenie organy administracji rozstrzygając przedmiotową sprawę powinny przede wszystkim rozważyć, czy dochód z gospodarstwa rolnego stanowiącego przedmiot współwłasności może być ustalany na ogólnych zasadach wynikających z postanowień art. 5 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz czy osoba, która oddała gospodarstwo w dzierżawę jest nadal osobą utrzymującą się z gospodarstwa rolnego.

Rozpoznając przedmiotową sprawę na wstępie Sąd wskazał, iż dla oceny zasadności skargi istotne są postanowienia art. 5 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych określającego zasady obliczania dochodu uzyskiwanego z gospodarstwa rolnego gdy rodzina lub osoba ucząca się utrzymują się z niego. W przepisie tym nie ustalono jednak żadnych reguł odnoszących się do sytuacji,

w których osoba korzystająca z pomocy sama nie prowadzi gospodarstwa rolnego, a gospodarstwo to stanowi przedmiot współwłasności.

Następnie podniósł, że Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 14 lipca 1998r., sygn. akt II SA 565298, LEX nr 41865 stwierdził, iż „każdy współwłaściciel zgodnie z przepisami art. 195, 206 Kodeksu cywilnego jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem lub korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli [...]. Nie jest on ograniczony we władaniu rzeczą wspólną tylko do swojej części. Sprawa możliwości czerpania pożytków ze wspólnego gospodarstwa rolnego jest już rzeczą odrębną i możliwość uzyskania tych pożytków przez współwłaścicieli (art. 207 k.c.) nie mają wpływu na ocenę spełnienia negatywnej przesłanki dotyczącej własności nieruchomości rolnej po stronie bezrobotnego.”

Stanowisko to jak podniósł Sąd zostało jednak zaprezentowane w indywidualnej sprawie. Zgodnie natomiast z postanowieniami art. 153 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi ocena prawna wskazania co do dalszego postępowania wiąże w sprawie ten sąd oraz organ, którego działanie lub bezczynność było przedmiotem zaskarżenia. Stąd też przedstawione wyżej stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego nie ma mocy wiążącej w rozpatrywanej sprawie.

Sąd nie podzielił poglądów zawartych w zacytowanym orzeczeniu i stwierdził, że przy ocenie w jakich przypadkach współwłasność gospodarstwa rolnego powinna być brana pod uwagę w świetle postanowień art. 5 ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych przy ustalaniu dochodu rodziny, należy uwzględnić cele jakie przyświecały ustawodawcy przy wprowadzaniu instytucji świadczeń rodzinnych oraz wyłączenia od korzystania z nich osób faktycznie osiągających dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego powyżej określonej powierzchni. Bez wątplenia jednym z podstawowych założeń, które legły u podstaw całego systemu rozwiązań prawnych mających na celu objęcie pomocą określonych

rodzin była pomoc tym, którzy osiągają dochody poniżej pewnych poziomów. Dlatego rozwiązania odnoszące się do osiągania dochodów z gospodarstwa rolnego muszą odnosić się do tej grupy osób, która faktycznie może i osiąga dochody z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego.

W związku z tym zdaniem Sądu należało stwierdzić, iż w przypadku gospodarstwa rolnego stanowiącego przedmiot współwłasności powinno brać się pod uwagę wielkość udziałów we współwłasności przysługujących członkom konkretnego gospodarstwa domowego. Jednakowe traktowanie właścicieli i współwłaścicieli gospodarstwa rolnego z punktu widzenia osiąganych dochodów nie byłoby niczym uzasadnione zwłaszcza, że sam ustawodawca w art. 5 ust. 8a i 8b ustawy o świadczeniach rodzinnych dostrzega różnice w wysokości dochodów osiąganych z gospodarstwa rolnego będącego przedmiotem dzierżawy.

Ponadto Sąd wskazał, że stanowisko takie nie stoi również w sprzeczności z postanowieniami art. 5 ust. 8 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przepis ten nakazuje bowiem brać pod uwagę dochód, który uzyskuje rodzina utrzymująca się z gospodarstwa, co nie wyklucza, że dochody osiągane z tego tytułu będą np. wprost proporcjonalne do udziału we współwłasności. W przepisie tym nie mówi się bowiem jedynie o właścicielach, co nie wyklucza ewentualnego uwzględnienia udziału we współwłasności.

Orzeczenie jest prawomocne.

- Oddalając skargę w sprawie o sygn. akt II SA/Bd 557/06 Sąd stanął na stanowisku, iż **„w związku z tym, że brak było podstaw do przyznania skarżącej zasiłku rodzinnego, niemożliwe jest również przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka”**.

Z akt sprawy wynikało, że w dniu 27 listopada 2005 r. skarżąca urodziła dziecko, które zmarło w dniu 1 grudnia 2005r., natomiast w dniu 10 stycznia 2006r. złożyła wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatku do zasiłku rodzinnego tytułu urodzenia dziecka.

Zdaniem Samorządowego Kolegium Odwoławczego skarżąca nie spełniała przesłanek do przyznania zasiłku rodzinnego oraz dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka, albowiem wniosek o przyznanie świadczenia wpłynął w czasie, gdy dziecko nie żyło. W ocenie organu nie może dodatek do zasiłku rodzinnego otrzymać osoba uprawniona, która nie zdążyła złożyć przed śmiercią dziecka wniosku o zasiłek rodzinny.

Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd wskazał, że stosownie do art. 23 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych, aby osoba uprawniona mogła otrzymać zasiłek rodzinny na dziecko musi złożyć wniosek o przyznanie świadczenia.

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

Skarżąca wniosek o przyznanie zasiłku rodzinnego złożyła wraz z prawidłowo wypełnionymi dokumentami w dniu, gdy dziecko już nie żyło. W związku z tym zdaniem Sądu brak było podstaw do przyznania zasiłku rodzinnego.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy prawo, do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, z wyjątkiem dodatku z tytułu urodzenia dziecka.

Należy jednak mieć na uwadze, że dodatek z tytułu urodzenia dziecka jest ściśle powiązany z przyznaniem uprawnień do zasiłku rodzinnego.

Tylko osoba, która spełnia uprawnienia do zasiłku rodzinnego może ubiegać się jednocześnie o przyznanie dodatków do tego zasiłku. Samodzielnie świadczenia z tytułu dodatków do zasiłku rodzinnego nie mają racji bytu. Należy zatem nabyć uprawnienie do zasiłku rodzinnego, aby zostało przyznane pochodne od niego uprawnienie do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka.

Konkludując Sąd stwierdził, że w związku z tym, że brak było podstaw do przyznania skarżącej zasiłku rodzinnego, niemożliwe jest również przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka.

Orzeczenie jest prawomocne.

- Uwzględniając skargę w sprawie II SA/Bd 1012/06, Sąd za zasadne uznał postawienie następującej tezy; **„w świetle treści przepisu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, określone w nim świadczenie pielęgnacyjne, należy zaliczyć do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności osoby, w rozumieniu przepisu art. 24 ust. 3 wskazanej ustawy, co oznacza, że prawo do tego świadczenia ustala się na okres, o którym stanowi powyższy przepis”**.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, od jakiej daty powinien być liczony początkowy okres przyznania stronie świadczenia pielęgnacyjnego.

Organ odwoławczy stał na stanowisku, że skoro skarżąca swój pierwszorazowy wniosek o przyznanie świadczenia złożyła w organie I instancji 31 lipca 2006 r., to organ ten prawidłowo ustalił moment początkowy przyznania świadczenia, albowiem jak wynika z art. 24 ust. 1, ust. 2, ust. 3 w/w ustawy z dnia 28 listopada 2003 r., o świadczeniach rodzinnych - prawo do świadczeń rodzinnych ustala się począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami. W ocenie organu na takie ustalenia w przedmiocie terminu początkowego, pozostaje bez znaczenia zaliczenie wyrokiem Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 4 lipca 2006 r. s do osób niepełnosprawnych już od 1 sierpnia 2005 r.

Zdaniem strony skarżącej powyższy termin powinien być liczony od dnia 1 sierpnia 2005 r., albowiem wyrokiem z dnia z 4 lipca 2006 r. Sąd Rejonowy w Toruniu zaliczył córkę skarżącej do osób niepełnosprawnych na okres 3 lat, począwszy od 1 sierpnia 2005 r., w związku z czym organ wadliwie ustalił początkowy okres, od którego przyznano świadczenie.

Rozpoznając przedmiotową sprawę, nie będąc związanym zarzutami i wnioskami skargi, zgodnie z art.134 § 1 P.p.s.a. Sąd zwrócił uwagę

na uchybienie, które nie było objęte zarzutami strony, tj. naruszenie przepisów prawa materialnego, oraz przepisów postępowania, co miało wpływ na wynik sprawy.

Zdaniem Sądu, organ odwoławczy słusznie uznał, że skarżąca spełniała warunki do uzyskania świadczenia pielęgnacyjnego. Prawidłowo przyznał je począwszy od 1 lipca 2006 r., powołując się na przepis art. 24 ust.2 w/w ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którym prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami.

Jak podkreślił dalej wbrew wywodom zawartym w skardze, świadczenie pielęgnacyjne może być przyznane najwcześniej od miesiąca, w którym został złożony o nie wniosek wraz z prawidłowo wypełnionymi dokumentami do właściwego organu. Skoro więc bezsporną i nie budzącą wątpliwości okolicznością było złożenie we wskazany sposób owego wniosku do Urzędu Miasta w dniu 31 lipca 2006 r., to zdaniem Sądu właściwie interpretując wymienione wyżej przepisy, Samorządowe Kolegium Odwoławcze w sposób prawidłowy orzekło o dacie początkowej tego świadczenia, przyznając je począwszy od 1 lipca 2006 r.

W ocenie Sądu organ odwoławczy wadliwie ustalił jednak wysokość świadczenia za lipiec 2006 r., oraz okres jego obowiązywania.

Wyliczając świadczenie za lipiec 2006 r., organ odwoławczy uznał, że z uwagi na okoliczność, iż wyrok Sądu Rejonowego uprawomocnił się 26 lipca 2006r., to od tego dnia strona uprawniona jest do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego. Jakkolwiek organ nie przedstawił sposobu wyliczenia świadczenia za lipiec 2006 r., to jednak biorąc pod uwagę przedstawioną argumentację i przyznaną kwotę świadczenia w wysokości 70 zł. można uznać, że kwota ta stanowi wynik pomnożenia 14 zł. (tj. kwoty stanowiącej 1/30 wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, wynoszącego 420 zł.) przez 5 dni (stanowiących okres od uprawomocnienia się w/w wyroku tj. od 26.07.2006r.

do końca miesiąca tj. do 31.07.2006 r.). Taki sposób obliczenia świadczenia jest jednak błędny z dwóch zasadniczych powodów.

Po pierwsze uznanie, że świadczenie służy stronie dopiero począwszy od 26.07.2006 r. jest sprzeczne z sentencją decyzji, w której przyznano świadczenie od 1 lipca 2006 r., a ponadto jest sprzeczne przede wszystkim ze wskazaną już normą przepisu art. 24 ust.2 w/w ustawy o świadczeniach rodzinnych, zgodnie z którą prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami. Skoro ustawodawca używa pojęcia „począwszy od miesiąca”, to pojęcie to niewątpliwie oznacza, że momentem przyznania świadczenia jest moment rozpoczęcia danego miesiąca, a więc jego pierwszy dzień.

Po wtóre zaś, fakt uprawomocnienia się wskazanego wyroku 26 lipca 2006r., nie może być interpretowany w ten sposób, że moment powstania określonej w nim niepełnosprawności winien zostać określony na dzień 26 lipca 2006r. Oznaczałoby to niedopuszczalną ingerencję organu w treść wyroku. Należy podkreślić, że prawomocność wskazanego wyroku od 26 lipca 2006 r., oznacza jedynie możliwość powoływania się przez stronę na ten dokument od tej daty, albowiem od tego momentu wchodzi on do obrotu prawnego. Czym innym jest jednak treść wyroku, stwierdzająca fakt powstania niepełnosprawności, niezależnie od daty prawomocności orzeczenia.

Zdaniem Sadu w omawianym przypadku należało odróżnić moment od którego wyrok funkcjonuje w obrocie prawnym (fakt istnienia), związany niewątpliwie z datą jego prawomocności, od zupełnie innego zagadnienia jakim jest - w przypadku przedmiotowej sprawy - treść wyroku.

Zgodnie z przepisem art. 365 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że „w tym przepisie została przewidziana moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu jako aktu władzy państwowej.

Jej swoistość wyraża się w tym, że obejmuje także inne sądy (w tym Naczelny Sąd Administracyjny) i inne organy państwowe, w tym także orzekające w kontrolowanym postępowaniu administracyjnym, które muszą brać pod uwagę nie tylko fakt istnienia, ale i treść prawomocnego orzeczenia sądu. Podmioty te są zatem faktem i treścią prawomocnego orzeczenia sądu związane, co implikuje w sposób bezwzględny uwzględnienie powyższego w wydawanych przez nie rozstrzygnięciach. *Ratio legis* art. 365 § 1 KPC polega na tym, iż gwarantuje ona zachowanie spójności i logiki działania organów państwowych, zapobiegając funkcjonowaniu w obrocie prawnym rozstrzygnięć nie do pogodzenia w całym systemie sprawowania władzy” (zob. wyr. NSA w Warszawie z 15.05.1999r., IV SA 2543/98, niepubl.).

W konkluzji powyższych rozważań zdaniem Sądu należało stwierdzić, że wobec treści wskazanego wyroku, dochodzone przez stronę świadczenie winno jej służyć począwszy od 1 lipca 2006r., i to w pełnej wysokości za tenże miesiąc.

Odnosząc się zaś do problemu okresu obowiązywania przyznanego świadczenia, ustalonego w zaskarżonej decyzji, tj. do 31 sierpnia 2006r., to w ocenie Sądu został on ustalony w sposób wadliwy. Organ odwoławczy wbrew normie art. 107 Kodeksu postępowania administracyjnego nie poczynił w tym zakresie ani ustaleń natury faktycznej, ani też natury prawnej; przytoczył natomiast w podstawie prawnej decyzji, przepis art. 3 pkt 10 w/w ustawy, który stanowi, że okresem zasiłkowym jest okres od dnia 1 września do dnia 31 sierpnia następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

Tymczasem przepis art. 24 ust. 3 w/w ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, stanowi, że w przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane

na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

W kontekście brzmienia obu przytoczonych przepisów problem rozstrzygnięcia o dacie końcowej przysługującego stronie świadczenia, sprowadza się więc do rozstrzygnięcia zagadnienia, czy dochodzone przez nią świadczenie jest „uzależnione od niepełnosprawności osoby”.

Na tak postawione pytanie należy udzielić odpowiedzi pozytywnej, albowiem niewątpliwie fakt niepełnosprawności dziecka strony, stanowi warunek konieczny przyznania świadczenia pielęgnacyjnego stronie.

Wynika to z przepisu art. 17 ust.1 w/w ustawy, który normuje przesłanki przyznania dochodzonego przez stronę świadczenia. Stanowi on bowiem, że jednym z niezbędnych warunków przyznania świadczenia pielęgnacyjnego z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością opieki nad dzieckiem, jest legitymowanie się przez dziecko orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. Innymi słowy, bez istnienia wskazanej w powyższym przepisie niepełnosprawności dziecka, nie zachodziłyby przesłanki do przyznania świadczenia.

Sąd zaznaczył, że przy interpretacji pojęcia zawartego a art. 24 ust. 3 w/w ustawy - „uzależnione od niepełnosprawności osoby” - pojawia się pewna trudność, związana z brakiem dookreślenia przez ustawodawcę o jaką osobę chodzi, czy np. o niepełnosprawne osoby, które są bezpośrednimi adresatami decyzji (- niepełnosprawne dziecko, art. 16 ust. 2 pkt 1, w zw. z art. 3 pkt 9; - osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, art. 16 ust. 2 pkt 2), czy też np. może chodzić o te osoby niepełnosprawne, które nie są adresatami

decyzji o przyznaniu świadczeń, lecz świadczenia te przyznawane są ich rodzicom lub opiekunom celem zaspokajania potrzeb zarówno tychże osób niepełnosprawnych, jak i osób sprawujących nad nimi pieczę (art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2). Przepisy omawianej ustawy pozwalają na inne jeszcze rozróżnienie osób legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności, np. w zakresie kryterium celu przyznania świadczenia. Skoro jednak ustawodawca, nie sprecyzował we wskazanym przepisie art. 24 ust. 3 w/w ustawy, o jakie osoby niepełnosprawne chodzi, przez co nie ograniczył działania tej normy do jakiejś tylko ich grupy (rozróżnił natomiast rodzaj orzeczeń o niepełnosprawności), to zastosowanie wykładni gramatycznej tego przepisu w sposób wystarczający upoważnia do postawienia następującej tezy. W świetle treści przepisu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, określone w nim świadczenie pielęgnacyjne, należy zaliczyć do świadczeń uzależnionych od niepełnosprawności osoby, w rozumieniu przepisu art. 24 ust. 3 wskazanej ustawy, co oznacza, że prawo do tego świadczenia ustala się na okres, o którym stanowi powyższy przepis.

Orzeczenie jest prawomocne.

4.3 Zameldowanie

Uchylając zaskarżoną decyzję w sprawie II SA/Bd 1138/06 Sąd stwierdził między innymi, że **„ustawodawca wykluczył realizację potrzeb mieszkaniowych na terenie rodzinnych ogrodów działkowych (art. 13 ust. 4 ustawy z 8 lipca 2005r. o rodzinnych ogrodach działkowych Dz. U. Nr 169, poz. 1419). Zaspokajanie tych potrzeb na terenie rodzinnych ogrodów działkowych jest sprzeczne z ustawą”**.

Spór w przedmiotowej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia możliwości zameldowania w domu położonym na terenie Państwowych Ogródków Działkowych.

Na wstępie Sąd wskazał, że rozpatrywana sprawa, jakkolwiek związana była z zameldowaniem, w istocie rzeczy dotyczyła konstytucyjnego prawa wolności poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W uzasadnieniu Sąd podniósł, że w nieobowiązującej już ustawie z 6 maja 1981r. o pracowniczych ogrodach działkowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 85, poz. 390 ze zm.) wskazano, że pracownicze ogrody działkowe zapewniają ludziom pracy i ich rodzinom aktywny wypoczynek, możliwość prowadzenia przede wszystkim na własne potrzeby upraw ogrodniczych i stanowią składnik terenów zielonych oraz terenów rekreacyjnych. Pracownicze ogrody działkowe zostały zaliczone do urządzeń użyteczności publicznej. Pracowniczy ogród działkowy zdefiniowano jako obszar gruntu rolnego podzielony na działki przeznaczone pod uprawy ogrodnicze i oddane w użytkowanie osób fizycznych, wyposażony w urządzenia niezbędne do prowadzenia upraw ogródkowych oraz służący zarazem do wypoczynku użytkowników działek i innych osób.

W ustawie z dnia 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych (Dz. U. Nr 169, poz. 1419 ze zm.) rodzinne ogrody działkowe scharakteryzowano jako urządzenia użyteczności publicznej służące zaspokojeniu wypoczynkowych, rekreacyjnych i innych potrzeb socjalnych członków społeczności lokalnych poprzez zapewnienie im powszechnego dostępu do terenów rodzinnych ogrodów działkowych, oraz działek dających możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych na własne potrzeby, a także podniesienie standardów ekologicznych otoczenia (art. 4 ustawy).

Przepis ten wymienia cele, jakie mają realizować rodzinne ogrody działkowe – są nimi potrzeby wypoczynkowe, rekreacyjne, inne potrzeby socjalne, możliwość prowadzenia upraw ogrodniczych na własne potrzeby. Wśród tych celów nie są wymienione cele mieszkaniowe. Cele te są powtórzone w art. 13 ust. 4 ustawy, gdzie wskazano, że działka w rodzinnym ogrodzie działkowym przeznaczona jest na zaspokojenie potrzeb użytkownika i jego rodziny w zakresie

wypoczynku i rekreacji oraz prowadzenia upraw ogrodniczych, z wyłączeniem potrzeb mieszkaniowych i wykonywania działalności gospodarczej.

Ustawodawca wykluczył realizację potrzeb mieszkaniowych na terenie rodzinnych ogrodów działkowych (art. 13 ust. 4 ustawy z 8 lipca 2005 r. o rodzinnych ogrodach działkowych Dz. U. Nr 169, poz. 1419).

Zdaniem Sądu zaspakajanie tych potrzeb na terenie rodzinnych ogrodów działkowych jest sprzeczne z ustawą. Stanowisko przeciwne prowadziłyby do możliwości przekształcenia rodzinnego ogrodu działkowego w osiedle mieszkaniowe. Nie takie są cele i założenia rodzinnych ogrodów działkowych.

W dalszej kolejności rodzi się pytanie, kto ma realizować przestrzeganie tych uregulowań, a w szczególności, czy temu mają służyć przepisy meldunkowe. Odpowiedź na pierwsze pytanie nie jest przedmiotem niniejszej sprawy – należy tylko w tym miejscu odesłać do uregulowań ustawy i statutu.

Odpowiedź na drugą część pytania musi być poprzedzona rozważaniami na temat istoty zameldowania.

Jak to wskazano na wstępie, jedną z wolności konstytucyjnych, jest swoboda poruszania się po terytorium państwa i pełnego wyboru miejsca zamieszkania i pobytu. Wynika ona z treści art. 52 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 31. Ten ostatni przepis wskazuje, że wolność człowieka podlega ochronie prawnej (ust. 1), a ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa i porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw (ust. 3 art. 31 Konstytucji RP).

Oznacza to, że wolność człowieka nie jest wartością absolutną, ale podlega, ze względu na konieczność zachowania innych wartości, określonym ograniczeniom. W razie wątpliwości należy stosować zasadę *in dubio pro libertate*.

Dalej Sąd podniósł, że jak to wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 27 maja 2002 r. K 20/01 (LEX nr 54068) obowiązek meldunkowy służy prawidłowemu wykonywaniu przez organy władzy publicznej ich funkcji, a posiadanie informacji o miejscu zamieszkania i pobytu umożliwia racjonalizację szeregu działań należących do zadań państwa i samorządu terytorialnego. Rejestracja pobytu służy także ochronie interesów samych zainteresowanych oraz ochronie praw osób trzecich. Oznacza to – zdaniem Trybunału Konstytucyjnego – że obowiązek meldunkowy uznać należy w świetle Konstytucji za instytucję wynikającą z klauzuli ochrony porządku publicznego, mającą także związek z ochroną praw i interesów jednostki.

Proces interpretacji i stosowania prawa jest wyznaczony przez zasadę praworządności. Art. 7 Konstytucji RP stanowi, że „Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.” Przepisy prawa wyznaczają granicę ingerencji władzy publicznej w prawa i wolności jednostki.

Przepis art. 47 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych wskazuje na dwa elementy istotne przy zameldowaniu: dane dotyczące osoby i dane dotyczące jej pobytu. Z kolei art. 9b ust. 1 cytowanej ustawy wymaga, aby zameldowanie na pobyt stały lub czasowy nastąpiło pod oznaczonym adresem.

Sąd nie podzielił stanowiska organu II instancji, że wskazanie adresu aprobowane przez organ i numeru działki ogrodowej w definicję adresu. Celem adresu jest możliwość ustalenia miejsca pobytu osoby, której dotyczy obowiązek meldunkowy, w określonym zlokalizowanym miejscu. Podany adres spełnia te warunki. Art. 9b ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych wskazuje, że adres określa się przez podanie w gminach, które uzyskały status miasta – nazwy miasta (dzielnicy) ulicy, numerem domu i lokalu, nazwy województwa oraz kodu pocztowego.

Zgodnie z § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 października 2004r. w sprawie numeracji porządkowej nieruchomości (Dz. U. Nr 243, poz. 2432) pracownicze ogrody działkowe pod wspólnym zarządkiem

oznacza się jednym numerem porządkowym. Numer taki został nadany. Razem z numerem domku pozwala to na lokalizację skarżących, a taki jest cel obowiązku meldunkowego.

Art. 15 ust. 2 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych wskazuje, że obiekty wykonane lub nabyte ze środków finansowych użytkownika działki stanowią jego własność. Jest to wyjątek od ogólnej zasady wynikającej z art. 47 i 48 Kodeksu cywilnego. W kontekście art. 9 ust. 2a ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych skarżący dysponuje prawem do lokalu.

Konkludując Sąd stwierdził, iż trafnie wskazał organ I instancji, że ewidencja ludności służy rejestracji stanu faktycznego, a nie stanu prawnego, w związku z czym pgląd organu II instancji wskazujący na brak warunków do zameldowania był nieuprawniony.

Orzeczenie jest prawomocne.

4.4. Zezwolenie na usunięcie drzew

W sprawie o sygn. akt II SA/Bd 808/06 Sąd uchylając decyzję organu I i II instancji stwierdził między innymi: **„niewątpliwie adresat zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów zaakceptował termin odroczenia wynikający z tego zezwolenia. W związku z tym nie może być on zmieniany bez zgody stron postępowania. W stosunku do ostatecznych decyzji na podstawie, których stronom zostało przyznane uprawnienie może to mieć miejsce tylko w trybie art. 155 kpa, dlatego też należy przyjąć, iż mimo zmiany stanu prawnego obowiązuje termin odroczenia określony w zezwoleniu na usunięcie drzew lub krzewów, gdyż ten bez zgody strony nie może zostać zmieniony, natomiast przesłanki uzasadniające umorzenie opłat powinny być oceniane według aktualnego stanu prawnego wynikającego z art. 84 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r”**.

Z akt niniejszej sprawy wynikało, że rozstrzygnięcia podejmowane były w trakcie gruntownej zmiany przepisów prawnych w zakresie ochrony przyrody. Decyzja Prezydenta Miasta zezwalająca skarżącej spółce na usunięcie drzew została podjęta na podstawie ustawy o ochronie przyrody z 1991 r. Natomiast z dniem 1 maja 2004 r. weszła w życie ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.), która w art. 158 przewiduje, że do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie a niezakończonych decyzją ostateczną stosuje się przepisy dotychczasowe. W związku z tym podstawowym zagadnieniem mającym zasadniczy wpływ na prawidłowość zaskarżonego rozstrzygnięcia zdaniem Sądu było ustalenie w oparciu, o jakie przepisy powinno być ono podjęte. Organ I instancji bez szerszego uzasadnienia przyjął, że podstawę działania powinien stanowić art. 47f ust. 7 ustawy o ochronie przyrody z 1991r. co wskazuje, że w jego przekonaniu postępowanie w przedmiocie umorzenia opłat z tytułu usunięcia drzew i krzewów jest kontynuacją postępowania w tej samej sprawie administracyjnej. Również organ odwoławczy nie wypowiedział się w zakresie podstawy prawnej wydanej decyzji administracyjnej.

Rozstrzygając przedmiotową sprawę Sąd wskazał, iż w doktrynie prawa administracyjnego przyjmując się, iż przez sprawę administracyjną należy uznać „zespół okoliczności faktycznych i prawnych, w których organ administracji państwowej stosuje normę prawa administracyjnego w celu ustanowienia po stronie określonego podmiotu (podmiotów) sytuacji prawnej w postaci udzielenia (odmowy udzielenia) żądanego uprawnienia albo w postaci obciążenia w związku z określonym obowiązkiem” (W. Dawidowicz, *Zarys procesu administracyjnego*, Warszawa 1989 r. s. 7-8). Ponadto zwraca się uwagę, że sprawa administracyjna jest z reguły konsekwencją nawiązania stosunku prawnego, którego źródłem są przepisy administracyjnego prawa materialnego, obligujące organ administracyjny do konkretyzacji wzajemnych uprawnień i obowiązków stron stosunku administracyjnoprawnego (T. Woś, *Pojęcie „sprawy”*

w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego, AUW, nr 1022. Prawo CLXVIII, Wrocław 1990 r., s. 333).

Zdaniem Sądu z powyższego zestawienia poglądów wynika, że w przypadku gdy podstawą prowadzenia postępowania są odmienne przepisy administracyjnego prawa materialnego odnoszące się do innych uprawnień lub obowiązków to w praktyce nie występuje jedna sprawa administracyjna, ale kilka, nawet jeśli pozostają ze sobą w ścisłym związku faktycznym.

Przenosząc tę uwagę na grunt rozpatrywanej sprawy administracyjnej Sąd przyjął, że jedną sprawą administracyjną było wydanie zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów a drugą ewentualne umorzenie (lub odmowa umorzenia) opłat za usunięcie drzew lub krzewów. Rozstrzygane one będą w oparciu o odmienne podstawy prawne i innymi względami kierować się będą organy administracji podejmujące rozstrzygnięcia kończące w nich postępowania.

Dlatego też zgodnie z regułami interpretacyjnymi wynikającymi z art. 158 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. sprawa umorzenia (bądź odmowy) opłat za korzystanie ze środowiska jako stanowiąca przedmiot oddzielnego rozpoznania powinna być prowadzona na podstawie aktualnie obowiązujących uregulowań prawnych. Postępowanie w niej zostało bowiem wszczęte w grudniu 2005r., a pierwszą czynnością procesową były oględziny przeprowadzone w terenie w dniu 17 stycznia 2006r.

Orzekanie w rozpatrywanej sprawie przez organy administracji na podstawie art. 47f ustawy o ochronie przyrody z 1991r. stanowiło naruszenie postanowień art. 158 ustawy o ochronie przyrody z 2004r. a co za tym idzie również uregulowań wynikających z art. 84 ust. 4 i 5 tego aktu prawnego.

Przy takiej wykładni obowiązujących przepisów prawa pojawia się jednak kolejna wątpliwość związana z odmiennością przesłanek uzasadniających umorzenie opłat za korzystanie ze środowiska z tytułu usunięcia drzew lub krzewów. W art. 47f ust. 7 ustawy o ochronie przyrody z 1991 r. były nimi bowiem zachowanie żywotności po upływie dwóch lat od dnia ich przesadzenia

lub niezachowanie żywotności na skutek działania siły wyższej lub kłęski suszy. Natomiast art. 84 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. określa, że opłata z tytułu usunięcia drzew lub krzewów podlega umorzeniu, jeżeli przesadzone drzewa zachowały żywotność po upływie 3 lat od dnia ich przesadzenia lub nie zachowały żywotności z przyczyn niezależnych od posiadacza nieruchomości.

Dalej Sąd wskazał, że z zestawienia tych dwóch przepisów wynika, że przesłanki uzasadniające umorzenie opłat za korzystanie ze środowiska wynikające z obu przytoczonych przepisów są różne. Dlatego też ustalenia faktyczne poczynione przez organy administracji nie są w pełni przydatne na gruncie rozpoznawanej sprawy. W następstwie czego błędna interpretacja postanowień art. 158 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. doprowadziła do tego, że nie zostały wyjaśnione wszystkie okoliczności stanu faktycznego, w wyniku czego doszło do naruszenia podstawowych zasad postępowania administracyjnego, wynikających z art. 7 kpa obligującego organy administracji do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności stanu faktycznego.

Ponadto Sąd wskazał, iż na gruncie komentowanych przepisów pojawia się jeszcze jeden problem natury procesowej. Termin, na który odraczana jest płatność opłat za korzystanie ze środowiska musi być bowiem określony w decyzji zezwalającej na usunięcie drzew. W przedmiotowej sprawie został on zawarty w decyzji Prezydenta Miasta Torunia z 27 listopada 2003 r. i upłynął 23 grudnia 2005 r. Art. 84 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r. stanowi natomiast o odroczeniu terminu płatności na okres trzech lat. Dlatego też rozważyć należy, w jaki sposób zmiana obowiązującego stanu prawnego rzutuje na termin odroczenia zawarty w zezwoleniu na usunięcie drzew lub krzewów.

Niewątpliwie adresat zezwolenia na usunięcie drzew lub krzewów zaakceptował termin odroczenia wynikający z tego zezwolenia. W związku z tym nie może być on zmieniany bez zgody stron postępowania. W stosunku do ostatecznych decyzji na podstawie, których stronom zostało przyznane

uprawnienie może to mieć miejsce tylko w trybie art. 155 kpa, dlatego też należy przyjąć, iż mimo zmiany stanu prawnego obowiązuje termin odroczenia określony w zezwoleniu na usunięcie drzew lub krzewów gdyż ten bez zgody strony nie może zostać zmieniony, natomiast przesłanki uzasadniające umorzenie opłat powinny być oceniane według aktualnego stanu prawnego wynikającego z art. 84 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody z 2004 r.

Orzeczenie jest prawomocne.

4.5. Zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych

Uznając za nieuzasadnioną skargę w sprawie o sygn. akt II SA/Bd 774/06 Sąd stanął na **stanowisku, że „gdyby wołą ustawodawcy było cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dopiero w przypadku dopuszczenia się kilkukrotnego naruszenia zasad sprzedaży napojów alkoholowych, to wynikałoby to wprost z art. 18 ust 10 pkt 1 lit a ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi tak jak to mam miejsce w przypadku art. 18 ust. 10 pkt 3 cyt. ustawy”.**

Głównym zarzutem w przedmiotowej sprawie podnoszonym przez stronę skarżącą była błędna wykładnia przepisu art. 18 ust. 10 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dokonana przez organy administracji. Jej zdaniem powyższy przepis ma zastosowanie w sytuacjach kilkukrotnego naruszenia zasad sprzedaży napojów alkoholowych.

Zdaniem Sądu podstaw do akceptacji takiego stanowiska nie dawał żaden z rodzajów wykładni, poczynając od wykładni językowej. Przepis art. 18 ust 10 pkt 1 lit a cyt. ustawy ma zastosowanie w przypadku nieprzestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych, by zaś mówić o nieprzestrzeganiu jakiejś zasady wystarczy jej pojedyncze naruszenie. Przy tym użycie zwrotu „nieprzestrzeganie zasad” nie oznacza, iż przepis ma zastosowanie dopiero w przypadku naruszenia kilku z nich, a wskazuje jedynie na ich wielość. Również

użycie w liczbie mnogiej słów „napój”, osoba nietrzeźwa”, nie świadczy o słuszności twierdzeń skarżących. Zastosowanie formy pojedynczej tych słów w omawianym przepisie stanowiłoby błąd językowy.

Ponadto wskazał, iż gdyby wolą ustawodawcy było cofnięcie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dopiero w przypadku dopuszczenia się kilkukrotnego naruszenia zasad sprzedaży napojów alkoholowych, to wynikałoby to wprost z art. 18 ust 10 pkt 1 lit a cyt. ustawy, tak jak to ma miejsce w przypadku art. 18 ust. 10 pkt 3 cyt. ustawy.

Ponieważ wykładnia językowa art. 18 ust 10 pkt 1 lit a cyt. ustawy prowadzi do jednoznacznych wniosków, zatem nie ma potrzeby odwoływania się do wykładni systemowej i funkcjonalnej. Dodać należy jednak, iż rygoryzm znaczenia uregulowania przedmiotowego przepisu, odczytanego na podstawie wykładni językowej jest, zdaniem Sądu, założony przez ustawodawcę i całkowicie odpowiada celom ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Ponieważ fakt naruszenia zasad sprzedaży napojów alkoholowych w niniejszej sprawie nie budził wątpliwości, Sąd wskazał, iż organ prawidłowo uznał, iż zaistniały przesłanki do cofnięcia stronie skarżącej zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Orzeczenie jest prawomocne.

ROZDZIAŁ III

PYTANIA PRAWNE I SYGNALIZACJE

W dniu 09 stycznia 2007r. w sprawie **II SA/Bd 964/06** ze skargi na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w przedmiocie zaliczki alimentacyjnej Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy podjął postanowienie, w którym zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z pytaniem prawnym o zgodność art. 2 pkt 5 lit. a i art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86 poz. 732, Nr 164 poz. 1366) oraz art. 3 pkt 17 lit. a ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 139, poz. 992) z art. 18, art. 32 ust. 1, art. 71 ust. 1 Konstytucji RP oraz z art. 27 Konwencji o prawach dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r. (Dz. U. z 1991. Nr 120 poz. 526 ze zm.).

W sprawie **II SA/Bd 733/06** ustalono, że wyrokiem z dnia 5 listopada 2004r. sygn. akt II SA 4703/03 Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie uchylił decyzję Dowódcy Wojsk Lądowych oraz poprzedzającą ją decyzję Dowódcy Okręgu Wojskowego odmawiającą uchylecia na podstawie art. 155 K.p.a. wydanej przez Komendanta Ośrodka Szkolenia Kierowców decyzji ostatecznej o zachowaniu skarżącemu dodatku za uzyskanie klasy kwalifikacyjnej w wysokości 18 % uposażenia bazowego do czasu uzyskania na nowym stanowisku służbowym uposażenia zasadniczego wraz z dodatkami o charakterze stałym co najmniej równego z dotychczas otrzymywanym. Uchylenie powyższym wyrokiem decyzji organów obydwu instancji było równoznaczne z powstaniem obowiązku ponownego rozpatrzenia sprawy z wniosku strony z dnia 20 lipca 2003r. przez organ I instancji, to jest Dowódcę Okręgu Wojskowego. W związku z tym Dowódca Wojsk Lądowych zobligowany był po zwrocie przez Sąd akt

administracyjnych z załączonym do nich odpisem prawomocnego orzeczenia do niezwłocznego ich przekazania Dowódcy Okręgu Wojskowego, celem nadania dalszego biegu sprawie. Jak ustalono na podstawie akt Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, odbiór odpisu prawomocnego wyroku z dnia 5 listopada 2004r. wraz z aktami administracyjnymi pokwitowano w Dowództwie Wojsk Lądowych w dniu 25 lutego 2005r. (zwrotne poświadczenie odbioru). Mimo związania powyższym prawomocnym wyrokiem orzekających w niniejszej sprawie organów (art. 170 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r.) nie został on wykonany, bowiem zwrócone przez Sąd akta sprawy nie zostały przekazane Dowódcy Okręgu Wojskowego celem jego realizacji i upłynęły terminy załatwienia sprawy określone w art. 35 kpa.

Z nadesłanej tutejszemu Sądowi, po wniesieniu w dniu 7 listopada 2005r. zarejestrowanej pod sygn. II SA/Bd 733/06 skargi o wymierzenie organowi grzywny, wynika, iż akta sprawy zwrócono Okręgowi Wojskowemu dopiero w dniu 28 września 2006r., natomiast sam wyrok - wcześniej, bo 10 października 2005r. przesłano Komendantowi Ośrodka Szkolenia Kierowców, który nie był kompetentny do przeprowadzenia w jego wykonaniu ponownego postępowania w sprawie.

W postanowieniu Sądu z dnia 16 stycznia 2007r. wydanym w trybie art. 155 § 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi wskazano na rażącą bezczynność Dowództwa Wojsk Lądowych pozostającą w sprzeczności nie tylko z obowiązkami organu określonymi w art. 170 i 286 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi lecz również narusza sformułowaną w art. 8 K.p.a. zasadę zaufania obywateli do organów państwa.

W odpowiedzi na postanowienie Sądu organ podkreślił, iż przeprowadził szkolenie wszystkich pracowników w celu uniknięcia podobnych nieprawidłowości w innych tego typu sprawach.

Rozpoznając sprawę **II SA/Bd 22/07** Sąd ustalił, iż Burmistrz odmówił skarżącemu wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa a rozstrzygnięcie to utrzymało w mocy Samorządowe Kolegium Odwoławcze. Rozpoznając tę sprawę organy administracji powołały się na przepisy prawa miejscowego ujęte w uchwałach Rady Miejskiej z 2003, 2004 i 2006r. Dokonując analizy uchwał zmieniających tj. uchwały z 2004r. i uchwały z 2006r. Sąd dopatrzył się występujących w nich istotnych naruszeń prawa tj. sformułowania ich w sposób uchybiający wymogom przyzwoitej legislacji, co uniemożliwia uznanie owych uchwał za ustanowione na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego. W związku ze stwierdzonym uchybieniem w dniu 07 marca 2007r. zostało w tej sprawie wydane postanowienie sygnalizacyjne, na skutek którego Rada Miejska podjęła nową uchwałę.

W sprawie **II SA/Bd 712/06** rozpoznawano sytuację, w której skarżący został obciążony odpłatnością za pobyt jego syna w Domu Dziecka i występował o zwolnienie go z opłaty. Określając wysokość opłaty zarówno organ pierwszej instancji tj. Prezydent Miasta (z upoważnienia którego decyzję podpisał Kierownik Działu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej), jak też organ odwoławczy tj. Samorządowe Kolegium Odwoławcze, powoływały się na treść uchwały Rady Miasta w sprawie warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłaty za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w placówce opiekuńczo-wychowawczej rodziców dziecka, osoby pełnoletniej lub jej rodziców, a także opiekunów prawnych lub kuratorów.

Prezydent Miasta uzasadniając swoją decyzję wskazał na treść tabeli zawartej w załączniku do wymienionej uchwały, z której wynika konieczność naliczenia opłaty w wysokości 13 % średniego miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Z kolei Samorządowe Kolegium Odwoławcze stwierdziło, że określając odpłatność w wysokości 13 % średniego

miesięcznego kosztu utrzymania dziecka w placówce Prezydent "zastosował ulgę". Analizując treść wymienionej uchwały Rady Miasta Sąd stwierdził, że jako podstawę prawną uchwały wskazano art. 81 ust. 6 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (dz. U. nr 64, poz. 593 z późno zm.). Zgodnie z treścią tego przepisu rada powiatu określa, w drodze uchwały, warunki częściowego lub całkowitego zwalniania z opłaty, o której mowa w ust. 1 art. 81 tj. opłaty za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej (o której mowa w art. 80 ust. 8 ustawy) w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Tymczasem w § 1 ust. 3 załącznika analizowanej uchwały Rada Miasta nie ustaliła "warunków zwalniania z opłaty" ale "ustaliła wysokość" opłaty w powiązaniu z dochodem przypadającym na osobę w rodzinie, istotnie przekraczając granice upoważnienia ustawowego zawartego w art. 81 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej. Rada Miasta wkroczyła przy tym w materię zastrzeżoną dla starosty, którego funkcje w gminie Miasto Bydgoszcz, będącej miastem na prawach powiatu, wypełnia Prezydent Miasta Bydgoszczy (art. 92 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym). Zgodnie bowiem z art. 81 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej to starosta ustala wysokość opłaty.

Należało zatem stwierdzić, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może ograniczać samodzielności wykonywania przez organ wykonawczy tej jednostki ustawowo przyznanej mu kompetencji do wydawania decyzji administracyjnych. Poza zakresem normy kompetencyjnej art. 81 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej, która powinna być interpretowana ściśle, pozostaje także przewidziana w § 2 ust. 1 załącznika do ww. uchwały możliwość "odstąpienia od ustalenia odpłaty na czas określony nie dłuższy niż sześć miesięcy". Rada powiatu nie została bowiem upoważniona do rozstrzygania warunków odstąpienia od ustalania opłaty, ale warunków zwolnienia z opłaty.

Nie tylko naruszeniem kompetencji starosty (Prezydenta Miasta), ale także sprzecznością z przepisami wyższego rzędu tj. z ww. art. 81 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej było zapisanie w § 2 ust. 2 załącznika do uchwały,

iż "decyzję o częściowym zwolnieniu lub odstąpieniu od ustalenia opłaty wydaje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej". Tego typu jednostka w ogóle nie może wydawać decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu pomocy społecznej. Decyzje może wydawać kierownik lub pracownik takiej jednostki, i to nie w ramach własnych kompetencji, ale działając w imieniu tj. z upoważnienia wójta (prezydenta; art. 110 ust. 7 i 8 oraz art. 112 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej).

Przepis art. 81 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej nie upoważnia także rady powiatu (w przedmiotowej sprawie - rady miasta w mieście na prawach powiatu) do określenia, za jaki okres należy naliczyć opłatę - co nastąpiło w § 3 załącznika do uchwały (za "faktyczny pobyt"), ani do określenia sposobu wnoszenia opłaty (w § 4 załącznika do uchwały - do 10 dnia miesiąca).

Ponadto § 1 ust. 1 załącznika do uchwały powtarzał przepisy ustawowe tj. art. 81 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, co jest niedopuszczalne.

Ze względu na powyższe konieczne stało się zasygnalizowanie w dniu 07 marca 2007r. w trybie art. 155 § 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi Radzie Miasta oraz Wojewodzie wyżej wskazanych istotnych naruszeń prawa, na skutek którego w dniu 27 czerwca 2007r. Rada Miasta wydała nową uchwałę w sprawie warunków częściowego lub całkowitego zwalniania z opłaty za pobyt dziecka lub osoby pełnoletniej w placówce opiekuńczo – wychowawczej rodziców dziecka, osoby pełnoletniej lub jej rodziców, a także opiekunów prawnych lub kuratorów.

Rozpatrując sprawę **I SA/Bd 107/07** ze skargi na postanowienie Dyrektora Izby Celnej w przedmiocie stanowiska wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym dotyczącym podatku od towarów i usług Sąd ustalił, iż postanowienie organu odwoławczego doręczone zostało stronie dnia 11 lutego 2005r. W dniu 25 lutego 2005r. (data stempla pocztowego) strona wniosła skargę na decyzję organu II instancji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego

w Bydgoszczy za pośrednictwem Dyrektora Izby Celnej. Skarga wpłynęła do organu w dniu 28 lutego 2005r. (data pieczęci Izby Celnej na skardze). W dniu 26 stycznia 2007r. (data stempla pocztowego) Dyrektor Izby Celnej przekazał skargę wraz z odpowiedzią na skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy.

Z powyższego wynika, że przekazanie skargi przez organ odwoławczy nastąpiło po upływie 23 miesięcy od dnia wniesienia przez stronę skargi do organu, co stanowi rażące naruszenie przepisu art. 54 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.), który przewiduje trzydziestodniowy termin do przekazania przez organ skargi sądowi administracyjnemu od dnia jej wniesienia.

Sąd nie znalazł usprawiedliwienia dla tak znacznego przekroczenia ustawowego terminu przekazania skargi i dlatego też 19 czerwca 2007r., na podstawie art. 155 § 1 w/w ustawy, wydał postanowienie o poinformowaniu Dyrektora Izby Celnej o istotnych, wskazanych wyżej naruszeniach prawa.

W sprawie **I SA/Bd 108/07** dotyczącej tych samych stron postępowania zaistniała taka sama sytuacja, w konsekwencji czego Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy postanowieniem z 19 czerwca 2007r., również poinformował organ o naruszeniach prawa we wskazanym zakresie.

W skierowanym do Sądu piśmie z dnia 07 sierpnia 2007r. Dyrektor Izby Celnej poinformował, iż w stosunku do funkcjonariusza celnego winnego naruszenia obowiązków służbowych wydano orzeczenie dyscyplinarne orzekające karę upomnienia.

W postanowieniu z dnia 26 września 2007 r. w sprawie o sygn. akt **II SA/Bd 476/07** ze skargi na decyzję Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Geodezyjnego i Kartograficznego w przedmiocie zmiany gleboznawczej

klasyfikacji gruntów na podstawie art. 155 § 1 ustawy Sąd zwrócił uwagę na przewlekłość postępowania organu II instancji, który rozpatrzył odwołanie po upływie 8 miesięcy od dnia przekazania odwołania wraz z aktami sprawy, znacznie tym samym przekraczając ustawowy termin wynoszący miesiąc od dnia otrzymania odwołania. Bezczynność organu nie została, zdaniem Sądu, usprawiedliwiona ani twierdzeniem organu, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest obszerny, co wydłuża czas potrzebny na jego rozpatrzenie i ocenę, ani dużym nagromadzeniem spraw czekających na rozpoznanie. Uznano, iż postępowanie takie pozostaje w sprzeczności z obowiązkiem organu określonym w art. 35 § 3 k.p.a. jak i narusza zawartą w art. 8 k.p.a. zasadę pogłębiania zaufania obywateli do organów państwa.

W odpowiedzi na sygnalizację Wojewoda zobowiązał się do podjęcia działań zmierzających do efektywnego i terminowego przeprowadzania postępowań.

ROZDZIAŁ IV

POSTĘPOWANIE MEDIACYJNE I UPROSZCZONE

W 2007 roku na posiedzenie mediacyjne w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w Bydgoszczy skierowano 3 sprawy:

- ze skargi na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w przedmiocie odmowy umorzenia zaległości w podatku od towarów i usług,
- ze skargi na decyzję Dyrektora Izby Skarbowej w przedmiocie wysokości podatku dochodowego od osób fizycznych za 2004r.,
- ze skargi na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego w przedmiocie kary za zajęcie pasa drogowego.

W wyniku przeprowadzonej mediacji w żadnej z powyższych spraw strony nie zajęły zgodnego stanowiska, w związku z czym skierowano je do rozpoznania na rozprawie.

W roku ubiegłym Sąd nie rozpoznał żadnej sprawy w trybie uproszczonym, co z pewnością związane jest z szybkością i sprawnością postępowania przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Bydgoszczy.

ROZDZIAŁ V

PRAWO POMOCY

W 2007r. do Sądu wpłynęło 391 wniosków o przyznanie prawa pomocy. Przyznano prawo pomocy co do całości wniosku rozpoznając 188 z nich, co do części wniosku orzeczono prawo pomocy w 42 sytuacjach, natomiast rozpoznano je negatywnie w 96 przypadkach. W 1 sprawie cofnięto przyznane prawo pomocy.

Wnioski zarejestrowane w repertorium SO oraz wnioski w toku postępowania szczegółowo przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Wniosek o przyznanie prawa pomocy w postaci:		Wpłynęło	ZAŁATWIONO					
				Łącznie /suma rubryk 4 - 8/	Przyznano prawo pomocy w całości	Przyznano prawo pomocy w części	Odmówiono przyznania prawa pomocy	Pozostawiono bez rozpoznania	W inny sposób
	1		2	3	4	5	6	7	8
1	zwolnienia od kosztów	pierwotnie zarejestrowany	163	171	81	3	39	30	18
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania	1	1					
2	ustanowienia pełnomocnika procesowego	pierwotnie zarejestrowany	46	47	14		20	12	1
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania		0					
3	Zwolnienia od kosztów i ustanowienia pełnomocnika procesowego	pierwotnie zarejestrowany	182	187	93	39	37	12	6
		po uchyleniu przez NSA i przekazaniu do ponownego rozpoznania		0					

ROZDZIAŁ VI

POZAORZECZNICZA DZIAŁALNOŚĆ SĄDU

1. Narady

W Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym co tydzień odbywały się obligatoryjne narady wydziałowe, podczas których rozpatrywano bieżące problemy związane z interpretacją prawa materialnego i procesowego w sprawach będących przedmiotem rozpoznania w danym tygodniu.

W sądzie odbywały się również narady wszystkich sędziów i asesorów; w ich trakcie omawiano między innymi:

- publikowane orzeczenia,
- wszczęcie przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowań w związku ze skierowanymi pytaniami prawnymi,
- obowiązki sędziów i asesorów wynikające ze znowelizowanej ustawy lustracyjnej,
- zagadnienia związane z tworzeniem Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach,
- potrzebę dokonywania systematycznej oceny pracy asesorów i referendarzy.

2. Konferencje i szkolenia

W 2007 roku sędziowie uczestniczyli w następujących konferencjach:

- konferencja sędziów w Sulejowie (9-11 maja 2007r.),
- konferencja sędziów i asesorów orzekających w wydziałach ogólnoadministracyjnych w Baranowie k/Poznań (16 – 18 maja 2007r.),

- konferencja szkoleniowa w Trybunale Praw Człowieka w Strasburgu (21 – 25 maja 2007r.),
- konferencja organizowana przez Izbę Finansową NSA w Sterdyniu (28 – 31 maja 2007r.),
- konferencja dotycząca problematyki dostępu do informacji publicznej w Sterdyniu (27 – 29 czerwca 2007r.),
- konferencja poświęcona problematyce zagadnień celnych w Konstancinie-Jeziornej (27 – 29 czerwca 2007r.),
- konferencja sędziów wydziałów finansowych w Runowie (21-23 października 2007r.),
- konferencja we Wrocławiu dla sędziów orzekających w sprawach podatkowych (5-7 listopada 2007r.),
- konferencja sędziów wydziałów ogólnoadministracyjnych w Runowie (9-11 grudnia 2007r.),
- konferencja zorganizowana przez Krajową Radę Sądownictwa w Warszawie (14 grudnia 2007r.).

W dniach 4 – 6 czerwca 2007r. WSA w Bydgoszczy zorganizował w Ośrodku Doskonalenia Służby Więziennej „Zacisze” w Suchej k. Koronowa szkolenie asystentów i referendarzy z sądów administracyjnych w Bydgoszczy, Gdańsku, Gorzowie Wielkopolskim, Kielcach, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu.

3. Wydział Informacji Sądowej

W 2007 roku w Wydziale Informacji Sądowej odnotowano wpływ 57 wniosków związanych z udostępnianiem informacji publicznej, z czego 56 było wnioskami o udostępnienie orzeczenia, a jeden dotyczył udostępnienia listy sędziów i asesorów orzekających w tut. Sądzie.

Na skutek wniosków o udostępnienie informacji publicznej przesłano wnioskodawcom łącznie 87 orzeczeń wydanych przez Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy.

Wydział ten rozpoczął także realizację zadań wyznaczonych Zarządzeniem Prezesa NSA Nr 9 z dnia 11 lipca 2007r. w sprawie utworzenia Centralnej Bazy Orzeczeń i Informacji o Sprawach.

Ponadto w Wydziale załatwiono 49 spraw dotyczących petycji, skarg i wniosków, z których 8 przekazano przewodniczącym wydziałów, ze względu na wnioski procesowe w nich zawarte, dwie sprawy przekazano według właściwości do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku oraz w Warszawie, jedną do Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy oraz jedną do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy. Pozostałe pisma zawierały między innymi wnioski o przyspieszenie rozpoznania sprawy, zapytania o stanie sprawy, czy zarzuty dotyczące postępowań sądowych, z których jednak żadne nie miało uzasadnionych podstaw.

Ruch spraw z zakresu petycji, skarg i wniosków przedstawiono szczegółowo w poniższej tabeli.

		Rodzaj spraw			
		Ogółem wszystkie sprawy w wydziale	Sprawy załatwiane bezpośrednio w wydziale		Sprawy przekazane przez wydział do załatwienia według właściwości
			Sprawy dotyczące działalności sądów administracyjnych	Sprawy dotyczące działalności innych podmiotów	
Pozostało do załatwienia spraw z 2006r.		0	0	0	0
Wpływ w 2007r.	Pisma pierwotne (zarejestrowane pod nowym numerem, ilość zgodna z ilością spraw w spisie)	50	38	0	12
	Pisma ponowne (dołączane do sprawy z nadanym już numerem, przy piśmie pierwotnym)	0	0	0	0
	Razem pism do załatwienia w 2007r.	50	38	0	12
Ilość spraw do załatwienia w 2007r. (pozostałość + pisma pierwotne)		50	38	0	12
Załatwiono spraw w 2007r.		49	37	0	12
Pozostało do załatwienia spraw w 2008r.		1	1	0	0

ROZDZIAŁ VII
DANE TELEADRESOWE

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Bydgoszczy

Jana Kazimierza 5

85-035 Bydgoszcz

tel. centrala: 0-52 3762419

Prezes Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy

Sędzia NSA Zdzisław Pietrasik

e-mail: Prezes@wsa-bydgoszcz.pl

Sekretariat Prezesa:

Julita Petr

tel.: 0-52 3762414

fax.: 0-52 3762462

e-mail: sekretariat@wsa-bydgoszcz.pl

Dyrektor Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy

Krystyna Peplowska

tel.: 0-52 3762411

fax: 0-52 3762452

e-mail: administracja@wsa-bydgoszcz.pl

**Audytór Wewnętrzny Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego
w Bydgoszczy**

Urszula Riegel

tel.: 0-52 3762470

e-mail: audytor@wsa-bydgoszcz.pl

Wydział Informacji Sądowej

Przewodniczący Wydziału - Rzecznik Prasowy:

Sędzia WSA Teresa Liwacz

tel.: 0-52 3762407

Kierownik Sekretariatu Wydziału Informacji Sądowej:

Miłosława Kubis-Greń

tel.: 0-52 3762421

fax: 0-52 3762464

e-mail: informacja@wsa-bydgoszcz.pl

Informacja o sprawach w toku

Informacja o właściwości sądu oraz wnioski dotyczące działalności sądu:

tel.: 0-52 3762421, 3762406

fax: 0-52 3762464

e-mail: informacja@wsa-bydgoszcz.pl

Biblioteka:

tel.: 0-52 3762414

fax: 0-52 3762462

e-mail: biblioteka@wsa-bydgoszcz.pl

Informatycy:

Administrator Systemu Informatycznego

Przemysław Świerzyński

tel.: 0-52 3762420

Informatyk

Norbert Sikorski

tel.: 0-52 3762422

e-mail: informatyk@wsa-bydgoszcz.pl

I Wydział Orzeczniczy

Przewodniczący Wydziału:

Prezes Sądu Sędzia NSA Zdzisław Pietrasik

tel.: 0-52 3762418

Zastępca Przewodniczącego Wydziału:

Sędzia WSA Izabela Najda-Ossowska

tel.: 0-52 3762499

Kierownik Sekretariatu Wydziału I:

Beata Banachowicz

tel.: 0-52 3762418

fax: 0-52 3762445

e-mail: wydzial.pierwszy@wsa-bydgoszcz.pl

II Wydział Orzeczniczy

Przewodniczący Wydziału:

Wiceprezes Sądu Sędzia WSA Jerzy Bortkiewicz

tel.: 0-52 37624497

Kierownik Sekretariatu Wydziału II:

Małgorzata Kraus

tel.: 0-52 3762417

fax: 0-52 3762473

e-mail: wydzial.drugi@wsa-bydgoszcz.pl

**Oddział Spraw Ogólnych i Osobowych i Administracyjno -
Gospodarczy**

Kierownik Oddziału:

Elżbieta Obrębska

tel.: 0-52 3762408

fax: 0-52 3762425

e-mail: administracja@wsa-bydgoszcz.pl

Archiwum:

Kierownik Archiwum

Karolina Bonczkowska

tel.: 0-52 3762495

tel.: 0-52 3762490

Oddział Finansowo-Budżetowy

Główny Księgowy:

Beata Knorps

tel.: 0-52 3762415

fax: 0-52 3762509

e-mail: ksiegowosc@wsa-bydgoszcz.pl

T A B E L E

Tabela Nr 1. Ruch spraw**Sprawy SA**

	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono			Pozostało na następny okres
			Łącznie	W tym		
				Na rozprawie	Na posiedzeniu niejawnym	
I Wydział	121	845	853	669	184	113
II Wydział	261	1022	1070	774	296	213
Razem	382	1867	1923	1443	480	326

Sprawy SAB

	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono			Pozostało na następny okres
			Łącznie	W tym		
				Na rozprawie	Na posiedzeniu niejawnym	
I Wydział	0	3	3	1	2	0
II Wydział	11	44	47	13	34	8
Razem	11	47	50	14	36	8

Sprawy SO

	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Załatwiono			Pozostało na następny okres
			Łącznie	W tym		
				Na rozprawie	Na posiedzeniu niejawnym	
I Wydział	0	0	0	0	0	0
II Wydział	0	25	22	0	22	3
Razem	0	25	22	0	22	3

Ogółem	393	1939	1995	1457	538	337
--------	-----	------	------	------	-----	-----

Tabela Nr 2. Wpływ skarg na akty i czynności według rodzajów spraw

L. p.	Symbol sprawy	Rodzaje spraw	wpływ	% ogółu wpływu
1	601	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	170	9,11
2	603	Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i Innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa	71	3,8
3	604	Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych	17	0,91
4	605	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego. Imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	45	2,41
5	606	Sprawy z zakresu geologii i górnictwa	1	0,05
6	607	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	31	1,66
7	609	Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę	11	0,59
8	611	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	531	28,44
9	612	Sprawy geodezji i kartografii	1	0,05
10	613	Ochrona środowiska i ochrona przyrody	24	1,29
11	614	Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa	29	1,55
12	615	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	92	4,92
13	616	Rolnictwo i leśnictwo, w tym gospodarowanie nieruchomościami rolnymi i leśnymi, ochrona gruntów rolnych i leśnych, gospodarka łowiecka, rybołówstwo oraz weterynaria, ochrona zwierząt	7	0,37
14	617	Uprawnienia do wykonywania określonych czynności i zajęć	1	0,05
15	618	Wywłaszczenie i zwrot nieruchomości	10	0,54
16	619	Stosunki pracy i stosunki służbowe, sprawy z zakresu inspekcji pracy	35	1,87

17	620	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego	28	1,5
18	621	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	39	2,09
19	624	Powszechny obowiązek obrony kraju	54	2,89
20	626	Ustrój samorządu terytorialnego, w tym referendum gminne	7	0,37
21	627	Cudzoziemcy, repatrianci, nabycie nieruchomości przez cudzoziemców	1	0,05
22	630	Obrót towarami z zagranicą, należności celne I ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny	209	11,19
23	632	Pomoc społeczna	248	13,28
24	633	Zatrudnienie i sprawy bezrobocia	44	2,36
25	634	Sprawy kombatantów, świadczenia z tytułu pracy przymusowej	12	0,64
26	645	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 644 oraz od 646 - 652	40	2,14
27	647	Sprawy związane z ochroną danych osobowych	1	0,05
28	648	Sprawy i zakresu informacji publicznej i prawa prasowego	1	0,05
29	652	Sprawy ubezpieczeń zdrowotnych	2	0,11
30	653	Środki publiczne nie objęte innymi symbolami	105	5,62

Tabela Nr 3. Wpływ skarg na bezczynność organów administracji według rodzajów spraw

L. p.	Symbol sprawy	Rodzaje spraw	wpływ	% ogółu wpływu
1	601	Budownictwo, nadzór architektoniczno-budowlany i specjalistyczny, ochrona przeciwpożarowa	9	19,15
2	603	Utrzymanie i ochrona dróg publicznych i Innych dróg ogólnodostępnych, ruch na tych drogach, koleje, lotnictwo cywilne, przewozy, żegluga morska i śródlądowa	1	2,13
3	604	Działalność gospodarcza, w tym z udziałem podmiotów zagranicznych	2	4,26
4	605	Ewidencja ludności, dowody tożsamości, akty stanu cywilnego, imiona i nazwisko, obywatelstwo, paszporty	1	2,13
5	607	Gospodarka mieniem państwowym i komunalnym, w tym gospodarka nieruchomościami nierolnymi	4	8,51
6	609	Gospodarka wodna, w tym ochrona wód, budownictwo wodne, melioracje, zaopatrzenie w wodę	1	2,13
7	611	Podatki i inne świadczenia pieniężne, do których mają zastosowanie przepisy Ordynacji podatkowej, oraz egzekucja tych świadczeń pieniężnych	1	2,13
8	614	Oświata, szkolnictwo wyższe, nauka, działalność badawczorozwojowa i archiwa	3	6,38
9	615	Sprawy zagospodarowania przestrzennego	1	2,13
10	620	Ochrona zdrowia, w tym sprawy dotyczące chorób zawodowych, zakładów opieki zdrowotnej, uzdrowisk, zawodu lekarza, pielęgniarstwa, położnictwa, aptekarstwa i nadzoru sanitarnego	2	4,26
11	621	Sprawy mieszkaniowe, w tym dodatki mieszkaniowe	3	6,38
12	630	Obrót towarami z zagranicą, należności celne i ochrona przed nadmiernym przywozem towaru na polski obszar celny	1	2,13
13	632	Pomoc społeczna	2	4,26
14	645	Sprawy nieobjęte symbolami podstawowymi 601 - 644 oraz od 646 - 652	9	19,15
15	648	Sprawy i zakresu informacji publicznej i prawa prasowego	6	12,77
16	653	Środki publiczne nie objęte innymi symbolami	1	2,13

Tabela Nr 4. Inne sprawy rozpatrywane na podstawie przepisów Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, a w tym między innymi dla wpisywania wniosków o przyznanie prawa pomocy składanych przed wpływieniem skargi

L.p.	Rodzaj sprawy	Pozostało z poprzedniego okresu	Wpłynęło	Z A Ł A T W I O N O						Pozostało na następny okres
				Łącznie	Wyłączone o sędziego	Oddalono wniosek o wyłączenie sędziego	Wymierzono o grzywnę	Oddalono wniosek o wymierzenie grzywny	W inny sposób	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ogółem		25	22					17	3
	z wniosku o przyznanie prawa pomocy		5	5						
	z wniosku o wymierzenie organowi grzywny (art. 55 § 1 p.p.s.a.)		3	2					2	1
	z wniosku o wyłączenie sędziego		1	1					1	
	inne		16	14					14	2

Tabela Nr 5. Terminowość załatwiania spraw

L.p.	Rodzaj sprawy	Od daty wpływu sprawy w danym lub poprzednim okresie sprawozdawczym do jej załatwienia upłynął okres							
		razem (3-9)	do 2 miesięcy	powyżej 2 miesięcy do 3 miesięcy	powyżej 3 miesięcy do 4 miesięcy	powyżej 4 miesięcy do 6 miesięcy	powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	powyżej 12 miesięcy do 24 miesięcy	powyżej 24 miesięcy
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	SA	1923	880	587	176	160	107	12	1
2	SAB	50	29	8	4	3	1	5	0

Tabela Nr 6. Wpływ skarg kasacyjnych

Lp.	Rodzaj sprawy	Wpłynęło	Odrzucono skargę kasacyjną	Przekazano do NSA
	1	2	3	4
1	SA	337	51	256
2	SAB	4	1	3
3	SO			

Tabela Nr 7. Sprawy zawieszono

L.p.	Rodzaj sprawy	Zawieszono postępowanie sądowe	
		Łącznie	w tym zakreślono na podstawie § 61 zarządzenia Nr 11 Prezesa NSA z dnia 27 listopada 2003 r.
	1	2	3
1	SA	48	10
2	SAB	-	-
3	SO	-	-

Tabela Nr 8. Obsada osobowa

L.p.	Stanowisko	Obsada nominalna		Obsada faktyczna		Wpływ spraw (z Działów 1-3)	Załatwienie spraw (z Działów 1-3)	Średnie obciążenie wpływem (na osobę)	Średnie załatwienie (na osobę)
	1	2		3		4	5	6	7
1	Sędziowie	14,50	19,16	11,70	15,44	1939	1990	125,58	128,82
2	Asesorzy	4,67		3,72					
3	Referendarze	2,00					5		
4	Asystenci sędziów	9,83							
5	Pracownicy administracyjni	14,71							

Tabela Nr 9. Wpływ i sposób załatwienia skarg na akty i czynności poszczególnych organów

Lp.	Nazwa organu	Wpływ	Załatwiono wyrokiem		% udział skarg uwzględnionych w ogóle spraw załatwionych wyrokiem
			Ogółem	Uwzględniono	
1	Kierownik Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	13	11	0	0
2	Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bydgoszczy	237	196	64	4,68
3	Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Toruniu	232	169	79	5,77
4	Samorządowe Kolegium Odwoławcze we Włocławku	141	95	24	1,75
5	terenowe organy administracji rządowej – woj. kujawsko - pomorskie	304	229	85	6,21
6	Dyrektor Izby Skarbowej w Bydgoszczy	403	320	119	8,7
7	Dyrektor Izby Celnej w Toruniu	229	190	94	6,87
8	inne organy	269	158	55	4,02